

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije)
Tlx 460894 PD I

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

CEDAD
Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIV. št. 28 (12.966)

Trst, četrtek, 4. februarja 1988

Po zavrnitvi enega ključnih členov finančnega zakona

Goria brez večine

Predsednik vlade pravi, da ne bo odstopil vsaj do odobritve finančnega zakona Prepiri in prerekanje v parlamentu prisilili Jottijevo, da je zapustila zbornico

RIM — Ko bi ne bila drama, bi jo lahko imenovali farsa. Vlada, ki očitno ne razpolaga več z nobeno večino, ostaja pokonci umetno, ob poskusu, da bi preživela vsaj do odobritve finančnega zakona, medtem ko jo za hrbotom številni prosti strelci silijo k odstopu vsekakor pred kongresom krščanske demokracije. Sedaj je že očitno, da je to edini cilj prostih strelcev. Slika, ki jo opazujemo, ni najlepša. Nekateri stari parlamentarci pravijo, da se kaj takega v poslanski zbornici doslej še ni zgodilo. Seveda, v štiridesetih letih italijanske republike ni manjkalo zased in številne vlade so padle zaradi prostih strelcev in zaradi predkongresnih manevrov v krščanski demokraciji. Vendar je prvič, da se kaj takega dogaja ob osnovnem zakonu vladne gospodarske politike, ki je, med drugim, tudi ustavna obveza. Prvič od odobritve republiške ustave obstaja nevarnost, da bo ta zakon zavrnjen. Po tem, kar se je zgodilo včeraj, je ta nevarnost čedalje konkretnjša. »Če bi se to zgodilo, bi šlo za klasičen primer razpusta parlamenta,« je včeraj komentiral socialistični tajnik Bettino Craxi. Predsednik neodvisne levice Rodotà pa je bil drugačnega mnenja in je dejal, da bi šlo za »klasičen primer zavrnitve vladne gospodarske politike.« Komunistični tajnik Natta pa je dodal: »Zdi se mi, da Craxi nekoliko pretirava in da gre le za primer razpusta večine, ki ne uživa več zaupanja parlamenta.

A pogledimo, kaj se je zgodilo na včerajšnji dan. Po številnih glasovanjih, pri katerih je bila vlada nekajkrat v manjšini, je prišlo na vrsto glasovanje o

28. členu finančnega zakona, ki zadeva izdatke za zdravstvo. Pri tajnem glasovanju je približno 50 poslancev iz vrst večine glasovalo z opozicijo in člen je bil tako »izbrisani« z 248 glasovi proti 244. Seja je bila takoj prekinjena in razširile so se govornice o skorajšnji vladni krizi. »Prekinil se je odnos zaupanja med vlado in parlamentom,« je takoj komentiral komunistični tajnik Natta: »Vlada mora to vzeti na znanje. Tak sklep bi lahko olajšal končno glasovanje o finančnem zakonu.« Komunistični tajnik se je očitno nanašal na govornice, ki so se širile v večini, po katerih bi bil najboljši način za Gorio, da se izvleče iz teh težav, da napove, da bo odstopil takoj po odobritvi finančnega zakona. S tem bi preprečil zavrnitve zakona samega. Na to je zelo jasno namignil predsednik proračunske komisije v poslanski zbornici, Andreottijev pristaša Cirino Pomicino, socialisti pa s tem niso soglašali. Craxi je dejal: »Če so prosti strelci hoteli pokazati, da nočejo več Gorieve vlade, naj vedo, da smo to razumeli. Vendar ni mogoče, da mora država plačati toliko milijard dnevno samo zato, da nam to povedo. In prav zato, ker smo razumeli njihovo sporočilo, potrjujemo našo podporo vladi.« Skratka, Craxi ne izključuje odstopa Gorie, vendar noče, da pride takoj do te napovedi.

Medtem so se sestali načelniki skupin večine z namenom, da poiščejo rešitev. Ob koncu so sklenili, da bo vlada nadaljevala po svoji poti in da bo predložila zavrnjeni člen v obliki vladnega odloka. To bo

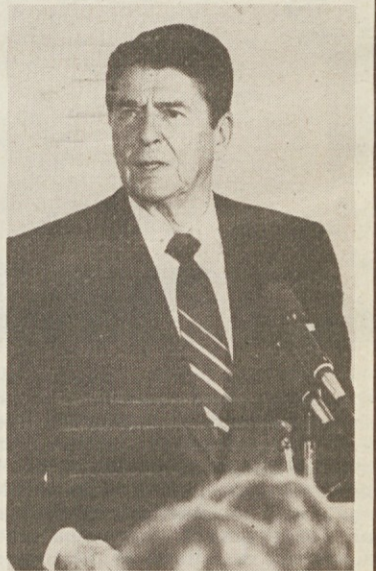
naredila na jutrišnji seji. V istem času je Goria odšel na Kvirinal poročat predsedniku republike in že prej jasno povedal časnikarjem, da nima namena odstopiti.

Po koncu seje načelnikov skupin se je zasedanje nadaljevalo, vendar se je temperatura takoj dvignila. Podpredsednik vlade Amato je v imenu vlade zahteval začasni umik dveh členov in črtanje tretjega; po kratki razpravi je bil sklep sprejet. Nato pa je socialistični minister ponovno zahteval črtanje dveh členov, kar je vzbudilo veliko razburjenje. Komunist Zangheri je zapustil dvorano, pred tem pa je vzkliknil: »To je vlada sleparjev! Pustijo nas, da govorimo in prikrivajo nam svoj resnični namen, da začasno umaknejo celoten finančni zakon.« Medtem je prišlo v zbornico do prerekanja in kričanja. Predlog o umiku členov je hotel obrazložiti načelnik socialistične skupine De Michelis, namesto da bi to naredil minister Amato. Ob tem je predsednica poslanske zbornice Jottijeva vzkliknila, da prihaja do spreminjanja vseh ustavnih pravil. Iz klopi opozicije je bilo slišati kričanje »proč z vlado«, ki je onemogočilo Jottijevi, da bi lahko govorila. Iz strani večine je prišlo do kričanja v podporo vladi in Jottijeva je iz protesta zapustila dvorano ter prekinila sejo. Ko jo je kasneje ponovno začela, je obsodila početje poslancev, ki ji niso dopustili, da govori.

Ob koncu seje je predsednik vlade Goria potrdil časnikarjem, da ne namerava odstopiti vsaj do odobritve finančnega zakona.

G. R.

V pričakovanju Reaganovega poraza v Kongresu

NEW YORK — Le nekaj ur pred kočljivim glasovanjem ameriškega Kongresa o finančni pomoči nikaragovskim protirevolucionarjem je bilo skoraj vsem jasno, da bi lahko ameriški predsednik Ronald Reagan doživel enega najhujših porazov v svoji politični karieri.

Ameriška televizijska omrežja sploh niso hotela neposredno prenašati zadnjega Reaganovega poziva o neizbežnosti finančne pomoči kontrasm, raje so Američanom pokazala posnetke zadnjega podviga kontrasm nad nemočnim prebivalstvom neke nikaragovske vasi. Ob tem so Reaganove izjave, da so kontrasi zadnji branik zahodne civilizacije v Nikaragvi, zvenele skoraj bogokletno. Kongresnike prav tako ne prepričujejo več trditve, da lahko le ameriška pomoč protisandinistom prepreči, da bi Nikaragva izvozila svojo revolucijo v vso Srednjo Ameriko in s tem ogrozila Panamski prekop, Mehiko in celo ZDA. Po Reaganovem mnenju bo le močna Contra prisilila nikaragovsko vlado, da obnovi demokratične svoboščine v državi. Ob tem je poudaril, kako je afganistanska gverila prisilila Sovjetsko zvezo, da načrtuje svoj umik.

Po vsem sodeč pa Reaganov poseg ni preprečil kongresnikov. Celotno njegovo kompromisni predlog, da bi po odobritvi 36,25 milijona dolarjev pomoči počakali na razvoj mirovnih pobud in šele nato bi znesek nakazali Kongri, ni naletel na odobravanje. Kongresniki so mnenja, da je to le kozmetični kompromis.

Če bo torej Reaganova srednje-ameriška politika doživela poraz, se marsikdo upravičeno sprašuje, ali se bo ponovilo »zasebno« zbiranje denarja za kontrase, kot to že trdijo v Irangate vpletene osebnosti. Glasnik Bele hiše Fitzwater je včeraj skušal demantirati take namige in poudaril, da ne bodo ZDA nikoli poverile tretjim državam skrbi za kontrase.

Po Huseinu in pred Mubarakom je v Rim prispel tudi predstavnik PLO Kadumi

Premier Šamir zagovarja »poslanstvo« kolonov Novi izgredi in ranjeni na Zahodnem bregu

V Izraelskega vojaka so zalučali kamen, ki mu je (tako se je zvedelo kasneje) razbil nos (Telefoto AP)

JERUZALEM — Avtomobilske gume, ki gorijo sredi razritih cest, mladeniči s pokritim obrazom, ki s fračami lučajo kamenje proti vojakom, vojaki, ki vihtijo pendreke in streljajo solzilne granate. Na zasedenih ozemljih Zahodnega brega in Gaze se dnevi žal vrstijo vsi enaki. Tudi včeraj so poulični boji povzročili sedem ranjenec med Palestinci in pet med izraelskimi vojniki, v bolnišnici pa je umrla mlada ženska, ki ni preživela predvčerajšnjega pretepa. V Gazi so vojaki s silo odpirali navojnice trgovin, ki jih stavkajoči trgovci že tedne puščajo zaprte.

Krizno obdobje na zasedenih območjih traja že osem tednov, politično obzorje pa je oblačno in nič ne daje slutiti, da bi se v kratkem lahko zjasnilo. Ameriški predlog, ki predvideva avtonomijo na zasedenih ozemljih, bo najbrž ostal le želja Američanov in egiptovskega predsednika Mubaraka, saj je izraelski ministrski predsednik Šamir že včeraj pokazal, kaj meni o možnosti, da bi »zamrznil« politiko na-

seljevanja židovskih kolonov. Ob tradicionalnem praznovanju pomladi je namreč vsadil drevo, ki simbolizira židovsko kolonizacijo in obenem opravičuje obstoj »kolona«, ki živi od obdelovanja zemlje, pa čeprav palestinske v Cisjordaniji. Tudi izraelski obrambni minister Rabin se je včeraj podal na zasedena ozemlja in obiskal Nablus. V mestu je v veljavi policijska ura, židovski koloni pa so ponovno vdrl v palestinska okoliška taborišča in se znašali nad arabsko imovino.

O vprašanju Palestincev je bil včeraj govor v Italiji, ki jo je tokrat obiskal šef političnega odseka PLO Faruk Kadumi, ki je odgovoren za zunanje zadeve. Kadumi se je sestal z italijanskim »kolegom« Andreottijem, s tajnikom PSI Craxijem, danes pa ga bo sprejel papež. Prav tako kot jordanjskega kralja predvčerajšnjim in egiptovskega predsednika Mubaraka danes. V imenu PLO je Kadumi izjavil, da bi morali palestinskom vprašanju poiskati politično rešitev.

Stroge obsodbe huliganov iz Modene

GENOVA — Televizijske kamere so smeje tokrat izjemoma snemati zaključni del sodne razprave in brnje razsodbe na procesu proti skupini huliganov, ki je bila 24. januarja letos namenjena na tekmo Genoa-Modena s pravim terorističnim arzenalom v avtobusu, s katerim se je peljala v Genovo.

Razsodba je sicer milejša od kazni, ki jo je zahteval javni tožilec Maria Rosaria D'Angelo, je pa vseeno dovolj stroga vsaj za tri izmed 33 navijačev iz Modene. (V Genovi so sodili 27 huliganov, ker bodo devetim mladoletnikom sodili na sodišču za mladoletnike.) Trojica bo morala presedeti v zaporu dve leti in dva meseca ter plačati milijon lir globe. Drugih sedem bo moralo presedeti v zaporu poldrugo leto in odšteti 800 tisoč lir globe, šestnajst huliganov bo sicer na prostosti, vsako nedeljo, ob uri, ko se pričnejo nogometne tekme, pa bodo morali na bližnji komisariat, kjer bodo s podpisom dokazovali, da so doma. Sodnik jim je prihranil šokantno izkušnjo zdetja v zaporu, odzvel pa jim je tudi edino »zabavo«, če tako lahko imenujemo načrtno izvajanje huliganskih akcij na igriščih. Takih navijačev pa nogomet tako in tako ne potrebuje.

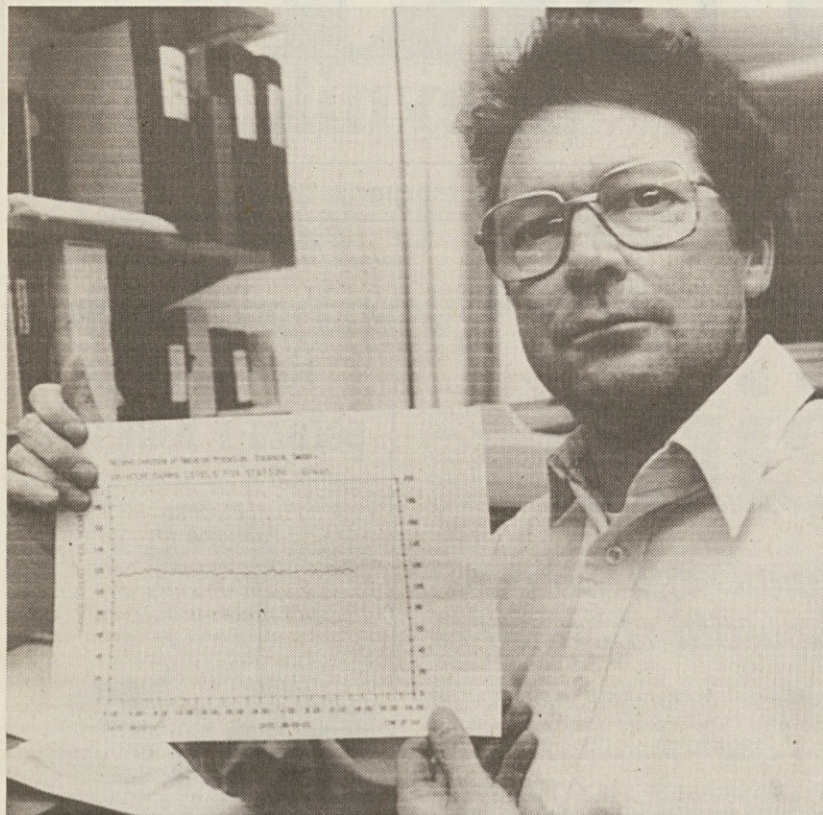
Milanska borza (-3,12) ne zaupa grupi Ferruzzi

MILAN — Spet potres na milanski borzi. Medtem ko je v terek padla le vrednost delnic Montedisona in ostalih družb, ki jih nadzoruje Raoul Gardini, je včerajšnji padec globalno prizadel osrednje italijansko borzno tržišče. Negativni saldo je včeraj dosegel vrednost 3,12 odst., posebno prizadete pa so bile delnice zavarovalniških ustanov in vse delnice, ki pripadajo »družini« Montedison in seveda njene-mu predsedniku Gardiniju.

Nekateri sicer pravijo, da gre nova negativna nihanja na italijanski borzi pripisati objektivnim razmeram v državi in v mednarodni gospodarski stvarnosti. Med operaterji pa si utira pot prepričanje, da gre za zakulisne manevre in za špekulacije Gardinijevih nasprotnikov in vseh tistih, ki ne morejo na noben način »prebaviti« njegovega naglega prodora na vrh družbe Montedison. Ni naključje, da je do potresa na borzi prišlo prav isti dan, ko je družina Ferruzzi, kateri pripada Gardini, objavila svoje premoženjsko in finančno stanje. Borza in gospodarstveniki ji očitno ne zaupajo.

Milanska borza je v terek zjutraj tvegala popolno katastrofo. Zaradi nesporazumov in trenj med operaterji in ustanovo CONSOB, ki nadzoruje vso borzno dejavnost, so šele pozno dopoldne pristojna telesa prekinila vse operacije, ki so neposredno zadevale delnice grupe Gardini.

Izmišljena nesreča

MOSKVA — Nove »černobilske tragedije« ni bilo. Moskvske oblasti so namreč odločno demantirale vest, ki jo je objavil švedski urad za protijedrsko zaščito in po kateri naj bi prišlo predsinočnim do nove eksplozije v neki sovjetski jedrski elektrarni. Uradni glasnik tiskovnega urada zunanjega ministrstva je dejal, da se je osebnost pozanimal pri sovjetski atomski agenciji, kjer so to vest zanimali.

Tudi v tujini vesti ni potrdili nihče, niti ameriške oblasti, ki pa so priznale, da so se te informacije razširile na londonski borzi in da je prav zaradi teh vesti vrednost dolarja znatno narasla.

Kasneje so ugotovili, kako je prišlo do objave teh vesti. Nekdo je očitno prestregel poskusno povezavo s teletksom med dunajsko atomsko agencijo IAEA in mednarodnim meteorološkim uradom v Londonu. Poskusna povezava je vsebovala tudi informacijo o »jedrski nesreči«, ki pa je bila seveda izmišljena, kot sicer celotno besedilo.

Na sliki (teletfoto AP) švedski strokovnjak z diagramom jedrskega žarčenja, ki v zadnjih 24 urah ne kaže nikakršne eksplozije.

V zvezi z obtožbami proti predsedniku Waldheimu Konservativni avstrijski tisk vodi protijugoslovansko kampanjo

DUNAJ — Posredno ali neposredno je Jugoslavija, po včerajšnjem skrajno strupenem komentarju, objavljenem v najbolj razširjenem avstrijskem dnevniku Kronen Zeitung, v ospredju tudi v komentarjih in prispevkih drugih avstrijskih osrednjih časopisov. Ton in vsebina odražata seveda tudi stališče posameznih dnevnikov do predsednika Kurta Waldheima oziroma do v Spieglu nedavno objavljenega dokumenta.

Kronen Zeitung je po zadnjem napadu na Jugoslavijo zavzel predvsem za Waldheima obrambno stališče, po katerem bi tudi v Spieglu objavljeni dokument - v kolikor obstaja - ne pomenil nikakršne bistvene obremenitve za Waldheima in po katerem naj bi bilo tudi v prihodnje pričakovati, da se bodo pojavljali dokumenti, s pomočjo katerih žele nekateri Waldheima diskreditirati. Podobno razmišlja tudi komentator v dnevniku Die Presse, ki prav tako - sicer manj neokusno, vendar strupeno - ponavlja včerajšnje primerjavo v Kronen Zeitungu, po kateri sta represalije nad civilnim prebivalstvom med vojno v Jugoslaviji izvrševali tako Wehrmacht kot partizanska vojska. Zaključuje pa s svarilom, da so tisti, ki ves čas netižno oženj diskusije okoli predsednika Waldheima, to pripravljeno početi tudi za ceno demokracije v Avstriji. Kdo naj bi to bili, posredno sicer ni omenjeno, zato pa je zapisano, da glasilo socialistične stranke Neue AZ tudi tokrat »ostaja nedolžno«.

»Kmalu bomo zvedeli, da je bila Jugoslavija tista, ki je napadla Nemčijo,« z ironijo odgovarja AZ na pisanje v Kronen Zeitungu in v Die Presse ter ogorčeno ugotavlja, da o zločinih drugih lahko govori zgolj tisti, ki najprej prizna lastne zločine. Pisanje Kronen Zeitungu o Jugoslaviji ter

aluzije, da so jugoslovanske oblasti po vojni obtožnico proti Waldheimu »sfabricirale«, prav tako pa natančno je Kronen Zeitung o vpletenosti ameriškega ministra za pravosodje Edwarda Meesa (Waldheima je uvrstilo na ameriški spisek »nezanesljivih oseb« ameriško ministrstvo za pravosodje) v afero o podkupovanju, v katero naj bi bili vpleteni tudi izraelski laburisti, označuje AZ kot ponoven poizkus, da se za vse težave okoli Waldheima krivi tujina.

Povsem Jugoslaviji pa je posvečen komentar z naslovom »Vloga Jugoslavije« v drugem najbolj razširjenem avstrijskem dnevniku Kurierju. Znani publicist Hans Rauscher piše, da je prvo izhodišče v debati okoli vloge Jugoslavije v primeru Waldheima lahko le ugotovitev, da je bila Jugoslavija žrtev napada Hitlerjeve Nemčije in da so se jugoslovanski partizani branili proti okupaciji, katere cilja sta od samega začetka bila zasužnjevanje in iztrebljanje. Rauscher, ki sprejema trditev, da je bila jugoslovanska povojna obtožnica proti Waldheimu »sfabricirana«, prav tako opozarja na to, da v Spieglu objavljeni dokument (če je pristen) nima nobene zveze z dokumenti v tedanji jugoslovanski obtožnici. V kolikor v Spieglu objavljeni dokument dejansko obstaja, tako Rauscher, je jasno, da je Waldheim govoril čisto neresnico. Zato pa Rauscher meni, da bi morala jugoslovanska vlada javno povedati, kako je bilo z obtožnico proti Waldheimu, zavzeti stališče do trditve, da so dokumenti iz te obtožnice zašli v sovjetske roke, nenazadnje pa zavzeti stališče do početja Dušana Plenčiča. »Jugoslovanska vlada se že preveč dolgo vede tako,« sklene Rauscher, »kot da bi se vse to nje sploh ne tikalo.«

BOJAN GROBOVŠEK

Carlucci bo v Rimu razpravljal o F-16

RIM — Ameriški obrambni minister Frank Carlucci bo danes s svojim italijanskim kolegom Zanonem in z zunanjim ministrom Andreottijem razpravljal o kočljivem vprašanju namestitve 72 ameriških lovskih bombnikov F-16, ki bodo morali v prihodnjih treh letih zapustiti špansko oporišče Torrejon. Italija je načelno izrazila svojo razpoložljivost, da bi sprejela ta letala. V strankah vladne večine pa ni enotnosti niti ob tem vprašanju. Socialisti nočejo letal in predlagajo, da bi jih premestili na Portugalsko.

Na včerajšnji tiskovni konferenci v Lizboni pa je Carlucci jasno zavrgel portugalsko lokacijo, tako da washingtonski administraciji ne preostaja drugega kot Italija. Zaradi grško-turškega spora ne morejo

namreč premestiti teh letal v vzhodno Sredozemlje. Predsinočna ponudba maroškega veleposlanika v Washingtonu Mohamada Bergasa, da bi lahko letala sprejel Maroko in se tako aktivno vključil v zahtodno zaveznost, zahteva globljo politično razpravo in analizo.

V Lizboni je Carlucci tudi poudaril, da ZDA ne bodo prosjačile za novo lokacijo in bodo izbiro prepustile NATO paktu. V najslabšem primeru pa se bodo letala vrnila v ZDA. O tem vprašanju bo torej v Italiji še precej polemik. KD ponovno očita socialistom, da so F-16 le preteza, ki skriva notranje politične cilje. Demokršanski župan iz Aviana Giovanni Tassan Zanin pa je včeraj izjavil, da ne bi bila nova letala za Aviano nobena tragedija.

De Benedetti še vedno pred zelo težko nalogo

BRUSELJ — Carlo De Benedetti se bo moral pošteno potruditi pri svojih prizadevanjih za prodor na belgijskem finančnem tržišču. Državna komisija, ki nadzoruje delovanje bank in osrednjih finančnih ustanov, je namreč s posebnim odlokom prekinila vse finančne operacije v zvezi z delnicami SGB (Societe Generale de Belgique), ki jo hoče italijanski podjetnik, kot znano, spraviti pod svoje okrilje. De Benedetti je lahko v teh pogojih zadovoljen s tem sklepom, saj je omenjena komisija za sedaj preprečila vse zakulisne in nejasne manevre, ki imajo za cilj zaustaviti prodor industrija iz Ivree.

De Benedetti je vsekakor kolikor toliko optimist in upa, da se bo vsa zadeva v kratkem času dokončno razčistila, seveda v njegovo korist. V intervjuju za belgijsko televizijo je spet po-

trdil, da je doslej odkupil le 15 odst. delnic SGB ter da ne namerava vplivati na usmeritev in na izbiro finančnega mogotca, ki nadzoruje dobro tretjino vsega belgijskega gospodarstva.

Sklep komisije za nadzorstvo nad bankami je povzročil pravi potresni sunek na belgijskih borznih tržiščih. Vrednost delnice SGB je v nekaj urah poskočila za skoraj dvesto belgijskih frankov, kar daje sumiti, da se za dnevnimi operacijami skrivajo velike špekulacije. Nasprotniki De Benedettijevega prodora namreč še vedno upajo, da bodo z napihovanjem vrednosti delnic SGB ustvarili med delničarji in med srednjimi varčevalci določeno zmedo in paniko. Bitka na belgijskih borznih in finančnih tržiščih je, kot vidimo, še zelo odprta.

Slovenska skupščina podprla gospodarski načrt IS Slovenije

LJUBLJANA — Slovenski parlament je včeraj podprl gospodarski načrt republiške vlade za letošnje leto. Kot je v uvodni besedi povedal podpredsednik vlade Boris Frlec, pričakujejo, da bo v Sloveniji letošnji družbeni proizvod večji od lanskega za največ en odstotek. Kljub tako neugodnim gospodarskim rezultatom pa je po zadnjih podatkih delež Slovenije v jugoslovanskem družbenem proizvodu že presegel 20 odstotkov.

Podpredsednik slovenske vlade je v svojem uvodnem govoru tudi odgovoril na vse pogostejše očitke, ki prihajajo iz južnih republik, da se Slovenija okolišča z maloobmejno menjavo z Italijo.

»Poslovanje po tržaškem sporazumu, ki predstavlja pretežni del obmejnega prometa, poteka preko Jugoslovanske izvozne in kreditne banke Beograd. Ta banka je pred kratkim spremenila status in ima v Kopru le poslovno enoto, sicer pa je temeljna banka Beobanke. Ob takem poslovanju so vse pozitivne težnje razlike, ki izhajajo iz pozitivnega salda na avtonomnem računu (ta pa je posebej visok samo v zadnjem obdobju), dohodek matične beogradske banke. Dohodek, ki nastaja pri poslovanju po goriškem avtonomnem računu, katerega posle vodi Narodna banka Slovenije, pa pripada Narodni banki Jugoslavije.«

Sledila je precej mirna razprava. Slovenski poslanci so se pač predali usodi: kot je povedal Željko Cigler, so v Beogradu že določili približno 70 odstotkov vseh pogojev gospodarjenja v Sloveniji. Nujna pa bi bila resna gospodarska reforma, o kateri pa se zaenkrat le govori. Medtem pa je mogoče o socialističnem podjetništvu le sanjati. Podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije Radi Bohinc je predstavil njihova stališča: V Beogradu je prevladal in se tudi že izvaja administrativni koncept ekonomske politike, o pogojih gospodarjenja pa se kljub temu skoraj nič ne ve, nadaljuje pa se proces netržne distribucije denarja.

Danielj Božič je opozoril, da je liberalizacije na ekonomskem področju vse manj, in pribil: »Te pa seveda ne more biti, če ni prerazporeditve politične moči.« Anton Sušek pa je povedal, da neto odliv denarja iz Slovenije v tujino znaša 376,3 milijona dinarjev, v druge jugoslovanske republike in pokrajini pa 216,1 milijarde dinarjev. »Celotna akumulacija slovenskega združenega dela se preliva oziroma odliva v druge socialistične republike in avtonomni pokrajini,« je potožil.

Najbolj nezadovoljni pa so včeraj ostali predstavniki šolstva, kulture, zdravstva, znanosti, sociale in športa. Sergej Pelhan je v njihovem imenu prebral pred parlamentom poziv k razumu, ki je prošil za manj restriktivno pri financiranju navedenih področij. Pa ni zaleglo.

DEJAN VERČIČ

Kaj je Mikuličevi vladi na poti da bi uspešneje delovala...

BEOGRAD — Delegati zvezne skupščine in nasploh jugoslovanska javnost so z zanimanjem pričakovali včerajšnje zasedanje, na katerem naj bi Branko Mikulič odgovoril tudi na vprašanje delagata Zdravka Zabukovca. Le-ta ga je namreč še na enem od lanskoletnih zasedanj vprašal, kdo ovira zvezno vlado, da ne more delati bolje, kot pač dela.

Včeraj je Mikulič res govoril, kljub vsemu pa ne tudi odgovoril. Kajti v obširnem referatu je našteval »uspehe« zvezne vlade, kaj vse so že storili za izboljšanje gospodarskega stanja v državi, omenil je tudi, da sistemske rešitve marsikdaj ovirajo učinkovitejše delo, da pojav veta pri delegatskem usklajevanju lahko blokira delo skupščine (primer ob sprejemanju resolucije), ni pa odgovoril na bistvo. Lanski poseg Zdravka Zabukovca je imel precej »zlobno« ozadje, saj se je njegovo vprašanje nanašalo na pogoste pavalne namige predsednika vlade, ki je rad po-

tarnal, da vladi nekateri sistematično mečejo polena pod nogo.

Kdo so metali polena, včeraj torej nismo zvedeli, je pa Mikulič vseeno natresel nekaj zanimivih novic. Med drugim podatek, da se je zunanjetrgovinski primanjkljaj lani zmanjšal za več kot 950 milijonov dolarjev, se pravi z dveh milijard in 62 milijonov dolarjev na milijardo in 178 milijonov. To, da »reševanje žgočih problemov v družbi ovirajo tudi idejne razlike«, smo že vedeli, ne pa tudi tega, da Mikulič namerava nekoliko rekonstruirati zvezno vlado.

Če poskušamo sami uganiti, kaj je hotel predsednik povedati, potem bi sklepali takole. Glede na odločno zatrditev, češ da z zveznimi organi in forumi nima težav, je odgovor samo eden: kriva so republiška vodstva.

Zabukovec z odgovorom predsednika Mikuliča ni bil zadovoljen, kaže pa, da pri tem ne bo osamljen... (Z. Š.)

Zelena luč za osimske ceste?

LJUBLJANA — Že februarja letos naj bi Evropska investicijska banka sprostila okoli 550 milijonov evrov oziroma nekaj več kot 600 milijonov dolarjev za gradnjo transjugoslovanske avtoceste ter za posodobitev nekaterih manjših cestnih in železniških odsekov v Jugoslaviji. Mednje naj bi vključili tudi tako imenovane osimske ceste. Toda tudi na tem področju ne gre brez resnih zapletov. ZIS je podprl ta zakon in ga posredoval skupščini SFRJ v sprejem, vendar bo Jugoslavija ta čas le s težavo izpolnila edini pogoj evropskih bančnikov, da pri investicijah sodeluje s polovico lastnega denarja. Po novem predlogu naj bi sredstva zbrali z davki na cene naftnih derivatov, s tujimi posojili in skupnimi vlaganji.

Dejstvo je, da bi morala dati zvezna vlada v skupščini predlog zakona o načinu zagotavljanja denarja za gradnjo posameznih odsekov cest, ki bodo dobile prednost. Slovenija, denimo, je kot prednostno nalogo

dala v tem projektu karavanski predor s priključno cesto do Žirovnice, pri Evropski investicijski banki pa kandidira še z odseki Podtabor—Naklo, Naklo—Kranj, Malence—Šmarje Sap, Višnja Gora—Medvedjek in Trebnje—Hrastje. Med osimske ceste pa sodita Čebulovica—Divjača—Sežana—Fernetiči in Krvavi potok—Kozina—Rupa (ti cesti bi povežali Trst z Reko in Ljubljano).

Toda kljub temu, da se hudo mudi, je pred tem ZIS dal že dvakrat zakon na hladno, ker se nikakor ni strinjal z zvišanjem deleža bencinskega dinarja, namenjenega za gradnjo in vzdrževanje cest. Kot kažejo nekateri izračuni, ki so jih naredili na slovenskem komiteju za promet in zveze, bi cestno gospodarstvo potrebovalo za investicije in vzdrževanje okoli 22 odstotkov od cene super bencina, izvršni svet Slovenije pa je vladi predlagal, da bi iz »bencinskega dinarja« namenili za ceste »celih« 30 odstotkov zbranih sredstev. Za zdaj ostane za

ceste le 6 odstotkov tega denarja (v Zvezni republiki Nemčiji kar 51 odstotkov).

Po osnutku zvezne vlade je predvidena gradnja odsekov avtoceste Bratstvo in enotnost v dolžini 638 km. V Sloveniji naj bi je zgradili 19 kilometrov (Šmarje Sap—Višnja gora), na Hrvaškem od Nove Gradiške do Gradskega Stupnika (40 km) in v Vojvodini med Rumo in Kuzminom (drugi vojni pas) v dolžini 31 km. Po skupnem programu gradnje in financiranja je v načrtu tudi gradnja osimskih cest v dolžini 131 km (Vrtojba—Razdrto, Fernetiči—Razdrto in Hrpelje—Kozina—Reka).

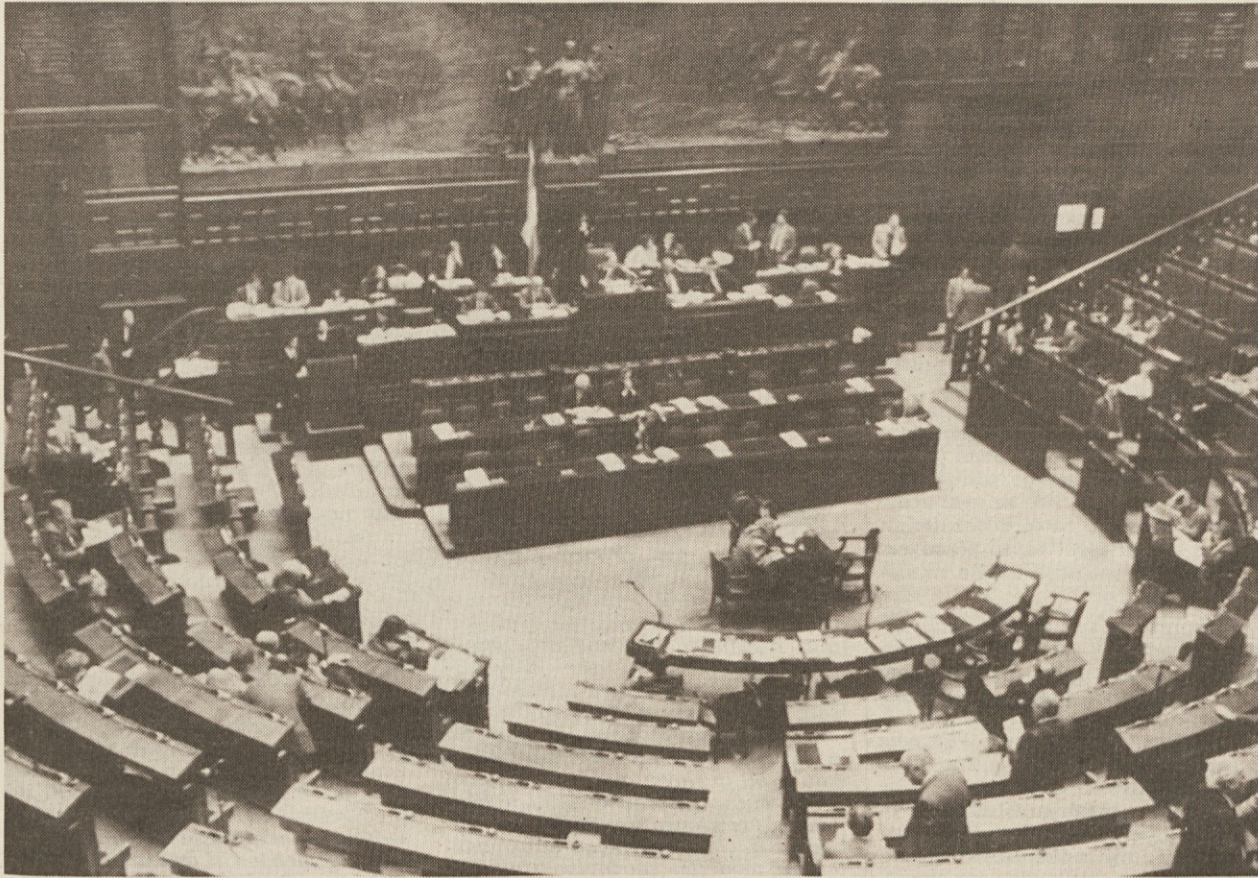
Ostaja torej grenka resnica, da ob tako pičlih sredstvih, kot so trenutno na voljo, Jugoslavija ne bo sposobna zagotoviti polovice denarja, torej svojega deleža. S tem si tudi ne bo prizgala zelene luči za tistih prepotrebnih 550 milijonov evrov za gradnjo cest.

(B. L.)

Problem tajnega glasovanja pesti italijansko demokracijo

Treba bo vsekakor zajamčiti svobodo in neodvisnost senatorjev in poslancev

SANDOR TENCE

RIM — Poslanska zbornica se v teh dneh sooča z naporno razpravo o finančnem zakonu in o državnem proračunu. Parlamentarni postopek je za vlado pravi križev pot, saj skoraj vsak dan skupščina v Montecitoriu sprejme kak popravek opozicije ali zavrne kak vladni predlog, tako da je moral ministrski predsednik doslej že petkrat zahtevati politično zaupnico ter tako vsaj delno omiliti sicer skoraj vsakodnevne politične

spodrsilaje in poraze vladne večine. Vladne spodrsilaje je treba v prvi vrsti pripisati precejšnji aktivnosti opozicijskih strank, ki pa v vsakem primeru predstavljajo parlamentarno manjšino in torej, vsaj v logiki števil, ne morejo direktno ogroziti večine, ki je večina prav zato, ker lahko računata na podporo večjega števila poslancev in senatorjev kot opozicija. Za prodor tega ali onega pred-

loga ali popravka k določenemu zakonskemu predlogu zato opozicija nujno potrebuje podporo določenega števila parlamentarcev iz koalicijskih vrst. To podporo opoziciji nudi v veliki večini primerov tako imenovani prosti strelci, ki se iz tega ali onega razloga nočejo javno izpostaviti in torej nočejo javno izpričati svojega nasprotovanja vladi ali vladni stranki, kateri pripadajo ter

se v tajnem glasovanju raje opredelijo za opozicijske predloge.

Pojav prostih strelcev, ki je v določeni meri povezan s širšo problema-tiko umestnosti tajnega glasovanja, je v teh dneh predmet precej ostrih polemik med strankami. Najbolj glasni so socialisti, po mnenju katerih je tajno glasovanje v senatu in v poslanski zbornici škodljivo za sam razvoj parlamentarnega sistema ter ga je treba zato kratkoma odpraviti. Senatorji in poslanci večine ali opozicije, ki se ne strinjajo z določenim stališčem svoje stranke, podčrtuje Craxi, naj to jasno proglasijo pred javnostjo in predvsem pred volivci, ki morajo biti seznanjeni z delom izvoljenih predstavnikov. Naj se torej ne skrivajo za tajnim glasovanjem, ki ga večkrat izrabljajo in izkoriščajo samo tisti parlamentarci, ki ščitijo določene zakulisne družbene in gospodarske interese ali pa oblastniške kroge znotraj posameznih strank ali celo njihovih struj. Tudi v parlamentu mora konec koncev prevladati vsestranska prozornost (t.i. glasnost), poudarja PSI, ki dodaja, da si sodobna demokracija, kot je italijanska, ne more še dalje privoščiti »škandalov«, ki ga predstavlja tajno glasovanje.

Socialistični predlog pa je doslej naletel na dokaj hladne reakcije med ostalimi strankami. Vsestranskih zagovornikov tajnega glasovanja dejansko ni, marsikdo pa ugotavlja, da bi popolna ukinitve te procedure še dodatno okrnili svobodo in neodvisnost parlamentarcev, ki so že itak močno podvrženi nadzorstvu, pritisku in celo izsiljevanju stranknih vodstev. Italije ni mogoče na noben način primerjati z Anglijo ali s Francijo, kjer politični sistemi še ne trpijo zaradi prevelike premoči strank in kjer obstaja določeno ravnotežje med vlogo parlamenta, vlade in strank. Naša demokracija, pravijo dejansko nasprotniki Craxijevega predloga, praktično ni še dozorela za popolno ukinitve tajnega glasovanja v parlamentu, javno glasovanje za vsako ceno pa je v vsakem primeru izključna prerogativa diktatorskih režimov. Še v Sovjetski zvezi, kjer je bilo do pred kratkim glasovanje z dviganjem rok sveto in nepremostljivo, se z Gorbačovom počasi nagibajo k tajnemu glasovanju, tako v državnih kot v partijskih telesih.

Podlago za tajno glasovanje v od ljudstva izvoljenih skupščinah je po-

stavila že francoska revolucija z ustavo iz leta 1795. Na to proceduro so opozarjali teoretik liberalizma Montesquieu, Rousseau in Karl Marx, medtem ko jo na Apeninskem polotoku leta 1848 prvič omenja in uvaja piemontski kralj Carlo Alberto v posebnem ustavnem statutu, ki je nato služil kot podlaga prvi ustavi zedinjene Italije. O tajnem glasovanju je nato tekla še večkrat beseda, posebno v drugem povojnem času, ko je bilo treba točno začrtati pristojnosti in notranja pravila novega senata in nove poslanske zbornice. Republiški senat ni mogel obdržati notranjih pravil starega kraljevskega senata, zato si je zadal nova, nekoliko bolj elastična pravila, ki urejujejo tajno glasovanje in ga dejansko precej omejujejo. Poslanska zbornica pa je v bistvu ohranila ureditev stare parlamentarne skupščine in pododvala od nje tudi zelo zapleten notranji pravilnik, v katerem je tajno glasovanje skoraj na dnevnom redu. Od tukaj tudi dejstvo, da so prosti strelci od vedno najbolj »aktivni« in »borbeni« prav v Palači Montecitorio.

Problem tajnega glasovanja je kot vidimo v vseh smislih skrajno zapleten in tudi precej težko rešljiv. Goto-vo ima prav Craxi, ko pravi, da je tajno glasovanje v marsičem v nasprotju z razširjeno potrebo po prozornosti parlamentarnega in političnega življenja in da je treba zato čimprej nekaj konkretnega ukreniti, da jutri morda ne bo prepozno. Nedvomno pa imajo prav tudi tisti, ki podčrtujejo, da je tajno glasovanje večkrat edino orožje, ki ga ima poslanec ali senator, da se ogradi pred pritiski in pred izsiljevanji stranknih tajništva. Treba bo zato nujno dobiti srednjo pot, ki bi po eni strani zajamčila prozornost in jasnost parlamentarne dejavnosti, po drugi pa zaščitila neodvisnost in svobodo članov osrednjih izvoljenih skuščin, ki je zapisana tudi v ustavni listini.

Načrtovane institucionalne reforme bo treba morda začeti prav pri koreniti reformi tajnega glasovanja v parlamentu. Marsikdo namreč predlaga megalomanske in težko izvedljive načrte za ukinitve senata ali za neposredno izvolitev predsednika republike, medtem ko pozablja na majhne, morda navidez nepomembne ukrepe, ki pa bi gotovo približali prevečkrat dolgočasno in težko razumljivo politično in parlamentarno dejavnost našemu vsakdanu. In to prav v trenutku, ko se zaskrbljeno govori in razmišlja o vse večjem nezaupanju ljudi do politike in do državnih institucij.

NOVO V TRSTU! NOVO V TRSTU!

TRST - UL. SAN NICOLÒ 6/A - TEL. (040) 731220

HELIOGRAFIJA

BARVNE KOPIJE
HELIOGRAFSKE KOPIJE

TEHNIČNI ARTIKLI
ZA URADE
IN SOLE

ARTIKLI ZA
GRAFIČNE STORITVE

ARTISTICA

NOVO V TRSTU! NOVO V TRSTU!

Zadnji krog dunajske konference naj poteka v znamenju stvarnosti

Na Dunaju se je te dni začel zadnji krog zasedanja Konference o varnosti in sodelovanju v Evropi. Prisotni so predstavniki vseh 35 evropskih držav. Stekla je razprava o sklepnem dokumentu v zvezi s tremi slovitimi »helsinškimi košarami« (razorožitev, človekove pravice in gospodarsko sodelovanje na evropski celine) in pričakujejo, da ga bodo do konca marca uspeli sestaviti.

Seveda je določen krog optimistov (tisti, ki trdi, da bi moralo popuščanje med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami neizogibno vplivati tudi na evropske pogovore) mnenja, da ga utegnejo redigirati še prej; pesimisti pa tudi tokrat niso odsotni in se boje, da bo razprava o človekovih pravicah vnovič zavrla uspeh pogajanj.

V vsakem primeru razmere, ki zdaj obdajajo pogovore na Dunaju, so boljše kot so bile, denimo, v prvi polovici lanskega leta. Svetovni detant zanesljivo odseva na dunajsko razpoloženje. Šefi delegacij, zlasti delegacij velesil, kajpak imajo sprejemljivejša navodila. Dogovor med Reaganom in Gorbačovom je navsezadnje zadeval prav evropsko celino.

Na dunajski sestanek bo, med drugim, moral delovati tudi dokument, ki so ga pred dnevi sprejeli v Stockholmu visoki predstavniki šesterece neuvršenih in nevtralnih držav. Šesterica seveda pozdravlja dogovor med ameriškim in sovjetskim predsednikom, pripominja pa, da je to »še le prvi korak« na poti stvarne razorožitve. Člani šesterece so dali tudi predlog: svetovni dejavniki naj bi zdaj resnično pristopili k razpravi o uničenju vseh zalog jedrskega orožja, pa tudi prepovedi protisatelitskega orožja. Naravno je, da takih predlogov, ali pa vsaj njihov pomen, na Dunaju ne bodo mogli povsem prezreti.

Nad srečanjem v glavnem mestu Avstrije, ne glede na še zmeraj različna stališča v zvezi s tremi košarami, zlasti pa s tisto o človekovih pravicah, ki je po potrebi nekak ventil za preprečevanje uspeha, dobesedno »visi« zdaj naloga večje konkretne. Naglasil jo je tudi avstrijski zunanji minister, ko je te dni odprl zasedanje. Jugoslovanski predstavnik je v znamenju te »konkretne« predlagal »racionalnejše« razpravljanje. Na plenarnih sejah naj bi namreč obravnavali globalna politična vprašanja, tista, ki so ključ problemov, vse strokovne probleme pa naj bi prepustili strokovnjakom.

Začetek sklepnega kroga Evropske konference o varnosti in sodelovanju, roko na srce, ni najbolj obetajoč, toda pogajanja so se šele začela. Predstavniki Zahoda so že dali vedeti, da bodo spet sprožili problem »človekovih pravic« med drugim za to, da bi postavili »ravnotežje« s tistimi, že sprejetimi rešitvami, za katere se je nemara zavzemal Vzhod. Sovjetska smer pa vnovič napoveduje predlog, da bi v Moskvi organizirali

svetovno konferenco o »humanitarnih« pravicah, o katerih na Vzhodu sodijo, da jih mnogo bolj spoštujejo in ščitijo kot na Zahodu. Strokovnjaki seveda obravnavajo rebus, v čem je pravzaprav razlika med »človekovo in humanitarno pravico«.

Večja konkretnost je potemtakem nujna. Seveda jo mora narekovati poštena politična volja. Tudi drugi svetovni dogodki po svoje silijo v stvarnejše posege. Stockholmska konferenca o krepitvi zaupanja, ki tudi izhaja iz helsinških napolit, je konec koncev ustvarila nekaj rezultatov. Nenazadnje pa je naloga udeležencev na dunajski konferenci tudi ta, da upoštevajo, da bo letos jeseni v New Yorku tretje Posebno zasedanje generalne skupščine Združenih narodov, spet posvečeno razorožitvi.

Ob koncu lanskega dela zasedanja na Dunaju so številni komentatorji ugodno sprejeli glasove, da se bodo nekatere delegacije vrnile na zasedanje s predlogi, denimo, za pričetek konvencionalne razorožitve. O predstavnikih neuvršenih in nevtralnih držav lahko ponovimo, da že dolgo sodijo, da so vrata za takšne pogovore odprta. Vemo, da neuvrščeni in nevtralnici upravičeno menijo, da bi morali tudi oni in drugi prispevati k pospeševanju razorožitvenega procesa ter da to ne bi smelo biti odvisno samo od velesil in od njihovih preračunavanj.

Dragoceno bi bilo, če bi se na pogajalski tapeti spet pojavila tudi zamisel, da bi na pobudo dunajske konference v kratkem sklicali vseevropsko gospodarsko konferenco. Predlagateljici sta že bili Jugoslavija in Italija. Takšno srečanje bi lahko otipljivo pomagalo k odpravljanju blokovskih spon, ki so glavna ovira pri problemu razorožitve in kajpak miru.

Na Dunaju prav tako ne bi smeli pozabiti že zdavnaj izrečene sugestije o organiziranju posebne evropske ekološke konference, ki bi jo z zadovoljstvom sprejeli ne le ekološki krogi, marveč vsi prebivalci celine. In nazadnje, nekatere države, med njimi zlasti Jugoslavija (pa tudi na primer Italija), svarijo, da je problematika Sredozemlja žal še zmeraj potisnjena v stran. Sredozemlje je »življenjska vez« Evrope; sredozemski dejavniki niso le enkrat sporočili, da bi na Evropski konferenci radevolje sprejeli razpravo o tem pomembnem področju.

Seveda pa bo tudi zadnji krog dunajskega zasedanja, hočeš nočeš, odvisen od političnih opredelitev. Neuvrščeni in nevtralnici v bistvu menijo, da na tej naši celini premalo negujemo »helsinški duh«, ki je pred 13 leti utrl pot evropskemu sporazumevanju. Pa tudi med blokovskimi dejavniki so že primeri, ko delijo to mnenje. Res je čas za pomembnejša dejanja.

MIRO KOCJAN

Na zadnjem zasedanju v Jamljah

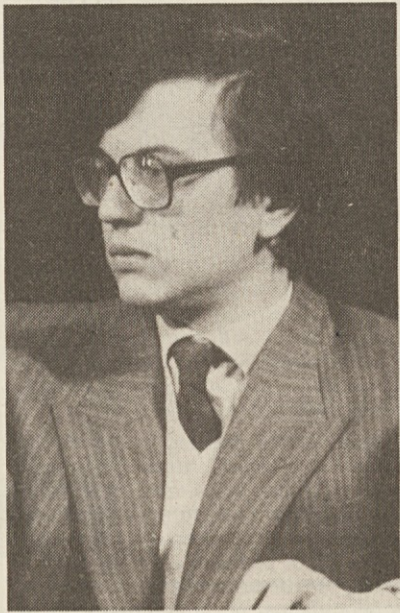
Deželni svet SSK o jubileju dežele Zavračanje namigov o recipročnosti

Odločno nasprotovanje poskusom spreminjanja volilnega zakona - »Italija se mora zavedati neizpolnenih ustavnih in mednarodnih obveznosti do Slovencev v F-JK«

GORICA — Uvodni del zasedanja deželne skupnosti Slovenske skupnosti, ki se je zbral v Jamljah v soboto, torej dan pred srebrnim jubilejem naše dežele, je bil posvečen 25-letnici odobritve posebnega statuta avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine.

Zasedanje je bilo posvečeno predvsem pripravi na junijske deželne volitve, razpravi o programu in kandidatih. Po tej prvi izmenjavi mnenj v širokem deželnem merilu se bodo pripravile nadaljevale v krajevnem in pokrajinskem merilu, deželni svet SSK pa se bo ponovno sestel v Jamljah v soboto, 20. februarja.

Zasedanje, ki ga je vodil strankin deželni predsednik Marjan Terpin, se je začelo z obširnimi političnimi poročili, ki ga je podal deželni tajnik Ivo Jevnikar. Ob deželni jubileju je dejal, je rečeno v tiskovnem poročilu, da je imela ustanovitev avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine pred četrto stoletja za Slovence dvojen pomen. Po eni strani je nedvomno tudi našemu prebivalstvu prinesla vsestranski napredek na mnogih področjih. Končno smo se znašli slovenski prebivalci vseh treh pokrajin v skupni politično-upravni enoti, kar je koristilo predvsem Slovincem videmske pokrajine. Po drugi strani pa je bila odobritev posebnega statuta novo razočaranje za našo manjšino. Kljub temu da je bil eden glavnih vzgibov, da je ustanovljena skupščina namenila deželi posebno avtonomijo, leta 1963 ni dobila statuta, ki bi vseboval zaščitna določila za slovensko manjšino. Južni Tirolci in francosko govoreči prebivalci Doline Aoste imajo v posebnih statutih svojih de-

Deželni tajnik SSK Ivo Jevnikar

žel temeljno, a tudi zelo podrobno listino o narodnih in jezikovnih pravicah, Slovenci smo bili za to opeharjeni. Osrednje oblasti in ustavno sodišče pa so takoj še okrnili pristojnosti, ki jih je želela nova dežela vsaj v določeni meri uresničevati.

Po tem novem razočaranju se je morala zato manjšina zateči k novi zahtevi - k zakonu po globalni zaščiti, na katerega pa čakamo - obljubam in obvezam navkljub - že 18 let. Jubilej torej naravnost kliče k izpolnitvi ži-

vljenjskih zahtev naše skupnosti, kot tudi k zavrnitvi najnovejših napadov za naše pravice.

Za Slovensko skupnost, ki je v deželni svet dejavno prisotna od začetka, pa je temeljnega pomena, da tudi v novi, šesti zakonodajni dobi potrdi svoje izvoljeno predstavništvo. To je interes celotne narodne skupnosti, ki mora zavrniti take poskuse spreminjanja volilnega zakona, ki bi slovensko stranko že vnaprej izključile iz prihodnjega deželne sveta.

V razpravi je bilo poudarjeno, da SSK podpira deželno enotnost, zaveza pa se za decentralizacijo, kot tudi za pravice Furlanov, vendar ne pristaja na zapostavljanje naših potreb, kakršno je bilo v načrtu posebnega člena ravnokar odobrenega deželne zakona o decentralizaciji. Zato je bila na zasedanju poudarjena zasluga deželne svetovalec SSK, se zaključuje tiskovno poročilo, da je z nekaterimi drugimi kolegi uspel vnesti popravek, ki izrecno zadeva skrb dežele za slovenski življenjski.

V razpravi so se nekateri člani deželne sveta SSK ustavili tudi pri razgovorih med vladnim predsednikom Gorio in jugoslovanskim predsednikom zveznega izvršnega sveta Mikuličem v Rimu. Italija se prvič odločneje zavzema za italijansko manjšino v Jugoslaviji, je bilo rečeno, zavedati pa se mora svojih neizpolnenih ustavnih in mednarodnih obveznosti do Slovencev v Furlaniji-Juljski krajini. Vse namige na ponovno uveljavljanje recipročnosti Slovenska skupnost odločno zavrača.

Od četrta do četrta

»Zmešnjave v teh dneh« ali »Slavo per metà«

Stanislav Renko

»Guglielmo Oberdan... iz zelo uboge družine, polovico Slovan po materi (njegovo pravo ime je Oberdank), mučenec tržaškega patriotizma, je bil usmerjen bolj v matematiko kot pa k deklamatorskemu zanesenjaštvu. Prežemala ga je strast italijanstva...« — tako se začne sobotni uvodnik v tržaškem italijanskem dnevniku izpod peresa samega predsednika senata Giovannija Spadolinija, ki je istega dne s svojo navzočnostjo počastil slovesno otvoritev akademskega leta tržaške univerze. Končuje pa se ta nekoliko presenetljivi članek z omembo in počastitvijo tržaške žrtve rdečih teroristov pok. generala Giorgierija in s stavkom: opomin vsem pozabljivostim in za vse zmešnjave v teh dneh.

Pa niso vzrok te »zmešnjave«, da v tem zapisu opozarjamo na gornji stavek drugega najvišjega državnika v republiki. Vzrok je njegova omemba pravega slovenskega priimka najbolj slavljenege iredentističnega patriota, saj tisti, ki beremo »Il Piccolo« že več kot 60 let, vemo, da svojih bralcev ni nikoli seznanil niti z Oberdankovim pravim priimkom niti z njegovim delnim mešanim narodnostnim poreklom. In nikakor ni povsem jasno, zakaj je predsednik senata želel to zapisati prav v Trstu in kot nekaj uvod v univerzitetno svečanost. Zdi pa se, da naši mlajši bralci ne vedo prav točno, kdo je bil ta slavni mučenec. Zato naj na pr. kar iz obsežnega »Grande dizionario enciclopedico« (UTET) povzamemo iz članka znanega strokovnjaka za moderno zgodovino Catalana nekaj podatkov (9. knjiga, str. 317): »Njegovo pravo ime je bilo Oberdank, t.j. ime matere, ki ga je priznala, ne pa italijanskega naturalnega očeta. Leta 1877 je na Dunaju študiral inženirstvo, toda zbežal je v Italijo, ko je bil mobiliziran, ker je Avstrija okupirala Bosno in Hercegovino. Študiral je v Rimu in se aktivno pridružil iredentističnem emigrantom. Ko so hoteli Avstrijci leta 1882 komemorirati v Trstu 500-letnico priključitve Trsta Avstriji, so tržaški iredentisti burno reagirali. Ko se je nato zvedelo, da bo v septembru prišel v Trst sam cesar Franc Jožef, je Oberdank sklenil, da bo nastopil, ker - kot je dejal - "stvar Trsta potrebuje tržaškega mučenca". Z Istanom Donatom Ragoso je odšel v Trst 14. septembra oborožen z bombami. Toda dva ovaduha, v katera zarotniki niso sumili, in sicer G. Fabris - Basiliaco, član iredentističnih odborov in Francesco de Gyra, Madžar in bivši garibaldinski oficir v Italiji, sta obvestila avstrijsko policijo, ki je Oberdanka aretirala v neki gostilni v Ronkah. Ragoso je pa uspelo zbežati. Po dolgotrajnem zaslišanju je Oberdank izjavil, da je "želel raje umreti kot ovajati" in še: "priznal sem vse, kar mi je škodovalo". Obsojen je bil na smrt na vislicah. Njegova mati je vložila prošnjo za pomilostitev, tako sta storila tudi G. Carducci in Viktor Hugo, toda prošnje so bile zavrnjene in obsodba izvršena na dvorišču velike tržaške vojašnice. V nekem uradnem poročilu je rečeno, da je med obešanjem klical: Viva l'Italia, viva Trieste libera, fuori lo straniero!«

vo ime zatajil. Pač pa na strani 418 druge knjige navaja Oberdankov tajni proglas, v katerem omenja žalitve cesarskega namestnika in ga zaključuje: »Na žalitev se odgovarja z žalitvijo, zgodovina bo presojala, kdo je resnično kriv.«

Ob tem Spadolinijevem, za mnoge Tržičane neznanem navajanju pravega Oberdankovega priimka, ko opozarjamo na »današnje zmešnjave«, se je potrebno vprašati, zakaj se v Trstu po več kot 100 letih tista zgodovina tako rekoč ponavlja. Zakaj se namreč kar dva tržaška župana v teh zadnjih letih ne podpisujeta s svojimi pravimi priimki, ko pa se bi, kot bomo, sam predsednik senata s tem kar rad strinjati. Ob branju Oberdankovega proglasa, da je treba z žalitvijo odgovorjati na žalitev, pa ni težko pomisliti, da se je tega načela držal marsikateri antifasiistični bореc. Tudi pred napadom na Jugoslavijo. Vemo, da imajo mnogi Oberdankovi častilci za te borec drugačno mero. Morda pa gre v obeh primerih za tisto »današnje zmešnjavo«?

Zato ne bi bilo prav, če ne bi ob tej priložnosti vsaj v dveh besedah povedali, kaj je pisal tržaški socialistični ideolog Angelo Vivante v svojem znamenitem IRREDENTISMO ADRIATICO (katerega slovenski prevod še vedno ni izšel v knjižni obliki, čeprav smo ga v našem dnevniku objavili že pred več kot 35 leti). Predvsem Vivante Oberdanka dosledno imenuje s pravim imenom in med drugim piše: Zaman je Guglielmo Oberdank opravil svojo žrtev - doslej številni in daljni viri dopuščajo to trditve...«

Vivante navaja tudi skoraj neznane podatke, kako je takrat v italijanskem parlamentu prevladalo negativno mnenje o Oberdankovi žrtvi. Mladi Sonnino je takrat med drugim dejal: »Zahtevati Trst kot pravico, bi pomenilo pretiravati načelo nacionalnosti.« Marselli pa je poudarjal, da je glavni nasprotnik Italije Francija ne pa Avstrija. Slavni Cristini je rajši napadel Etiopijo in doživel poraz, in Vivante piše: »Irredentismo ridicolo« ostaja površinsko razpoloženje, pretežno retorično. Sam začetnik iredentizma Imbriani pa je priznal, da je stari iredentizem za vedno mrtev.«

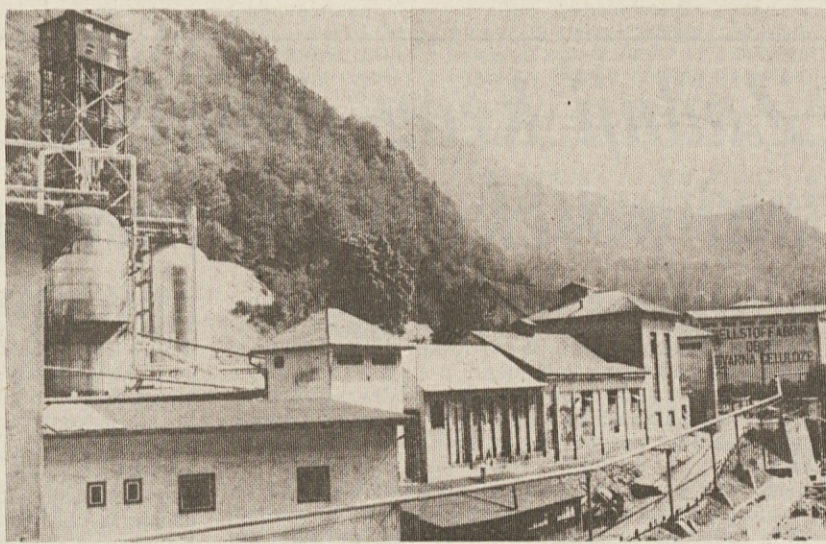
Skoraj istočasno je takrat Scipio Slataper - tudi iredentist - v svojem »Il mio Carso« vabil kraškega slovenskega kmeta, naj se polasti mesta.

Dan slovenske kulture v Tolminu

TOLMIN — Tolminska knjižnica Cirila Kosmača bo slovenskemu kulturnemu prazniku posvetila dva za tolminsko okolje nadvse zanimiva kulturna dogodka. Oba bosta na sporedu jutri: v knjižnični galeriji bodo odprli razstavo tolminskega rojaka Ivana Čarga, čemur bo sledil celovečerni koncert mladega beograjskega pianista Ivana Markovića, enega najbolj nadejanih jugoslovanskih pianistov, kateremu strokovnjaki obetajo veliko kariero.

Pogojuje jo nerešena situacija tovarne celuloze v Magdalenu pri Beljaku Usoda tovarne Obir še nejasna

CELOVEC — Še vedno nerešena situacija tovarne celuloze v Magdalenu pri Beljaku obremenjuje tudi vsakršno nadaljnjo razpravo in odločitev o tovarni Obir na Rebrici pri Železni Kapli. Najnovejše stanje v tem dolgotrajnem procesu: deželna vlada je zdaj naročila strokovno študijo o Magdalenu, povezano z opisom oziroma analizo celulozarn na Koroškem nasploh. V tej skupini strokovnjakov sodeluje tudi tehnični direktor tovarne Obir dr. Haller. Kakor je mogoče razbrati iz informacij, želi Obir s tem prispevati, da bi v miru in na strokovni ravni ocenili, če je npr. sodelovanje tovarn v Magdalenu in Obirja smiselno, oziroma na katerih področjih bi se sploh dalo uresničiti.

Tovarna celuloze Obir na Rebrici pri Železni Kapli

proučiti pa bo morala tudi tržišče za določeno vrsto papirja v Evropi...«

Na koncu pa je Wieser še enkrat poudaril, da je za poslovanje rebrške tovarne, pa tudi za večinskega lastnika Slovenijo papir, vsekakor najvažnejši obstoj tovarne na Rebrici, ter da niso pripravljene, za ceno sodelovanja z Beljakom oziroma kooperacije

pri vsekoroški rešitvi, zapreti tovarno na Rebrici.

S tem bi namreč ne izgubili le prepotrebne 200 delovnih mest, temveč bi se podali v negotov skupni projekt, ki za enkrat ne zagotavlja ne gospodarskih koristi, ne dela in tudi ne odкупа lesa.

ANDREJ MOHAR

Obrat je pred dokončno odločitvijo o nadaljnjem obstoju

Usoda hrpelske steklarne v rokah finančnikov in trga

SEŽANA — Težav, ki so se že nekaj let kopičile v hrpelski steklarni, tudi po desetih mesecih od uvedbe ukrepov družbenega varstva, ni konec. Na zadnji seji sezanskega izvršnega sveta so se člani seznanili s trenutnim položajem v steklarni, ki je sicer zadovoljiv, saj proizvodnja in prodaja tečeta nemoteno, brez posebnih težav, v kolektivu si že tri mesece sami, brez posojil, zagotavljajo sredstva za tekoče poslovanje in osebnih dohodke itn., kljub temu pa perspektiva, usoda steklarne ni jasna. Nad 260-članskim kolektivom je še vedno Damoklejev meč. Po mnenju predsednika sezanskega izvršnega sveta, pa tudi članov, ki so razpravljali o problematiki steklarne, še vedno niso rešeni najpomembnejši problemi za obstoj in razvoj steklarne. Prve dni februarja bo znano, če bo moč to delovno organizacijo finančno sanirati (gre za 2,5 milijarde obveznosti do različnih upnikov), zaneslivejšo prihodnost pa si bo treba zagotoviti tudi s prodorom na tuja tržišča.

Kot je povedal predstavnik začasnega KPO v steklarni, postopno premoščajo probleme, ki so negativno vplivali na poslovanje. Tako so prav te dni dokončno ukinili kemični del proizvodnje (kemikalije za usnjarsko industrijo, kiti za gradbeništvo...), pripravljajo se na razširitev kapacitet za dodelavo osnovnih proizvodov, z neko beograjsko OZD so v dogovorih, da bodo preko njih v Egipt izvozili od 6 do 8 milijonov kosov steklenih izdelkov, narejenih

na avtomatski liniji, podobne dogovore imajo z italijanskimi partnerji. Pri tem pa ostaja konstanta izvoz pihanega stekla v ZRN. Tako naj bi letos, če bodo uspeli prodati na tuje tržišče, izvozili kar polovico proizvodnje in za to iztržili poldrug milijon dolarjev. Lanski izvoz je bil okrog milijon dolarjev. Pri prodoru na tuje tržišče je pomembno, da dosejajo za avtomatsko linijo take cene, ki zagotavljajo rentabilno poslovanje. Pri prodaji za domače kupce namreč avtomatska linija ni rentabilna, izdelki prinašajo izgubo, ki jo krijejo z več dohodka v proizvodnji pihanega stekla in v dodelavi. Avtomatska linija je tudi eden od pomembnih problemov, ki jih morajo rešiti. Kot pravijo v steklarni, je edina rešitev tuje tržišče, kjer dosejajo cene, ki jih ne pehajo v izgubo. Če se bo to tržišče »odprlo«, potem bo avtomatska linija delala tudi čez dve leti, ko bo potreben remont. Če tržišča ne bo, potem peči in linije ne bodo obnovili, ampak preprosto »zaprli«. Seveda bo treba dve leti še preživeti in prvi pogoj za preživetje je finančna sanacija steklarne. Zaenkrat težav v tekočem poslovanju sicer nimajo, rešiti pa bo treba problem obveznosti do upnikov (2,5 milijarde din) in o tem bodo razpravljali prve dni februarja. Koprška banka, kot smo slišali na seji IS, podpira usmeritev steklarne in je pripravljena sodelovati pri rešitvi problema okrog milijarde dolga (petletni moratorij, ob tem pa

prispis obresti k glavnici), pričakujejo pa da bodo ravnali tako tudi drugi partnerji. Vodstvo steklarne je prepričano, da bodo te rešitve našli, da bodo pokrili tudi lanskoletno izgubo, ki znaša okrog 850 milijonov din, ter da bodo - ob podpori upnikov, seveda - v marcu letos lahko povsem normalno poslovali.

Ko so člani izvršnega sveta razpravljali o sanaciji steklarne, so večkrat izrazili dvom, da je položaj tak, da bi omogočal čvrst razvoj in obstoj te OZD. Kadrovski problemi so še vedno veliki (manjka jim delavcev v proizvodnji), avtomatska proizvodnja je negotova, rešitev finančnih problemov pa je le nakazana in trenutno negotova. Menili so tudi, da proizvodnja, ki omogoča samo preživetje, tudi ni smotna. Načeli so še vrsto vprašanj, ki so odkrivala napake v preteklosti, pri tem pa menili tudi, da je ta hip pomembno gledati v prihodnost. Če bodo v steklarni rešili finančne probleme, potem imajo možnosti za nadaljnje delo, sicer pa perspektive niso rožnate. Vsekakor pa je po desetih mesecih družbenega varstva položaj v steklarni še vedno tako zaostren, da razlogov za ukinitve družbenega varstva še ni in bodo v marcu delegati sezanske skupščine bržčas sklepali o podaljšanju oziroma novih ukrepih družbenega varstva v tej organizaciji, ki je članica SOZD ASTRA.

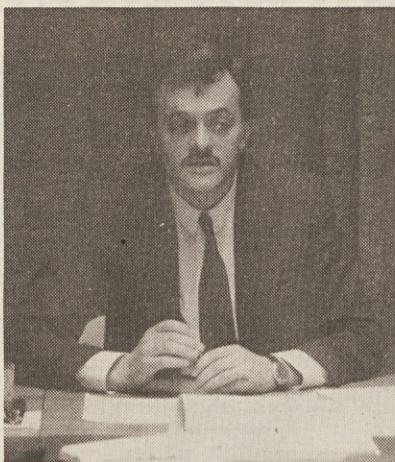
DUŠAN GRČA

Po dolgi vrsti potresnih sunkov Zaskrbljeni pogledi na San Simeone

VIDEM — Po dveh dneh strahu, ki ga je povzročilo preko 50 potresnih sunkov, se je razpoloženje v Furlaniji-Juljski krajini včeraj bistveno izboljšalo. Prebivalstvo iz okolice Humina in drugih okoliških vasi (na sliki posnetek iz Bordana) še vedno z zaskrbljenostjo opazuje hrib San Simeone, epicenter velike večine potresnih sunkov ne samo v teh dneh, ampak tudi leta 1976. Kot kaže, se je San Simeone včeraj »pomiril«, pomirilo pa se je predvsem krajevno prebivalstvo.

Novi odnosi med koroškima organizacijama? Odkrite spodbude za združenje ZSO in NSKS

Feliks Wieser

Matevž Grilc

CELOVEC — Predsednika obeh osrednjih koroških organizacij ne izključujeta možnosti, da bi se dalo obe politični telesi koroških Slovencev prej ali slej združiti. Razpravo o tem je sprožilo članstvo obeh organizacij, ne nazadnje zaradi javnih polemik v zvezi s strategijo in taktiko za ohranitev skupne dvojezične šole, do katerih je prišlo zadnje tedne.

O tem sta - razumljivo z nekaterimi otenki v stališčih - soglašala predsednik Zveze slovenskih organizacij (ZSO) inž. Feliks Wieser in predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) dr. Matevž Grilc v tričetrturtni debati v slovenski oddaji koroškega radia.

Grilc je pri tem opozoril na ovire pri poenotenju, kot so 40 let stara dvojna organizacijska struktura, tudi prestižna vprašanja in nekatere razlike v pogledih na strategijo koroških Slovencev. Wieser ima za bistveno, da bi organizacija, ki bi izključno zastopala narodne pravice, ne smela sloneti na prevlado te ali one od sedanjih struktur. Izvzeti bi bilo treba tudi volilne grupacije, npr. Koroško enotno listo (KEL). Izrekel se je tudi proti dvema glasiloma koroških Slovencev. Najkasneje v petih letih naj bi dobili skupen, pluralistično zasnovan časnik.

Predsednika NSKS in ZSO sta tudi soglašala, da bi se moral še ta teden sestati koordinacijski odbor obeh organizacij, da bi kar najbolj poenotili stališča v sedanjem prečnem obdobju, ko se naglo bliža parlamentarna razprava, o spremembi dvojezičnega šolstva na Koroškem. Strokovnjaki NSKS, je dejal Grilc, so že pripravili zakonski osnutek o tem, ki bi ga - potem ko bi z njim soglašala tudi ZSO - poslanec Karel Smolle v imenu zelenih predložil dunajskemu parlamentu. Wieser je za temeljito razpravo o teh predlogih, pri čemer so stališča zoper ločevanje enotna, blizu pa tudi stališča o t. i. drugem učitelju. Na sestanku naj bi bili tudi predstavniki KEL in komiteja za obrambo dvojezične šole. Grilc se do slednjega predloga ni opredelil.

JOŽE ŠIRCELJ

Predstavitev knjige Sto slovenskih znanstvenikov

IDRIJA — Ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku bo mestni muzej Idrija v prostorih mestne knjižnice v Idriji v ponedeljek, 8. februarja, ob 18. uri pripravil predstavitev knjige Sandija Sitarja: *Sto slovenskih znanstvenikov*.

Omenjena knjiga je izšla v knjižni zbirki Prešernove družbe za leto 1988. Avtor dela Sandi Sitar je poznan slovenski publicist in biograf slovenskih znanstvenikov in izumiteljev ter je slovenski javnosti dobro poznan po obsežnem delu »Letalstvo in Slovenija«, pisal pa je tudi o pomembnih idrijskih strokovnjakih (na pr. J. Mraku). V novi knjigi na originalen način predstavlja nekaj čez sto najpomembnejših slovenskih inženirjev, matematikov, fizikov, zdravnikov, izumiteljev, gradbenikov, geologov in drugih osebnosti.

Knjiga ponovno dokazuje izjemno mesto Idrije in njenega živovrebnega rudnika v razvoju znanstvene misli na Slovenskem, saj je veliko število v knjigi obravnavanih strokovnjakov izšlo iz rudarske Idrije ali v njej delovalo: J. Mrak, A. Steinberg, A. Scopoli, B. Hacquet, M. V. Lipold, S. Bloudek, I. Mlakar in zagotovo še kdo. Pomen Idrije - najstarejšega rudarskega mesta v slovenskem prostoru je že na začetku knjige simbolično poudarjen tudi z znano podobo »prvega idrijskega izumitelja«, legendarnega Škatarja.

SILVO KOVAČ

Kako v slabših razmerah bolje gospodariti?

SEŽANA — Ko so člani izvršnega sveta sežanske občinske skupščine pred dnevi ponovno sprejemali oceno o uresničevanju ciljev družbenoekonomskega razvoja v minulem letu, so si bili edini, da precej nalog zapisanih v resoluciji za lani niso uresnili, težko pa bo izpeljati tudi vse naloge, načrte, zapisane v resoluciji za to leto. Ta mesec bodo letošnjo razvojno resolucijo sprejemali delegati občinske skupščine.

Razmere v gospodarjenju so lanskoletne načrte o krepitvi reprodukcijske sposobnosti gospodarstva znatno spremenile, saj se je delež akumulacije v dohodku z 11 odstotka v letu 1986 zmanjšal na 7 odstotkov v minulem letu, čeprav je bilo predvideno povečanje na 11,4 odstotka. Omejevanje skupne porabe je lani povzročilo kopico težav v izvajanju programov SIS, kjer imajo tudi težave z osebnimi dohodki. Na področju zaposlovanja je bila dosežena 1,9 odstotna rast (resolucijska predvidevanja so bila 1,4 odstotka), kar spet kaže na to, da se struktura gospodarstva prepočasno spreminja, saj je udeležba živega dela, tehnološko manj zahtevne proizvodnje še vedno prevelika. V minulem letu so v največjih težavah bili OZDI kot so Krasmetal Sežana, Iskra Elektroakustika in Steklarna Hrpelje. V industriji so povečali izvoz za 12,9 odstotka, uvoz pa je ostal nespremenjen, kar pomeni, da se je povečala tudi pokritost uvoza z izvozom na 115 odstotkov. Ob teh številkah oziroma ugotovitvah ter - kljub zaostrenim razmeram - relativno dinamični naložbeni dejavnosti (TOZD Tovarna odlihtov Komen, Aluminij Komen, Krasoprema Dutovlje, CIMOS Senožeče, Kompas, Mitol in drugi) v sežanski občini zadržki gledajo na možnosti razvoja v tem letu.

Ko so člani izvršnega sveta obravnavali letošnjo resolucijo, so imeli precej pripomb že na osnutek, pa tudi na predlog, ki ga bodo ponudili delegatom skupščine. V tem letu naj bi začeli ali pa tudi dokončali gradnjo okrog 50 stanovanjskih enot, pri tem pa je treba dodati ugotovitev,

da so lani uspeli od planiranih 30 stanovanj zgraditi le 5 stanovanj. Nič čudnega torej, da se je ob teh številkah sprožil dvom. Menili so tudi, da bo treba predlog uskladiti z načrti SISA za PTT promet, pa da je treba v predlog zelo konkretno zapisati, da se bo letos začelo graditi najmanj pa, da bodo pridobljeni projekti za gradnjo nove trgovine v Senožečah, pojasniti bo treba nekatere zadeve v zvezi z načrti gostincev, ki v resolucijo predlagajo obnovo nekaterih objektov, na občinskih upravnih organih pa že imajo vloge skorajda za novogradnje, itn. V primerjavi z minulim letom naj bi se izvoz povečal za novih 5 odstotkov, družbeni proizvod pa spet za 2 odstotka. Znatno nižja od lanske (1,9 odstotka) naj bi bila stopnja zaposlovanja (0,7 odstotka), kar je moč pripisati težnjam za posodobitev gospodarstva in strukturne spremembe. Med najpomembnejšimi naloga mi so v tem letu sanacije OZDOV, ki smo jih omenili kot kritične v minulem letu, pri tem pa ne gre prezreti nekaterih naložbenih načrtov. Tako naj bi v Cimosu Senožeče povečali fizični obseg proizvodnje za 15 odstotkov, začeli pa bodo tudi s poskusno proizvodnjo vztrajnikov za Citroen in druge kupce iz zahodne Evrope. V Materiji naj bi v Mehanotehnikinem obratu zamenjali 30 šivalnih strojev in začeli s proizvodnjo zahtevnejših igrač, posodobiti pa kanijo proizvodnjo tudi v Krasopremi Dutovlje, Sudestu Gradišče in Luminuju Komen. Med največje naložbe v občini seveda sodijo naložbe v infrastrukturo (železniško gospodarstvo, priprave na izgradnjo avtoceste Razdrto - Fernetiči, naložbe v suhozemni terminal, priprave na začetek delovanja carinske cone...), pri čemer je v letošnji resoluciji prav prijetno prebrati, da na področju vodooskrbe ostaja med nalogami je manjši lokalni vodovod med Tomačevico in Tupelčami, sicer pa bo glavna sredstva SIS namenjena za vračanje kreditov za Brestoviški vodovod, ki so ga do Kozi- ne dogradili praktično dve leti pred rokom.

D. G.

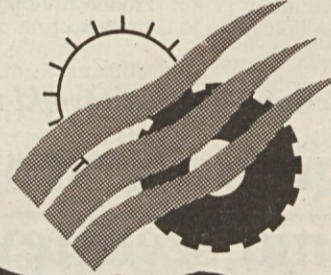
ENTE FIERA UDINE ESPOSIZIONI
VIDEMSKA USTANOVA ZA SEJEMSKJE PRIREDITVE

6. - 14. FEBRUAR 1988

AGRIEST

23. VSEDRŽAVNA RAZSTAVA KMETIJSKIH
STROJEV IN PRIPOMOČKOV

KMEČKE IN OBRTNE
HRANILNICE
IN POSOJILNICE

v Furlaniji-Juljski krajini

DANIELLE STEEL

138.

Njena družina

Prevedla
Irena Trenc-Freljih

O vsej zadevi še ni spremenil mnenja; ko ga je Faye za božič prosila, naj dovoli priti Lionelu na božično kosilo, se ni hotel ukloniti.

»Povedal sem svoje prepričanje in nameravam se ga držati. Ne odobram njegovega načina življenja in želim, Faye, da družina to ve.« Z njim se ni dalo govoriti in s Faye sta se dan in noč prepirala okoli tega. Oponesla mu je, da tudi sam ni bil vedno svetnik in da jo je več kot enkrat prevaral. Warda pa je razkačilo, da je drznila primerjati njegove heteroseksualne dogodivščine z Lionelovo homoseksualnostjo.

»Hočem ti samo povedati, da si tudi ti samo človek.«

»On pa je peder, prekleto!« Kadar je pomislil na to, ga je še vedno imelo, da bi najraje zajokal.

»Homoseksualec je.«

»Bolani je in nočem ga več v svoji hiši. Je to jasno za vse večne čase?«

Brezuspešno. Premaknila ga ni niti za centimeter. Včasih ji je bilo skoraj žal, da se je vrnil k njej. Njun zakon zagotovo ni bil več isto kot nekoč in prepričani okrog Lionela mu niso ravno pomagali. Postal je večni vir trenj in obupa med njima. Na srečo sta medtem začela snemati nov film, tako da je bila Faye večino časa zdoma. Bila pa je hvaležna

Lionelu, da se je občasno oglašal doma. Nekdo se je moral pogovarjati z Anne. Dekle je prestalo veliko hudega in Lionel se je vedno znal pogovoriti z njo. Zato se je zdelo krivično, da bi mu zdaj zaprla vrata doma. S sovraštvom in jezo je gledala Warda. In vendar se je pod jezo skrivala ljubezen, ki jo je vedno čutila do njega. Ward Thayer je bil toliko časa njen svet in njeno življenje, da si tega življenja ni mogla več predstavljati brez njega, pa naj je bil grešnik ali svetnik.

Na božični dan Lionela ni bilo pri mizi; kakor hitro je družina vstala od obeda, je Anne zapustila hišo in odšla k njemu. Wellsovi so našli opravičilo, da niso povabili tudi Lionela, čeprav bi bili nadvse veseli svojega sina; če bi povabili tudi njegovega ljubimca, bi bilo njuno razmerje preveč celo za njih. John in Lionel sta se zato odločila, da bosta praznovala sama. Po večerji se jima ni pridružila samo Anne, temveč tudi nekaj Johnovih prijateljev z dela in Lijev homoseksualni prijatelj iz šole.

Anne se je znašla sredi kakega ducata homoseksualcev, vendar ji ni bilo niti malo neprijetno. Z njimi se je počutila dosti bolje kot s svojimi domačimi. Zdjaj je bila že malce bolj pri sebi. Shušjala je že na svojo poprejšnjo težo in njene oči so postale nekoliko živahnejše. Videti je bila dosti starejša, kot je bila v resnici, in dosti zrelejša. Čez nekaj tednov naj bi dopolnila petnajst let in se nato vrnila na svojo staro šolo, kjer naj bi dokončala osmi razred. Tega jo je bila groza. Vedela je, da bo leto in pol starejša od vseh sošolcev, toda Lionel jo je prepričal, da mora samo stisniti zobe in prestopiti; na neki način je to počela zaradi njega.

Nalili so ji pol kozarca šampanjca in ostala je čez deveto zvečer. Iz svojih prihrankov je kupila Liju kašmirski šal, Johnu pa prelepo Tiffanyjevo srebrno pero. Li in John sta bila njena najboljša prijatelja in edina sorodnika, do

katerih ji je kaj bilo. Tega večera jo je domov odpeljal John s svojim starim Volkswagnovim hroščem, medtem ko je Lionel ostal s prijatelji. Videla je, da bo zabava trajala še več ur, toda Lionel je želel, da bi odšla. Po njegovem takšni večeri niso bili primerni zanjo, ker se je družba včasih pogovarjala dokaj odkrito in nekateri njuni prijatelji niso bili tako diskretni kot onadva. Ob odhodu je objela svojega brata, preden je stopila iz avta, pa je poljubila Johna na lice.

»Vesel božič, draga,« se ji je nasmehnil.

»Tudi tebi.« Na hitro ga je objela in skočila iz avta, nato pa je stekla po stopnicah v svojo sobo, da bi pomerila njuna darila. Od Lija je dobila čudovit rožnat pulover iz angora volne s šalom enake barve, od Johna pa majhne uhane z biseri. Komaj je čakala, da si jih nadene, potem pa se je s srečnim smehljanjem na obrazu šopirila pred ogledalom. Bila je tako zadovoljna z darili, da niti ni slišala svoje sestre, ki je medtem vstopila in jo opazovala. Bila je razkačena in slabe volje. Greg ji je obljubil, da jo bo peljal ven skupaj s svojimi prijatelji, potem pa se je v zadnjem trenutku izgovoril. Vanessa je imela zmenek z resnim kavalirjem, Val pa je ostala sama. Valerie in Anne sta bili sami v hiši. Val se je zastrmela vanjo.

»Kje si dobila ta pulover in šal?« Rada bi ju pomerila, a je vedela, da ji Anne sama ne bo nikoli ponudila. Vanessine obleke si je sposojala, kadar je hotela, Anne pa je pazila, da so bila vrata njene sobe skoraj vedno zaklenjena in ni nikomur ničesar ponudila, pa tudi ne zahtevala zase. Tako kot vedno, ali pa morda še bolj, se je držala zase.

Knjiga je izšla pri Založništvu tržaškega tiska
in je na razpolago v Tržaški knjigarni

Občni zbor Sindikata slovenske šole

Odprta vprašanja našega šolstva in sindikalne zahteve šolnikov

Včerašnji občni zbor Sindikata slovenske šole se je dotaknil marsikaterega problema slovenske šolske strukture v Italiji in seveda šolnikov, hkrati pa je odkril nekatere lastne dileme.

V svojem strnjem poročilu je Živka Marc, tajnica SSS, nakazala številne probleme, s katerimi se sindikat srečuje. Marsikateri napor je obrodil zaželene sadove, tako si je danes večina profesorjev in učiteljev lahko uredila svoj stalež in slovenska šola ni več šola suplentov. Izpopolnila se je šolska mreža, čeprav še nimamo vseh šol. Italijanski šolski sistem je zastarel, kar kvarno vpliva tudi na našo šolo. Kritičen je tudi položaj šolnikov, saj so med najslabše plačanimi kategorijami. Delovna pogodba je zapadla 31. decembra lani, vsedravnini finančni zakon pa je namenil šoli vsoto, ki bo zadostovala le za kritje tekočih stroškov, in to brez bistvenih sprememb.

Živka Marc je nato spregovorila o vprašanju doklade za dvojezično delovanje, nato je naglasila stališče enotnega šolskega odbora o bojkotu volitev v okraje in pokrajinske šolske svete; tudi člani sindikata so se strinjali z bojkotom, ob tem je poudarila zahtevo po avtonomiji slovenske šole. Razveseljiva vest je, da je ponovno pričel delovati 150-urni tečaj za doseglo nižje srednješolske diplome. Nereseno je še vprašanje otroških jasli, čeprav so bili tik pred rešitvijo. Marčeva je nato omenila deželni zakon o kulturi miru,

ki predvideva podpore tudi za šole, natečaj za IRRSAE, problem učbenikov in stikov s Slovenijo ter nekatera druga vprašanja.

Iz tajniškega poročila je bilo razvidno, s koliko stvarmi se mora ukvarjati Sindikat slovenske šole. Diskusija, ki je sledila poročilom blagajnika in razsodišča, je osvetlila še nekatere nemajhne probleme. Prisotni so tako omenili vprašanje tistih osnovnih šol in tudi vrtcev, ki jim preti zaprtje zaradi vedno manjšega vpisa otrok, sli-

šati je bilo odmeve na »dolinsko afero« (naj nam bo oproščeno, da uporabljamo ta izraz), o kateri je pisal tudi Primorski dnevnik. Živahna je bila diskusija o vprašanju odnosa, ki ga ima SSS do stavk, veliko pozornost pa je pritegnil poseg profesorice, ki je spregovorila o plačah profesorjev in učiteljev in o vrednotenju njihovega dela. Plače so nizke, delo profesorja slabo vrednoteno, nihče ne upošteva poškolskega dela, ko morajo profesorji popravljati naloge, se pripravljati na

lekcije itd. Govornica je uporabila učinkovito metaforo: hišna pomočnica je plačana za ure, ki jih opravi, nikomur v družini ne pade na misel, da bi zvil v culo perilo in ga dal pomočnici, naj ga zastoj opere na svojem domu. Profesor pa mora nositi domov kupe zvezkov in jih popravljati brezplačno. Profesorji, učitelji in njihovi sindikati si ob tem ne znajo izmisliti nič drugega kot sterilne stavke, ki ne privedejo nikamor. Naj se Sindikat slovenske šole angažira za reševanje stvarnih sindikalnih vprašanj in bo prav gotovo užival večji prestiž med člani, tako je svoj poseg zaključila profesorica.

Ko smo v začetku članka omenili dilemo v Sindikatu, smo mislili prav na dejstvo, da bo največja težava, s katero se bo srečeval, iskanje jasno začrtanega programa. Tajniško poročilo, debata, čeprav je bila kratka, in sploh potek celotnega občnega zbora so jasno pokazali, da se sindikalna organizacija, tudi slovenska, težko uspešno sooča z vprašanji, ki so narodnostne, politične, upravne in seveda tudi sindikalne narave. Problemov je preveč, Sindikat pa mora imeti nekatere prioritete, drugače mu ne bo uspelo izoblikovati sklepov, ki bodo ustrezali potrebam članov. Opozarjamo na to dilemo, ker se nam zdi bistvena za uspešno delo Sindikata, ki je brez dvoma nosilec številnih specifičnih problemov, ne more pa mimo mnogih sindikalnih vprašanj, ki žulijo posamezne člane.

Na povabilo deželnega vodstva

Jože Smole v soboto na obisku pri SSK

V soboto, 6. februarja, bo gost deželnega vodstva Slovenske skupnosti delegacija Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, ki jo bo vodil predsednik Republiške konference SZDL Jože Smole. V delegaciji bodo še predsednik komisije za manjšinska in izseljeniška vprašanja pri predsedstvu RK SZDL Željko Jeglič, sekretar komisije Dušan Janež in predsednik medobčinskega odbora SZDL za obalno področje Drago Žerjal iz Kopra, spremljal pa jo bo generalni konzul SFRJ v Trstu Livij Jakomin. Delegacijo SSK bosta vodila deželni predsednik Marjan Terpin in deželni tajnik Ivo Jenikar.

Razgovori se bodo začeli ob 9. uri na strankinem sedežu v Trstu, Ul. Machiavelli 22, po kosilu pa bosta delegaciji obiskali občino Devin-Nabrežina in v Nabrežini položili venec k spomeniku padlim. Sledilo bo široko srečanje v Gradnikovi kleti na Plešivem pri Krmini, katerega se bodo udeležili tudi člani deželnega sveta SSK in strankini izvoljeni predstavniki.

Pismo dolinskega župana predsedniku Dežele

Za prošnje v slovenščini in za finančno pomoč SSG

Izvršni odbor Občine Dolina je na svoji predsinočnji seji obravnaval vrsto upravnih sklepov, ki jih bo predložil skupščini na prihodnjem zasedanju, ki bo po predvidevanju 12. t. m. Obenem je vzel tudi z zadovoljstvom na znanje dejstvo, da so se na sestanku dne 28. januarja pri tržaški Pokrajini vse pristojne občine in ustanove izrekle za to, da se novi objekt za uničevanje odpadkov zgradi na prostoru bivšega odlagaljšča pri nekdanji čistilnici Esso na industrijskem področju, in da je odpadla vsaka zahteva po namestitvi upepeljevalnika na še nekompromitiranih zemljiščih Dolge Krone v dolinski občini.

Dolinski občinski odbor je tudi obširno vzel v pretres razmere, ki so se ustvarile, ko je deželna uprava začela (po odločitvi krajevne izpostave Računskega dvorja) zavračati prošnje naših ustanov v slovenščini, in poglabil tudi vprašanje hude finančne krize v Slovenskem stalnem gledališču. S tem v zvezi je pooblastil župana Edvina Švaba, da je naslovil na predsednika deželne vlade Adriana Biasuttija posebno pismo z naslednjo vsebino: »Uprava Občine Dolina je z zadovoljstvom vzela na znanje vašo naklonjenost za rešitev zakonske zaščite slovenske narodnostne skupnosti, ki ste jo izrekli v svojem govoru ob 25-letnici Dežele Furlanija-Juljska krajina. V duhu tega vašega stališča, ki se sklada z našim, vas vabimo, da tako rekoč takoj ukrepate za odpravo zavračanja prošenj v slovenskem jeziku s strani Dežele, ki ji predsedujete, ter da po izjemnem postopku odobrite vsaj 300 milijonov lir kot izredno prvo pomoč Slovenskemu stalnemu gledališču, katerega delovanje je ustavljeno prav zaradi neurejenih gmotnih razmer.«

Na sestanku s predstavniki igralcev

PSI zagotovila vso podporo pri iskanju sredstev za SSG

V torek, 2. februarja, so se na sedežu PSI sestali predstavniki igralcev Stalnega slovenskega gledališča in člani pokrajinskega vodstva socialistične stranke ter predstavniki slovenskih socialistov. Gledališki delavci so najprej obrazložili svoja stališča in zahteve, zaradi katerih so pred dnevi napovedali stavko. Predvsem so opozorili na nujnost, da se neokrnjeno nadaljuje tradicija in umetniška ustvarjalnost te slovenske gledališke hiše in so s tem v zvezi izrazili mnenje, da bi bilo treba že sedaj misliti na pomladitev gledališkega ansambla. Poleg tega so izrazili tudi zahtevo, naj upravni svet gledališča spoštuje svoje obveze in jim zagotovi devetmesečno delovno pogodbo.

Predstavniki socialistične stranke so predvsem potrdili zavzetost in zanimanje svoje stranke za usodo in za razvoj te osrednje slovenske zamejske kulturne ustanove. Zato je treba zagotoviti vse pogoje za obstoj domačega ansambla in da se porabijo sredstva iz državnega finančnega zakona za predstave, ki jih ustvarjajo tukajšnji igralci, tehnično in upravo osebje. Samo na tak način bo možno ohraniti tiste korenine, iz katerih je Slovensko stalno gledališče nastalo in iz katerih bo mnogih desetletjih še vedno in z velikim uspehom ustvarja. Glede razlogov, ki so privedli do stavke gledališčnikov so predstavniki PSI potrdili predlog, ki ga je predložil pokrajinski tajnik senator Agnelli na sestanku s predsednikom gledališča Pirjevcem, da je treba osebju zagotoviti osnovne ekonomske pogoje za dostojno, mirno in ustvarjalno delo.

Poleg tega so se predstavniki socialistične stranke obvezali, da bodo na vseh ravneh podprli vse tiste pobude, ki so potrebne za to, da bo Slovensko stalno gledališče prišlo do potrebnih finančnih sredstev in tako uspešno zaključilo letošnjo sezono.

Predsednik srbske pravoslavne občine o zgodovinskem pomenu lika sv. Save

Na nedeljski svečanosti srbske pravoslavne občine v Trstu je o liku sv. Save spregovoril predsednik občine E. Đerasimović, katerega občuten govor nam je posredoval paroh Ilija Ivič in ki zaradi pomembnosti in prilike, ob kateri je bil izrečen, v osnovnih obrisih objavljamo. Predsednik Đerasimović je orisal zgodovino srbskega naroda in njegove težke ter krvave boje, pri katerih so se izkazali številni junaki. Iznad vseh pa se dviga lik sv. Save, ki se je prostovoljno odrekel domačemu carskemu okolju in vstopil kot skromen menih v samostan. Kot tak je odigral pomembno zgodovinsko vlogo, ko je pomiril sprte vladarje. Predvsem pa je odigral odločilno vlogo v ustvarjanju narodne samostojne cerkve in utemeljil kulturno avtonomijo Srbov. Bil je ustanovitelj srbskega šolstva in srbske kulture in s tem tudi narodnega obojeležja.

Lik sv. Save je bil v srcih srbskega naroda v petsto let trajajočem suženjstvu in je narod hrabil. Tudi kasneje je bil navdihovalec obnavljanja srbske države in igra za zavest vseh Srbov doma in raztresnih po svetlu izredno pomembno vlogo.

Nujno obvestilo Kmečke zveze

Kmečka zveza obvešča svoje člane in kmete, da zapade rok za predstavitev prošenj za vpis v poklicni seznam kmetijskih podjetnikov 23. t. m. Kmečka zveza vabi zato vse zainteresirane, naj se čimprej zglasijo v njenih uradih v Trstu, Ul. Cicerone 8/B, kjer jim bo dana vsa potrebna pomoč pri izpolnjevanju prošenj, predvsem pa bodo dobili vse potrebne informacije o pomenu vpisa v poklicni seznam.

Prošnje za vpis v omenjeni seznam bodo zastopniki Kmečke zveze izpolnjevali danes, v četrtek, 4. februarja, in sicer:

na sedežu patronata INAC na Opčinah, Narodna ulica št. 71/1, od 9.00 do 13.00 in od 17.00 do 18.00 ure;

v Bazovici, v Bazoviškem domu, ob 19.30;

v Gropadi, v društvu Skala, ob 20.30;

v petek, 5. februarja: v Borštu, v srenjski hiši, ob 19. uri in v Ricmanjih, v srenjski hiši, prav tako ob 19. uri.

v soboto, 6. februarja: v Repnu, Dom Albina Bubniča, od 12.00 do 13.30 in v Zgoniku, v gostilni Guštin, od 10. do 12. ure.

Zbiranje podpisov na pobudo sekcije VZPI-ANPI

Poziv državnim organom za strelišče pri Pikelcu

Problem strelišča na Pikelcu, kjer so nacifašisti ustrelili Pinka Tomažiča in tovariše ter 71 talcev, spet vznemirja našo javnost. Organizacije, ki so poimenovalne po Tomažiču in tovariših, so se v prejšnjih dneh obrnile na rajonski svet in ga prošile za podporo, da bi na Pikelcu vendarle nastal spominski park, ki bi pričal o boju proti nacizmu in fašizmu in mučeniški smrti junakov, predvsem pa bi bil v opomin mlademu in starejšemu rodu.

Openci in z njimi vsa slovenska javnost se že veliko let zavzemajo, da na strelišču pri Pikelcu ne bi pokale več puške in da bi prostor dostojno uredili. Vendar zaman. Nič niso zalegli posegi predstavnikov, ki so bili izvoljeni v občinske, pokrajinske, deželne in državne organe, izjalovilo se je tudi prizadevanje bivšega predsednika republike Sandra Pertinija. Država, ki je lastnik strelišča (ministrstvo za obrambo ga sicer ne uporablja), popušča zahtevam sedanjega uporabnika - strelskega društva, in zavrača predloge Jusarskega odbora (ki je lastnik večjega dela zemljišča), da bi vendarle uredili park padlim za svobodo.

Zato so se organizacije, ki so poimenovalne po Tomažiču in tovariših, spet obrnile na rajonski svet, odbor sekcije VZPI-ANPI za Opčine, Bane in Ferluge pa je sklenil, da začne akcijo nabi-

ranja podpisov. V ta namen je bil sestavljen poziv pristojnim civilnim in vojaškim oblastem.

»Podpisani obsojamo - piše v pozivu - zavlačevanje pristojnih oblasti pri reševanju dolgoletne zahteve prebivalstva in antifašističnih organizacij za dostojno ureditev openskega strelišča v tržaški občini, kraja, kjer so nacifašisti ustrelili Pinka Tomažiča in tovariše ter premnogo slovenske, italijanske in hrvaške talce, padle za svobodo.

Na openskem strelišču strelji še odmevajo. Ker se je Ministrstvo za obrambo odreklo uporabi strelišča, ga država kot delni lastnik namerava odstopiti zdajšnjemu porabniku - Italijanski strelski zvezi, ne da bi se zmenila za naše zahteve, naj se novim rodom zaupa nauk tolikih žrtev.

Zato zahtevamo, da se kraj mučeništva dostojno spomeniško uredi v znak spoštovanja do padlih in v duhu vrednot odporništa, na katerih temelji republiška ustava, katere 40-letnico praznujemo letos.

Podpise pod poziv zbirajo na vseh sekcijah VZPI-ANPI, v Prosvetnem domu na Opčinah vsak dan od 17. do 20. ure, v Tržaški knjigarni. Zbirali pa jih bodo lahko tudi drugje, kar bodo pobudniki akcije pravočasno javili.

Zmotili smo pustne priprave pridnih članov KD Venturini

Če se naša društva v teh dneh skrbno pripravljajo na proslave Dneva slovenske kulture, potem potekajo skoraj povsod tudi priprave za letošnji pust, ki je tokrat zgoden. Ljudje se pač radi tudi malo poveselejo in v zadnjem času je vse več takih, ki se s svojimi alegoričnimi vozovi ali v skupinah mask udeležujejo raznih pustnih prireditev in sprevodov.

Kaj delajo in kaj pripravljajo za letošnji pust je seveda skrivnost. Nihče noče povedati, vendar pa si vsi želijo, da bi bili čimbolj izvirni in da bi ljudem njihove zamisli ugajale. Če pa bi zmajali, bi bilo še več veselja in zadovoljstva tistih, ki so pri ustvarjanju mask, alegoričnih vozov in skupin pomagali.

Priprave za pust potekajo v tem času tudi po vsej dolinski občini, mi pa smo se preteklo nedeljo oglasili pri Domju in sicer na Krmenki, kjer pridni člani domačega kulturnega društva Fran Venturini že dobrih 10 dni pripravljajo alegorični voz za letošnji pusti sprevod v Dolini. Našli smo jih v napol dograjeni hiši, kjer so sicer pod streho, a jim je delo tokrat olajšalo milo vreme, da ne trpijo mraza. Cela vrsta je bila ljudi, ki sodelujejo pri pripravljanju alegoričnega voza. Kar našeli jih bomo, da bodo naši bralci videli, kako so pri Domju zavzeti za to pobudo. Tako so se okoli nas zgnili Giordano Kralj, Mirko Stepančič, Darko Žerjal, Franko Sabadin, Livio Blokar, Giordano Novato, Renzo Počkar, Karlo Bresenda, Pavel Mahnič, Boris Bandi, Ivan Kralj, Miro Mahnič, Renato Sancin, Tiberio Maver, Danilo Žerjal, Danilo Klun, Branko in Delio Kofol in Aleksander Palčič, našega pogovora pa se je udeležil tudi predsednik društva, Marjan Spetič.

Najprej smo jim seveda morali obljubiti, da tega, kar smo videli, ne bomo napisali, saj mora do pusta ostati skrivnost. Lahko pa povemo, kako potekajo priprave in kaj si prebivalci Domja s svojim društvom od letošnjih pustih zabav obetajo.

»Lani smo prvič sodelovali z alegoričnim vozom na pustnem sprevodu v Dolini,« nam je povedal predsednik Spetič. »In že smo na tem sprevodu dobili prvo nagrado in

sicer za velikega piščanca, ki se je vrtel na žaru in za vse skupine mask, ki so tega piščanca spremljale in ki so predstavljale klobase, sendviče, coca-cole in druge gastronomske dobrote. Ta uspeh nas je vzpodbudil, da smo letos uresničili idejo, ki se je pravzaprav rodila že lani. Ne bom sicer povedal, za kaj gre, vendar lahko rečem, da bomo prikazali nekaj takega, kar je z Domjom in našim društvom tesno povezano.

Z delom so začeli letos nekoliko kasneje kot lani, vendar upajo, da bo do pusta vse nared. Pri izdelovanju tokratnega alegoričnega voza ne bo potrebno toliko papirja kot lani, več pa lesa, aluminija, železnega ogrođja in kosov starega pohištva. Vse to je treba seveda pripraviti, sestaviti, barvati itd.

»Srečo imamo, da je v našem društvu nekaj "baby-upokojencev", ki nosijo glavno breme pri vseh delih, ki jih tak alegorični voz zahteva. Imamo tudi srečo lepega vremena, kot bi si ga želeli tudi za dan pustnega sprevoda. Kajti če bo slabo vreme, dež ali burja, potem bo vse naše delo zaman. Stroškov je veliko in prav bi bilo za nas in za vse ostale, da bi pustni sprevod uspel. Že v nedeljo bomo imeli pustno prireditev s plesom za člane društva, otroško rajanje in glavni pustni ples pa bosta letos na pustni torek; za otroke ob 14. uri, za odrasle ob 20. uri, igral pa bo ansambel Pomlad.«

Z enako vnemo se pripravljajo za letošnji pust tudi godci od Domja, ki se za to priložnost zberejo iz Kopra, Plavij, Škedenja in še od drugod. »Na vaje jih sicer prihaja kakih 13 ali 15, toda za pusta nas bo prav gotovo okrog 30 godcev. Tako bomo z veselo glasbo spremljali tudi našega pusta.« Zamisel o godbi je tako dobra, da bi si pri domačem društvu želeli, da bi godba tudi sicer nadaljevala s svojim delom in postala tako sestavni del društvenega delovanja. To pa je za enkrat želja in upajmo, da bo tudi uresničena.

Vse torej poteka v najlepšem redu, le da bo lepo vreme. Dobre volje, smeha in prijetnega razpoloženja ter glasbe pri pustarjih od Domja prav gotovo ne bo manjkalo.

NEVA LUKEŠ

Podpredsednik deželne vlade v našem uredništvu

Za zaščito slovenske manjšine izdelati »uresničljiv« zakon

Politične razmere na deželni in krajevni ravni, perspektive po bližnjih volitvah, stališča in pobude PSI glede problematike slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini so bile glavni predmet pogovora s podpredsednikom deželne vlade Gianfrancom Carbonejem, ki je včeraj popoldne obiskal upravo Založništva tržaškega tiska in naše uredništvo. Socialisti si prizadevajo, je poudaril vplivni tržaški in deželni voditelj PSI, za preoblikovanje političnih ravnotežij, tako na deželni kot na krajevni ravni. V deželnem merilu se zato trudi vsaj omejit hegemonijo KD, k čemu jih spodbujajo zadnji volilni rezultati, po katerih bi morali demokristjani v novem deželnem svetu imeti enega ali dva svetovalca manj, medtem ko bi moralo zastopstvo PSI po junijskih volitvah narasti od sedanjih 7 na 11 ali 12, kar bi utemeljilo zahtevo po socialističnem predsedniku deželne vlade.

V okviru deželne stvarnosti si PSI prizadeva tudi v Trstu za enake smotre: okrepiti se hoče na osnovi ponujene zavezanosti vsem silam, ki so se pripravljene zavzeti za modernizacijo in nove perspektive razvoja mesta, pri čemer je treba omejiti predstavništvo in vpliv Liste za Trst in prebiti stara zavezanstva nazadnjaških krogov.

Dobršen del pogovora med uredniki (katerim sta se pridružila tudi predsednik in tajnik SKGZ Palčič in Udo- vič) in vplivnim socialističnim voditeljem je seveda zadeval vprašanja slovenske narodnostne skupnosti. Carbone je na posebno vprašanje odgovoril, da ni bila krivda PSI, če so med zadnjo kampanjo za parlamentarne volitve prišle do izraza protislovenske težnje, češ da so bili sami socialisti predmet očitkov, da zagovarjajo »bilingvizem«, in je izrazil prepričanje, da je treba nehati z razdeljevanjem Trsta med nasprotnima taboroma Italijanov in Slovencev, ampak je treba vložiti vse napore, da se vzpostavi tak odnos, ki bo sprejemljiv za vso krajevno skupnost. S tem v zvezi je potrdil, da PSI pripravlja nov zaščitni zakon za Slovence in mu skuša dati tako vsebino, da ne bo le izraz formalnih hotenj, ampak predvsem »izvedljiv«. Pogoji za zakonovito zaščito je namreč soglasje potrebne parlamentarne večine, je poudaril Carbone, kar terja kompromis, ki naj zadovolji tako Slovence kot celotno skupnost, v kateri živijo.

Glede zastoja, ki ga je zabeležiti v delovanju Enotne slovenske delegacije zaradi trenj med SSK in PSI, je podpredsednik deželne vlade dejal, da se morajo odnosi razčistiti opuščačo demagogijo. V zvezi z zadnjimi odločitvami Dežele, da se pasivno prilagodi navodilom Računskega dvora in ne sprejema več prošenj v slovensčini, je Carbone dejal, da je sicer mogoče tak sklep politično obsojati, je pa juridično neoporečen. Glede kriznega polo-

žaja v Slovenskem stalnem gledališču in nekaterih drugih slovenskih ustanovah, na katerega je opozoril predsednik SKGZ Palčič, je socialistični voditelj dejal, da so dolgo upali na resilno moč splošnega zaščitnega zakona, sedaj pa je treba upoštevati hudo poslabšanje položaja, zaradi česar bo treba poskrbeti za nujne rešitve v okviru razpoložljivih skladov iz zadnjega finančnega zakona, ki ga par-

lament še ni odobril.

Podpredsednika deželne vlade je pred razgovorom v uredništvu pozdravil predsednik ZTT Egon Kraus, ki mu je z ravnateljem Silvijem Tavčarjem obrazložil celotno bogato dejavnost založniške hiše in opozoril na nekatere konkretne probleme, ki spadajo v pristojnost deželne uprave. Carboneja je spremljal socialistični odbornik tržaške Občine arh. Dario Jagodic.

Letošnji program Velesejske ustanove

Tudi letošnji program Velesejske ustanove je razvejan in bogat, v marsikateri panogi (še posebno seveda v gospodarski) pa bo imel širok mednarodni značaj. V prostorih pri Montebellu bo od 5. do 13. marca že enajsta zapovrstna prirediteljstva Nauticamp, od 14. do 18. aprila pa bodo na svoje prišli ljubitelji jeklenih konjčkov, saj bo na sporedu razstava Motorshow.

Od 18. do 23. maja bo na razstavišču posebno zanimivo za starejše, ki se bodo lahko udeležili pobude »Salone 50 e più«. Junija (od 17. do 29.) bo že tradicionalni mednarodni velesejem, oktobra pa razstava »Spazio«, ki je posvečena informatiki in znanstveni ter tehnološki raziskavi. Poleg teh uradnih manifestacij so predvidene še druge, predvsem ljubiteljskega in zbirateljskega značaja s področja piva, starih avtomobilov, varnosti na cestah, avstrijskega antikvarijata in prehrane.

Predsednik Marchio je ob tem programu podčrtal pomembno vlogo ustanove v mednarodnih izmenjavah in pri ovrednotenju tržaške ter deželne gospodarske stvarnosti, kar bi po njegovem moralo biti nagrajeno s primerimi finančnimi sredstvi.

V SK o goriškem Film video monitorju

Slovenska video produkcija in umetnost skupine Laibach

Prireditelji torkovih večerov v Slovenskem klubu so tokrat privabili v Gregorčičevo dvorano skoro izključno mlade obiskovalce. Večer je bil namreč posvečen 3. Film video monitorju, nekaj utrinkov iz najnovejše slovenske video produkcije pa sta tržaškemu občinstvu predstavila člana goriške skupine Kinoatelje Davorin in Igor Devetak.

O vlogi in organizacijskem delu Kinoateljeja, ki je pretekli teden sklenil festival, s katerim je gledalcem ponudil nekaj zanimivih dosežkov najsodobnejšega slovenskega filmskega snovanja in sporočilnosti novega video medija, je spregovoril Davorin Devetak. Zasluga tega 10 let starega goriškega kolektiva pretežno mladih sodelavcev je v tem, da je prvi ponesel glas slovenskega filma tudi v krog zanimaj italijanske publike. Kinoatelje združuje najrazličnejše načine proizvodnje, od filmske do video produkcije.

Najvažnejši del torkovega večera je bil posvečen sliki, predvajanju avtorskih videov Nuše in Sreča Dragana ter predstavitvi nove slovenske skupine Laibach. Pred očmi gledalcev so se zvrstile scene, ki predstavljajo v ritmični, časovni, vsebinski in formalni zasnovi povsem drugačno interpretacijo filmske umetnosti v drugi polovici 80. let.

Za marsikoga pa je bila zanimiva novost »srečanje« z umetnostjo skupine Laibach, ki je v okviru gibanja Neue slowenische Kunst ob svojem nastanku pred sedmimi leti razburila slovensko javnost s totalitarnimi in filonacističnimi težnjami, kot so nekateri razumeli njihov umetniški pristop. Novinar Jure Pengov je ideje Laibacha opredelil kot »nevarne in shriljive«, v Sloveniji so bili nekajkrat prepovedani njihovi koncerti in razstave, v zadnjih letih pa je skupina prodrla na svetovno kulturno prizorišče. Tu je doživela izjemne in nepričakovane uspehe ter naletela celo na odobravanje najbolj znanih in najstrožjih evropskih kritikov in novinarjev. V Sloveniji sicer »sovražniki države št. 1« so s svojim zavestnim totalitarizmom, kjer je tudi umetnost nujno kolektivna, torej neindividualna, naleteli v svetu na nepričakovan odziv kot preroki nove umetnosti. Svoje stališče do tega pojava bo mogoče lažje razložiti na tržaškem koncertu skupine Laibach, ki bo verjetno na sporedu že spomladi. (hj)

pismo uredništvu

Gospod Zorko se posavlja

V tržaškem predmestju večinski narod vztrajno izpodriva slovensko prebivalstvo vse bolj na rob in ga drobi v vedno manjše enote. Vsak element katalizacije je v takih primerih nadvse dragocen. Gospod Stanko Zorko, ki se posavlja od osnovne šole v Rojanu, je to prav gotovo bil.

Ni se rodil v v naši sredi, vendar se je vanjo izredno dobro življal. V Rojan je prišel leta 1952 in vse do danes bil priljubljen katehet in dragocen kolega. Vedno je našel primerno besedo in zmožl vedrino presoje pri reševanju še tako zapletenih problemov. Bil je prisrčen in zgleden sodelavec, velik prijatelj otrok, potrpežljiv in razpoložljiv. To so vrline, ki jih mladi ljudje občutijo in spontano sprejemajo. Lep je bil pogled na učence, ki so se zgrinjali okoli njega, ga vlekli in spraševali, on pa jim je mirno odgovarjal in delil bombone. S svojo radodarnostjo je tudi omogočil, da je šola za Miklavža obdarila vse učence z lepimi slovenskimi knjigami.

Gospod Zorko se posavlja od šole in stopa v zasluženi pokoj. Kot pedagog in kolega pa bo ostal nepozaben v srcih vseh, ki so ga poznali.

Učitelji in učenci os. šole Bazoviški junaki Rojan

Policija aretirala štiri Arabce, ki so tihotapili pol kg heroina

Mamilo je kurirka skrivala v nedrčku

Agenti letkega oddelka so prejšnji teden v sodelovanju z rimskimi kolegi aretirali štiri tuje državljane, ki so v Italijo prerotili 452 gramov heroina. To so 44-letna Terese Mourad El Saalouk, 34-letni Hussein Hamie in 30-letna Antoin Mechek ter Jouseph Kassar. Prva sta Libanonca, preostala dva pa Sirijca; skupaj so med bližnjim vzhodom in Italijo organizirali široko razpečevalno mrežo. Nanje so policisti naleteli naključno, saj so tri od njih izsledili na tržaškem kolodvoru med normalnim pregledom potnikov. Železniška policija je namreč v pričakovanju skupine Palestincev, ki so se prejšnji teden v Trstu udeležili razprave o palestinskem vprašanju, že nekaj dni prej zaostriala nadziranje na postaji.

Ko so 26. januarja preiskali skupino potnikov, ki je prispela z vlakom iz Rima, pa so imeli veliko presenečenje: namesto teroristov so razkrinkali tri pomembne razpečevalce. V skupini potnikov je bila Terese Mourad El Saalouk, ki agentom ni mogla razložiti, zakaj je prispela v Trst. Njene trditve so bile tako protislovne, da so se nazadnje odločili, da jo skrbneje preiščejo. Tako so agentke v njenem nedrčku odkrile 19 manjšihovitkov v obliki kivičev in želandov, ki so bili oviti s črnim lepilnim trakom. Že dejstvo, da je ženska te predmete skrivala v nedrčku in pod pazduhami, je bilo sila sumljivo. Podrobnejši pregled je nato dokazal, da je v »sadežih« skoraj pol kilograma heroina tipa brown sugar, ki ga proizvajajo v Siriji. Nadaljnja preiskava je tudi pokazala, da je imela ženska stike s Husseinom

Hamiejem in Antoinom Mechekom, s katerima je prispela v Trst.

Med zasliševanjem na kvesturi so agenti naposled ugotovili, da je trojica imela v Rimu tudi skupnega prijatelja. V tem trenutku je torej pričelo sodelovanje z rimskim letičnim oddelkom. Hamie je ob preiskavi na tržaškem kolodvoru namreč zelo neprevidno in nerodno skušal odvračati davčno pobotnico, ki je dokazovala, da je v prejšnjih dneh prenočeval v nekem rimskem hotelu. Prav ta mala sled je rimsko policijo privedla na sledove Jousepha Kassarja. Ta je sicer prenočeval v drugem hotelu, vendar ga je receptor prvega hotela poznal in vedel o njem marsikaj. Poleg tega pa je rimska policija ugotovila, da so Hamie, Mechek in Kassar pripotovali v Rim z istim letalom in da so vse tri že preiskali na letališču v Fiumicinu. Trije Arabci so bili ob tisti priliki »čisti«, s seboj niso imeli niti grama heroina, vendar prav ta okoliščina je pomagala, da je policija našla pravo povezavo med njimi.

Tako se je izkazalo, da so bili vsi štirje, z žensko vred, vpleteni v razpečevalno mrežo, ki je heroin tihotapila iz Sirije. Kurirji te organizacije — med katerimi je bila tudi Terese Mourad El Saalouk, ki je v preteklosti že večkrat letela na progah Damask—Atene—Rim — so heroin skrivali pod obleko. Medtem ko je bila ženska za kurirko, sta Hamie in Mechek vzdrževala stike z italijanskimi razpečevalci na drobno, vodja organizacije pa je po vsej verjetnosti Jouseph Kassar, ki so ga leta 1982 aretirali v Jugoslaviji zaradi posesti mamila in za katerim je v zadnjih časih prežal tudi Interpol.

Vrednost zaplenjenega heroina bi na črnem trgu znašala okrog pol milijarde lir. Posebno ime »brown sugar« je heroin dobil zaradi svoje značilne temne barve, ki ga razlikuje od drugih štirih tipov heroina, ki ga nudijo na črnem trgu, medtem ko je njegova stopnja čistosti enakovredna.

Vsi štirje Arabci sedijo trenutno v koronejskem zaporu v pričakovanju, da jih pošljejo v Rim. Zaporne naloge je zaradi teritorialne kompetence izdalo namreč rimsko tožilstvo. Aretacije pa je v Trstu potrdil namestnik državnega pravdnika Staffa.

Na sliki (z leve proti desni): Antoin Mechek, Terese El Saalouk in Hussein Hamie.

B. G.

Mlad Tržačan ob življenje v nesreči pri Palmanovi

Na avtocesti Benetke—Trst se je v noči od torke na sredo pripetila strahovita nesreča, v kateri je izgubil življenje 25-letni Tržačan Bruno Dudine iz Ul. S. Benedetto 10. Preiskovalci iz Palmanove še niso

pojasnili vzrokov nezgode, znana pa je - vsaj v glavnih obrisih - njena dinamika. Dudine se je z avtomobilom vračal proti domu, ko je na odseku med Palmanovo in Vilešami, v bližini naselja Aiello del Friuli, trčil v spredaj vozeči tovornjak, ki ga je upravljal 58-letni Isaija Lavia iz Martignacca. Dudine se je z avtom najprej zaril pod prikolico, od tam pa ga odbilo v občestni jarek.

Ko so gasilci s pomočjo hidravličnih klešč potegnili hudo ranjenega Tržčana iz skrotovine pločevine, je bilo takoj jasno, da je njegovo stanje zaradi hudih poškodb in globoke kome nadvse dramatično. Najprej so ga prepeljali v bolnišnico v Palmanovo, nato pa še v videmsko. Toda vse je bilo zaman: nekaj minut po 6. uri je Dudine izdihnil.

Tragični epilog nesreče

V ponedeljek ob 12. uri je na ortopedskem oddelku katinarske bolnišnice umrla 78-letna Giuliana Gelovizza iz Ul. Battisti 18. Ženska je bila žrtev prometne nesreče, ki se je pripetila 20.

januarja v Ul. Battisti v bližini njene doma: tam jo je povozil tovornjak, ki ga je upravljal 58-letni Carlo Brandazza iz Piacenze. Zdravniki so jo sprejeli v bolnišnico s prognozo 90 dni, ker si je po njihovih ugotovitvah zlomila stegenico in zaplestje. Pozneje pa so nastopile komplikacije druge narave, katerim priletna ponesrečenka ni bila kos.

4. 2. 1978

4. 2. 1988

Pred desetimi leti nas je zapustil naš predragi

Milko Škrap

Z neizmerno žalostjo se ga spominjajo

SVOJCI

Trst, 4. februarja 1988

Ob izgubi drage none Tončke izreka iskreno sožalje Maji in družini dekliski pevski zbor Vesna.

Člani pevskega zbora V. Mirk s Proseka-Kontovela izrekajo občuteno sožalje Andreju Regentu ob izgubi drage žene Tončke.

Sindikalno vprašanje, ki presega okvir delovne pogodbe

Kje velja in kaj predvideva odlok o dokladi za dvojezičnost

Osebu krajevnih ustanov Furlanije-Juljske krajine pritiče doklada za dvojezičnost kot osebu sorodnih ustanov v Dolini Aoste in na Tridentinskem-Južnem Tirolskem? S tem vprašanjem se ukvarjajo v zadnjem času v raznih slovenskih in narodnostno mešanih občinah na Tržaškem in na Goriškem, odborništvo za krajevne uprave pa v teh dneh po nalogu predsedstva vlade pošilja občinam okrožnico, ki naj bi pojasnila nekoliko dvomno formulacijo člena 60 delovne pogodbe za upravitelje krajevnih ustanov in odloka predsednika republike, ki je osvojil pogodbo. Tolmačenje tega člena, oziroma oportunistično, da se ga uvede tudi v naših krajih, pa je izzvalo zelo živahno razpravo na primer v Dobrodo, kot smo obširno poročali včeraj v goriškem dnevniku.

Člen 60 pravi, da »osebu, ki je v službi v ustanovah, o katerih govori 1. člen (občine, pokrajine, državna zdravstvena služba itd.) in ki imajo sedež v avtonomni deželi s posebnim statutom Dolina Aoste ali v ustanovah, v katerih je govor v istem 1. členu in v katerih institucionalno z značajem obveznosti velja dvojezičnost, se prizna doklada za dvojezičnost, ki je povezana s strokovnostjo, in isti višini in z istim načinom, ki sta predvidena za osebe krajevnih ustanov avtonomne dežele s posebnim statutom Tridentinsko-Južna Tirolska«.

Pri nas je problem v pravilnem tolmačenju stavka »ali v ustanovah, o katerih je govor v istem 1. členu in v katerih institucionalno z značajem obveznosti velja dvojezičnost«. Okrožnica, ki jo je pripravilo predsedstvo vlade, v bistvu ugotavlja - sicer s težko razumljivim pravno-birokratskim žargonom - da člen velja ob naslednjih pogojih: 1. ustanova mora imeti sedež

v eni od dežel s posebnim statutom: 2. na omenjenem teritoriju morajo živeti različne narodnostne skupine; 3. potrebno je pravno priznanje, v institucionalni obliki in z značajem obveznosti, popolne enakopravnosti jezika etnične skupine z italijanščino tudi pri izdaji javnih aktov. Iz tega sledi - sklepa predsedstvo vlade - da trenutno omenjeni člen velja le v deželah Dolina Aoste in Tridentinska-Južna Tirolska. Zakonodajalec pa je osvojil »odprto formulacijo«, da bi ugodnost lahko priznali tudi v drugih deželah, ko bi v njih začeli veljati omenjeni trije pogoji.

Po mnenju nekaterih je tako tolmačenje zelo ozko, saj člen 60 govori o **krajevnih ustanovah**, v katerih velja dvojezičnost, in ne o **deželah**, v katerih velja dvojezičnost (poudarja pa, da gre za dežele s posebnim statutom). Na tej osnovi, menijo, bi ta člen lahko veljal tudi v naših krajih in še zlasti

na Tržaškem, kjer tako tolmačenje lahko podkrepijo tudi s sklicevanjem na Londonski memorandum.

Tri slovenske občine na Goriškem so s sklepi občinskih svetov člen osvojile. Na Tržaškem pa so uprave republike, zgoniške in devinsko-nabrežinske občine sklenile o tem vprašanju načelen dogovor s sindikati. Vprašanje je sicer, ali bo pokrajinski nadzorni odbor odobril morebitne formalne sklepe občinskih svetov. Če naj sodimo po vsebini okrožnice, lahko predvidevamo, da bo odgovor tega organa negativen in da se bo ob tem problemu vnela pravda, ki jo bo morala najbrž razvozlati sodstvo.

Kljub temu pa se zdi pravilna pot tistih krajevnih ustanov, ki so uslužbencem priznale doklado, saj je tudi to način za uveljavljanje pravic slovenskega jezika pri nas in objektivna podpora prizadevanjem Slovencev v Italiji za globalni zaščitni zakon.

VOJMR TAVČAR

Danes predstavitev knjige o devinskem Jadranskem zavodu združenega sveta

»Sola brez meja« je naslov knjige o devinskem Zavodu združenega sveta, ki jo bodo predstavili javnosti danes ob 18.30 v dvorani Krožka za umetnost in kulturo v Ul. S. Carlo 2. Knjiga, ki jo je izdal milanski založnik Pizzi, šteje 176 strani ter s teksti in okrog 180 barvnimi slikami oriše dejavnost in pedagoške ter didaktične cilje te mednarodne šolske ustanove. Predstavitvene prireditve se bodo udeležili predsednik zavoda posl. Belci, rektor David Sutcliff ter avtor fotografij Alessandro Savella, nastopil pa bo tudi pevski zbor devinskega zavoda, ki ga sestavljajo gojenci vseh narodnosti.

Nova knjiga vsebuje prispevke številnih osebnosti, začeni s predsednikom republike Cossigo in angleškim princem Charlesom. Članke za knjigo so napisali tudi predsednik deželnega odbora Biasutti, deželni odbornik za kulturo Barnaba in devinsko-nabrežinski župan Brezigar ter deželni pisatelji Claudio Magris, Carlo Sgorlon in Fulvio Tomizza.

Obisk v KD Fran Venturini

Pri Domju je harmonika priljubljen instrument

So med našimi društvi takšna, ki razvijajo, poleg pevske in drugih dejavnosti, tudi glasbeno dejavnost. Tak primer je Kulturno društvo Tabor z Opčin, ki ima že nekaj let svoje glasbene večere (v okviru društva pa deluje tudi podružnica šole Glasbene matic), tak primer je tudi KD Fran Venturini od Domja.

Ko smo se v prejšnjih dneh zglasili na sedežu društva, ki je v centru Anton Ukmar pri Domju, smo se znašli pred dilemo, kako zajeti v en sam članek vso dejavnost, ki tu poteka prav na področju glasbene in pevske dejavnosti.

V eni dvorani je namreč vadil svoje gojence na diatonično harmoniko Zoran Lupinc, v drugi sobi pa je imela pouk harmonike Suzana Žerjal. Na hodniku doma smo se srečali še z nekaterimi člani in odborniki društva, pa še s starši, ki so pripeljali otroke na vaje. Polno delovno vzdušje torej.

Kdaj ste začeli v tem šolskem letu s poukom diatonične harmonike, smo vprašali Zorana Lupinca, ko je končal lekcijo.

»Pouk se je začel meseca novembra. S poučevanjem diatonične harmonike pa smo začeli že v šolskem letu 1986-87. Takrat sem imel le dva gojence, danes pa jih imam že štirinajst. Najmlajši gojenec je star osem let, drugi devet, en gojenec je star 15 let, nato pa imam nekaj odraslih, pa tudi nekaj starejših gojencev, ki želijo svoje znanje izpopolniti.«

Prav gotovo ste veseli tako lepega vpisa gojencev in zanimanja, ki ga posveča društvo tej dejavnosti?

»Seveda sem tega zelo vesel. Če je prišlo do tega, imajo zaslugi mnogi naši starejši harmonikarji, med temi Tiberio Maver, ki je bil leta 1982 med organizatorji tekmovanja v »frajtonar-

čaj« v Saurisu v Furlaniji. Uspeh, ki smo ga na tistem tekmovanju dosegli, je rodil idejo, da bi prišlo do vsakoletnih srečanj igralcev diatonične harmonike v društvu Fran Venturini. Takšna srečanja so sedaj ob prvem maju. Tej zamisli je nato sledila še šola.«

Imajo vsi gojenci svoje harmonike, ali pa si jih izposojajo?

»Starejši imajo že svoje harmonike. Tudi mlajši so si že nabavili svoje instrumente, nekateri pa igrajo na izposojene. Pouk poteka ob ponedeljkih in sicer od 14. do 21. ure. Nekateri so začelniki, drugi izpopolnjujejo svoje znanje. Učimo se raznih skladb, ki jih izvaja znani harmonikar Slak s svojo skupino. Skušam pa uvajati tudi domače skladbe, predvsem tržaške.«

Društvo in starši so vam na roko. Ima šola odmevnost tudi izven društva?

»Mislim, da gremo proti temu cilju. Vse pogosteje dobivamo pisma iz Avstrije in Jugoslavije za razne nastope in sodelovanja. Sam sem prejel obvestilo in vabilo, da bi vodil v Ljubljani dvodnevni seminar za diatonično harmoniko. To je že nekakšno priznanje, razen tega moram povedati, da so moji gojenci zelo vestni in tudi navdušeni nad igranjem na te vrste harmoniko. Če bo to vzdušje trajalo, potem bo tudi naša šola nadaljevala z delom.«

Ko smo končali razgovor z Zoranom, je končala svoje lekcije tudi Suzana Žerjal, ki poučuje v društvu harmoniko. Ima dvajset gojencev.

»To ni moja edina dejavnost, čeprav mi že učenje tolikšnega števila gojencev jemlje kar precej časa. Poučujem namreč tudi dva zbora: mladinski zbor, ki ga sestavlja 26 fantov in deklet, ki prihajajo na vaje tudi iz naselja Sv. Sergija, Boljuna, Krmenke in seveda od Domja, potem pa imam še otroški zbor, ki šteje od 12 do 15 pevcev, od štirih do sedmih let starosti. Vodim tudi harmonikarski ansambel, ki šteje 18 članov in s katerim smo imeli že okrog 15 nastopov, največ na našem območju, pa tudi onkraj meje. Enkrat tedensko pa vadim še otroški zbor v Dolini.«

Kako vzorete toliko dela, ki terja veliko vztrajnosti, potrpljenja, pa tudi znanja in sposobnosti?

»Delam z velikim veseljem in do sedaj nisem izostala z dela, čeprav sem bila prehlajena, ali se kako drugače nisem počutila dobro. Zbora dobro delata ter sem z njima nastopila že na zaključnem večeru leta, z mladinskim zborom pa tudi v Zgoniku. Otroci in nasploh naši mladi so na žalost zaposleni v številnih dejavnostih. Že šola jim jemlje veliko časa, razen tega pa se mnogi ukvarjajo še s športom. Tako prihajajo večkrat že utrujeni na vaje. Toda dokler bodo prihajali na vaje, je to znak, da želijo delati, da želijo peti in da se želijo izpopolnjevati tudi v igranju harmonike. Pri vsem svojem delu imam veliko oporo v starših, pa tudi pri članih in odbornikih društva. Tako mislim, da bom z delom nadaljevala in da se bo naša glasbena in pevška dejavnost vedno bolj razvijala.«

NEVA LUKEŠ

Kljub zagotovitvi z nedavne konference o državnih soudeležbah

Temni oblaki nad škedenjsko železarno

Na nedavni konferenci o državnih soudeležbah je bila v središču pozornosti najvišjih predstavnikov Zavoda za industrijsko obnovo IRI in tukajšnjih deželni gospodarsko-družbeni dejavniki tudi železarna pod Škedenjem. Kakor smo zabeležili ob sami konferenci, preživlja ta obrat, v katerem je danes zaposlenih okrog 1.200 delavcev, tehnikov in uradnikov, dolgotrajno krizo, ki se iz meseca v mesec še stopnjuje. Glavni proizvod tovarne je surovo železo, ki ga iz Trsta odvažajo v nadaljnjo predelavo v druge obrate holdinga Finsider: povpraševanje po tem proizvodu pa se vztrajno krči, in sicer tudi zaradi tega, ker Italija uvaža naraščajoče količine surovega železa iz tujine, še zlasti — zaradi konkurenčnih dobavnih cen — iz Sovjetske zveze.

Na konferenci je prišla do izraza vsa zaskrbljenost tukajšnjih dejavnikov ob dejstvu, da vodstvo tovarne praktično ne ve, kaj bo železarna proizvajala v prihodnje, zelo meglene predstave o tem pa imajo tudi v samem vrhu krovne družbe Italsider. Za mesto, kakršen je Trst, ki je že okusil razdiralne posege Medministrskega odbora za gospodarsko načrtovanje CIPE iz leta 1966 (ti posegi so kakor znano med drugim zbrisali Trst s spiska obmoških središč, v katerih je prisotna

ladjedelska dejavnost) in ki je že desetletja priča postopnemu krčenju prisotnosti državnih soudeležb, je zaskrbljenost ob meglenih načrtih za škedenjsko železarno popolnoma razumljiva.

Na žalost pa so najnoveše vesti s tega področja kljub vsem zagotovitvi, ki smo jih glede nadaljnje usode železarne slišali na konferenci, vse prej kot pomirljive. Italsider si je namreč v razdobju od januarja leta 1986 do septembra lanskega leta nabral 1.803 milijarde lir izgub in je bil prisiljen, na podlagi člena 2446 civilnega zakonika, zmanjšati glavnico s 4.387 na 2.586 milijard lir (99,8% njegove glavnice poseduje holding IRI). Logika bi narekovala, da bi predsednik Mario Lupo in delegirani upravitelj Giovanni Gambardella na istem izrednem občnem zboru delničarjev, na katerem je bil osvojen sklep o zmanjšanju družbine glavnice, napovedala tudi njeno integracijo z ustreznim posegom (novo dotalcijo finančnih sredstev s strani IRI), voditelja pa tega nista storila, in to iz enostavnega razloga, ker jima tega ne dovolijo Evropska gospodarska skupnost, saj bi vodstvo dvanajsterice imelo vsak tak poseg za integracijo glavnice Finsiderja za nedovoljeno »pomoč« železarski industriji neke države članice skupnosti.

S te strani si torej tudi škedenjska železarna ne more pričakovati otipljive pomoči. Še bolj zaskrbljive pa so vesti, ki so prispele iz Rima v zvezi z izrednim občnim zborom delničarjev Finsiderja in ki izhajajo iz izjav, ki sta jih Lupo in Gambardella dala delničarjem glede bodočnosti posameznih »obrobnih« obratov. Medtem ko je namreč Prodi na tržaški konferenci o državnih soudeležbah glede železarne iz Škedenja dejal, da bodo k obratu v prihodnje pristopili nekateri zasebni poposlovneži, je delegirani upravitelj Gambardella sedaj dejal, da bo Finsider najbrž primoran obrat »odstopiti«, v isti sapi pa je izrazil bojazen, da operacija ne bo lahka, saj je tržaška železarna s svojo današnjo proizvodnjo praktično »izven tržišča«. Kakor vidimo, gre za trditve, ki so v kričeem nasprotju z optimističnimi izjavami s tržaške konference o državnih soudeležbah. Vprašanje je zdaj, kakšno stališče bo do tega za Trst življenjsko važnega problema zavzel pristojni minister Granelli na že napovedanem srečanju z deželnim gospodarskim odposlanstvom pred koncem februarja v Rimu.

ELIO FORNAZARIČ

Zimski vozni red vlakov

Velja od 27. septembra 1987 do 28. maja 1988

TRST-BENETKE-BOLOGNA-RIM-MILAN-TURIN-GENOVA-VENTIMIGLIA-BARI-LECCE
Odhodi iz Trsta

4.25 H/K Benetke
5.10 K Benetke §
5.50 H Benetke
6.17 B (Tergeste) Mestre-Milan-Turin □
6.22 K San Donà di Piave § (1) (4)
6.50 E Benetke-Rim; spalni vagon Moskva-Rim (2)
8.00 H Benetke
8.52 E (Benetke express) Benetke
9.53 K Benetke §

10.30 B (Marco Polo) Mestre-Rim *
12.40 H Benetke
13.42 K Portogruaro §
14.10 H Benetke
16.10 E Benetke - Milan
17.00 H Benetke
17.25 K Benetke
18.10 E Benetke-Bologna-Bari-Lecce (pogradi 2. raz. Trst-Lecce)
18.53 K Benetke §
19.30 K Portogruaro §
19.45 E (Simplon express) Mestre-Rim-Milan-Domodossola-Pariz (pogradi 1.-2. raz. Trst-Pariz; pogradi 2. raz. Beograd-Pariz; spalniki in pogradi 2. raz. Zagreb-Pariz)
20.24 H Benetke
21.30 H Benetke-Milan-Turin-Genova-Ventimiglia (pogradi 2. raz. Trst-Turin, spalniki in pogradi 2. raz. Trst-Ventimiglia)

23.00 E Mestre-Rim (spalniki in pogradi 1.-2. raz. Trst-Rim)

Prihodi v Trst

0.45 K/H Benetke §
1.50 H Benetke
6.55 K Portogruaro
7.32 H Ventimiglia-Genova-Turin-Milan-Benetke (spalniki in pogradi 2. raz. Ventimiglia-Trst, pogradi 2. raz. Turin-Trst)
7.50 K Portogruaro §
8.13 E Rim-Bologna-Mestre (spalniki in pogradi 1.-2. raz. Rim-Trst)
9.15 E (Simplon express) Pariz-Domodossola-Milan-Mestre (pogradi 1.-2. raz. Pariz-Trst; pogradi 2. raz. Pariz-Beograd; spalniki in pogradi 2. raz. Pariz-Zagreb)
9.33 H Benetke §
10.15 E Lecce-Bari-Bologna-Benetke (pogradi 2. raz. Lecce-Trst)
11.14 H Benetke
13.06 K Portogruaro §
13.30 E Milan-Benetke
14.25 H Benetke
15.28 H Benetke
16.20 H Benetke §
17.52 H Benetke
19.10 H (Benetke express) Benetke
19.55 K Portogruaro §
20.14 H Benetke
21.05 B (Marco Polo) Rim-Mestre *
21.45 B (Tergeste) Turin-Mestre □
23.10 K Benetke
23.49 E Rim-Benetke (spalniki Rim-Moskva) (3)

□ - 1. in 2. razred z dodatkom za brzovlak
• - samo 1. razred z obvezno rezervacijo
§ - samo 2. razred
(1) - samo do Portogruara od 21. 12. 1987 do 9. 1. 1988 in od 31. 3. do 6. 4. 1988
(2) - ne vozi ob petkih in sredah
(3) - ne vozi ob četrtek in sobotah
(4) - ne vozi ob praznikih

TRST-OPČINE-LJUBLJANA-ZAGREB-BEOGRAD-BUDIMPEŠTA-MOSKVA-ATENE-SOFIJA
Odhodi iz Trsta

0.22 H Opčine-Zagreb-Budimpešta-Moskva (spalniki Rim-Moskva) (2)
9.42 E (Simplon express) Opčine-Ljubljana-Zagreb-Beograd (pogradi 2. raz. Pariz-Beograd; spalniki in pogradi 2. raz. Pariz-Zagreb)
13.35 K Opčine-Ljubljana § (1)
18.28 H Opčine-Ljubljana § (1)
19.53 E (Benetke express) Opčine-Ljubljana-Beograd-Atene-Sofija (spalniki in pogradi 2. raz. Benetke-Beograd; pogradi 2. raz. Benetke-Atene; pogradi 2. raz. Benetke-Sofija) (3)

Prihodi v Trst

5.10 E Moskva-Budimpešta-Zagreb-Opčine (spalniki Moskva-Rim) (4)
8.32 E (Benetke express) Sofija-Atene-Beograd-Ljubljana-Opčine (spalniki in pogradi 2. raz. Beograd-Benetke, pogradi 2. raz. Atene-Benetke, pogradi 2. raz. Sofija-Benetke) (3)
9.46 H Ljubljana-Opčine § (1)
16.38 H Ljubljana-Opčine § (1)
19.05 E (Simplon express) Beograd-Zagreb-Ljubljana-Opčine (pogradi 2. raz. Beograd-Pariz; spalniki in pogradi 2. raz. Zagreb-Pariz)
§ - samo 2. razred
(1) - ne vozi ob nedeljah in 3. 11., 8., 25. in 26. 12. 1987; 1. in 6. 1., 4. in 25. 4. 1988
(2) - ne vozi ob četrtek in sobotah
(3) - ne vozi ob nedeljah in ponedeljkih
(4) - ne vozi ob sredah in petkih

TRST-VIDEM-TRBIŽ-DUNAJ-SALZBURG-MÜNCHEN
Odhodi iz Trsta

5.02 H Videm
5.55 H Videm-Trbiž §
6.05 H Videm §
7.02 H Videm
7.50 H (Gondoliere) Videm-Trbiž-Dunaj

10.35 K Videm §
12.20 H Videm-Trbiž
13.05 K Videm-Karnija §
14.05 H Videm
14.35 K Videm §
16.35 K Videm §
17.45 H Videm-Benetke (1)
18.05 K Videm §
19.23 H Videm
21.10 H (Italien-Österreich Express) Videm-Trbiž-Dunaj-München
23.15 K Videm §

Prihodi v Trst

1.00 K Videm § (2)
6.20 K Videm § (1)
7.02 K Videm §
7.59 H Benetke-Videm (1)
8.42 H (Österreich-Italien Express) München-Dunaj-Trbiž-Videm
9.27 H/K Videm §
10.25 H Videm
11.40 K Videm §
14.14 H Videm
14.55 K Videm §
15.22 K Videm §
16.44 H Videm
17.45 K Videm §
18.56 K Videm §
19.42 H Trbiž-Videm
20.58 K Videm §
22.12 H (Gondoliere) Dunaj-Trbiž-Videm
24.00 K Videm §

§ - samo 2. razred
(1) - ne vozi ob praznikih
(2) - vozi samo na dan po prazniku

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV **ZKD** POVEZANOST MED SEBOJ, ODPRTOST V SVET

DAN SLOVENSKE KULTURE

Kulturni dom, 6. in 7. februarja

Spored:
sobota, 6. t. m.: ob 18. uri odprtje fotografske razstave LUCIANA KLEVE (v sodelovanju s TK Galerijo), nagrajevanje literarnega natečaja; **ob 18.30** nastop MePZ PRIMOREC TABOR - vodi MATJAŽ ŠCEK; **ob 19. uri** okrogla miza: NOVO KULTURNO SODELOVANJE KOT PREDPOGOJ KULTURE SOŽITJA, sodelujejo: Skupina 85, Slovenski klub, Krožek za istrobenško kulturo Iстриa in TK Galerija; v večernih urah sprejem za kulturne delavce - nastop MS Pinko Tomažič, vodi Pija Cah

nedelja, 7. t. m.: ob 15.45 laboratorij za otroke (do 19.15), **ob 16. uri** LITERARNI POPOLDAN - sodelujejo: Miran Košuta, Tatjana Rojc, Giorgio Depangher in Gianfranco Sodomaco; **ob 18.30** SLAVNOSTNI GOVOR - govornik PAVEL FONDA, **ob 18.45** koncert skupine ISTRANOVA.

CARNAVAL '88

Šotor - Briščiki
10. - 16. februarja 1988

Spored:
sreda, 10. t. m.: otvoritev in ples z ansamblom HAPPY DAY
četrtak, 11. t. m.: ples z ansamblom HAPPY DAY
petek, 12. t. m.: ples in zabava z znanim slovenskim narodno-zabavnim ansamblom MARELA, sodeluje humorist STANE ROBLEK
sobota, 13. t. m.: pustna noč z ansamblom FARAONI, po polnoči pa prijetno presenečenje
nedelja, 14. t. m.: country praznik s skupino PLAVA TRAVA ZABORAVA
ponedeljek, 15. t. m.: ples z ansamblom KVINTET MLADIH Z BLEDA
torek, 16. t. m.: velika pustna noč z ansamblom HAPPY DAY, sledilo bo nagrajevanje najlepših in najoriginalnejših mask.

Šotor bo odprt tudi vsako popoldne z brezplačnim vstopom.
 Na razpolago bo domača hrana in pijača
 Za informacije in predprodajo abonmajev obrnite se na: Ars nova zadruga z o. z., Nabrežina 144, tel. 040/200892 od 15. do 18. ure.

gledališča

ROSSETTI
 Nocoj ob 20.30 bo na sporedu ponovitev De Filippove FILUMENE MARTURANO. Režija Egisto Marcucci. Igrata Valeria Moriconi in Massimo De Francovich. V abonmajju: odrezek št. 7. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

V torek, 23. t. m., ob 21. uri bo kantavtor iz Bologne LUCA CARBONI zaključil svojo turnejo po Italiji s koncertom v gledališču ROSSETTI. Koncert organizira S MEMO MUSIC in sodelovanju z VIDEOREALITY. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti.

VERDI
Operna sezona 1987/88.
 Jutri ob 20. uri za red H/F četrta predstava Gounodove opere FAUST. Dirigent S. Argiris, režija F. Cavarra.

Jutri ob 18.45 bo v mali dvorani gledališča Verdi šesta opera na repertoarju in sicer Straussova opera ARIANNA NA NAXOSU. Dirigiral bo Spiros Argiris, režiral pa Giulio Chazallettes. Ponočitve bodo 9., 11., 14., 20., 23., 26. in 28. februarja ter 2. marca.

LA CONTRADA
TEATRO CRISTALLO
 Nocoj ob 20.30 bo premiera dela R. Pazzaglie RITORNATI DAL PASSATO. V glavni vlogi nastopata Riccardo Pazzaglia in Geppi Gleijeses.

koncerti
Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo
 V ponedeljek, 8. februarja, ob 20.30 bo v gledališču Rossetti na sporedu koncert skupine AMERICAN QUARTET.

SKD Tabor - Openski glasbeni večeri
 - Prosvetni dom na Opčinah. V ponedeljek, 8. februarja, ob 20. uri ob Dnevu slovenske kulture KONCERT DUA ŠIŠKOVIČ: Črtomir Šiškovič - violina in Mojca Šiškovič - klavir. Na sporedu Tartini, Schubert, Merku, Svendsen in De Sarasate.

razstave
 V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, je odprta razstava akademskega kiparja Moma Vukovića.

V studiu Tommaseo, Ul. del Monte 2/1, razstavljajo slikarji: Marinella Biscaro, Maurizio Donzelli in Silvestro Lodi. Razstava bo odprta po običajnem urniku do 14. februarja.

KD J. Rapotec - Prebeneg. Jutri, 5. t. m., ob 20. uri bo v okviru proslave ob Dnevu slovenske kulture otvoritev slikarske razstave Borisa Zuljana

V galeriji Cartesius bodo v soboto, 6. t. m., ob 18. uri odprli razstavo slikarke OSSII CZINNER. Razstava bo odprta do 18. t. m. po običajnem urniku.

šolske vesti

Ravnateljstvo srednje šole F. Levstika s Proseka z oddeljenimi razredi v Križu vabi ob 100-letnici smrti Frana Levstika na PROSLAVO, ki bo v soboto, 6. februarja, ob 20. uri v Kulturnem domu na Proseku. Priložnostni govornik bo Miroslav Košuta, sodelovala bosta zbor domačega kulturnega društva.

Sindikato slovenske šole obvešča šolsko osebje, da poteče rok za predložitev prošnje za premestitev in prehod staleža za višjo srednjo šolo jutri, 5. februarja, ter za osebje ATA 15. februarja. Obrazci za prošnje so na razpolago na sedežu SŠ, Ul. Carducci 8/II, z naslednjim urnikom: torek, četrtek in petek ob 16. do 17. ure ter sreda od 11. do 12. ure.

ARISTON - Dvorana rezervirana.
NAZIONALE IV - 16.30, 22.00 **Qualcosa di travolgente**, dram., ZDA; r. J. Demme; i. M. Griffith, J. Daniels.

EXCELSIOR II - 17.30, 22.00 **Mak II 100**, kom., It.; r. A. Bido; i. R. Celentano, R. Lovelock.

EXCELSIOR I - 17.00, 22.00 **Oh, come sono buoni i bianchi**, r. Marco Ferreri; i. Michele Placido, Maruschka Detmers.

NAZIONALE II - Dvorana rezervirana.
NAZIONALE I - 16.30, 22.00 **American College**, kom., ZDA; r. N. Balck, i. S. Kristel.

FENICE - 17.00, 22.15 **Balle spaziali (Space Balls)**, kom., ZDA 1987, r. Mel Brooks; i. Mel Brooks, John Candy.

GRATTACIELO - 16.00, 22.15 **Attrazione fatale**, r. Adrian Lyne; i. Michael Douglas, Glenn Close, □.

MIGNON - 16.30, 22.15 **Bella in rosa**, kom., It. 1987; i. Renato Pozzetto, Giulia Boschi, Alessandro Haber.

EDEN - 15.30, 22.00 **Moana, la bella di giorno**, porn., □□.

NAZIONALE III - 16.00, 22.00 **Una moglie molto infedele**, porn., □□□.

VITTORIO VENETO - 16.30, 22.10 **I vizi segreti degli italiani**, porn., □□.

CAPITOL - 15.30, 22.00 **I Picari**, kom., It. 1987; r. M. Monicelli; i. G. Giannini, E. Montesano, V. Gassmann.

LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 **Full Metal Jacket**, dram., VB 1987; r. S. Kubrick; i. M. Modine, A. Baldwin, □□.

ALCIONE - 16.00, 21.30 **Andrej Roublev**, SZ.

RADIO - 15.30, 21.30 **La gofosona**, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Daruje v sklad Mitje Čuka

KD F. Prešeren in pustni odbor iz Boljunca
 prirejata v gledališču F. Prešeren

Pustovanje

Spored:
četrtak, 11. t. m., ob 20.30 do 0.30: žur in ples z ansamblom AGROPOP
petek, 12. t. m., ob 20.30 do 0.30: igra ansambel POMLAD, nastop DRUŠTVENE PLESNE SKUPINE
sobota, 13. t. m., ob 21. do 4. ure: igra ansambel HAPPY DAY
nedelja, 14. t. m., ob 20.30 do 0.30: igra ansambel POMLAD
ponedeljek, 15. t. m., ob 20.30 do 0.30: igra VESELI GODCI
torek, 16. t. m., ob 21. do 4. ure: igra ansambel TAIMS

V nedeljo, 14. t. m., ob 14.30 do 18. ure

Otroško pustno rajanje z zabavnim programom

Vsak večer no stop glasba, veliki video, dvorana v novem pust-looku, posebni tehnični in svetlobni efekti. Dobro založeni bife in...

Vabljeni!

GLASBENA MATICA TRST

v sodelovanju z deželnim sedežem RAI v Trstu

Srečanja s solistom

danes, 4. februarja, ob 18.15 v dvorani Avditorija v Ul. F. Severo 7

Corrado Rojac - harmonika
 Vabljeni!

SKD I. GRUDEN in ŠD SOKOL - NABREŽINA
 sklicujeta

Redni občni zbor

ki bo jutri, 5. februarja, ob 19. uri v prvem sklicanju in ob 20. uri v drugem sklicanju v društvenih prostorih.

Dnevni red: poročila, diskusija, volitve novih društvenih organov in razno.

razna obvestila

Foto Trst 80 obvešča, da bodo v bodoče običajne petkove seje ob četrtek ob 20. uri pri ZSKD - Ul. sv. Frančiška 20/II.

Društvo slovenskih fjk «Doberdob» obvešča, da bo seja za tržaške člane jutri, 5. februarja, ob 20. uri v prostorih doma «A. Bubnič» v Velikem Repnu. Zaradi pomembnosti številnih točk dnevnega reda prosimo, da se seje udeležijo vsi člani.

razne prireditve

KD Lipa vabi ob dnevu slovenske kulture na koncert Mladinske skupine P. Tomažič "SPOMIN NA BODOČNOST". Sodeluje MePZ Lipa. Koncert bo jutri, 5. t. m., ob 20.30 v Bazovskem domu.

Glasbena matica vabi na nastop, ki bo jutri, 5. t. m., ob 18. uri v Gallusovi dvorani v Ul. R. Manna 29.

KD J. Rapotec vabi jutri, 5. t. m., ob 20. uri na PROSLAVO ob Dnevu slovenske kulture. Sodelujejo Irena Žerjal, Nadja Švara, Aleksij Pregarc, Marij Cuk, ženska pevska skupina Stu ledi; priložnostni govor Boris Pangerc. Istočasno bo otvoritev slikarske razstave umetnika Borisa Zuljana.

Slovenski kulturni klub - Ul. Donizetti 3 - prireja v soboto, 6. februarja, ob Dnevu slovenske kulture LITERARNO-LIKOVNI NAGRADNI NATEČAJ namenjen vsem višješolcem. Tema, oblika in tehnika so proste. Izdelke izročite poverjenikom na šolah, sprejemamo jih tudi na sedežu v soboto ob 17. uri. Otvoritev likovne razstave in začetek recitala literarnih del bo ob 18.30.

Taborniki RMV Trst-Gorica vabijo člane in prijatelje na PUSTNI PLES, ki bo v soboto, 6. t. m., ob 18.30 v prostorih krožka Polet na Opčinah. Vstop samo v maskah. Vabljeni!

PD Mačkolje vabi na PREŠERNOVO PROSLAVO - PRAZNIK KNJIGE, POEZIJE IN PESMI, ki bo v nedeljo, 7. t. m., ob 16.30 v srenjski hiši v Mačkoljah. Gost večera bo g. Dušan Jakomin.

Slovenska prosveta in Društvo slovenskih izobražencev vabita v ponedeljek, 8. t. m., ob 20.30 na PREŠERNOVO PROSLAVO, ki bo v Peterlinovi dvorani - Ul. Donizetti 3.

menjalnica

Ameriški dolar	1227.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	734.—	Švicarski frank	900.—
Francoski frank	216.—	Avstrijski šiling	104.—
Holandski florint	652.—	Norveška krona	190.—
Belgijski frank	34.—	Švedska krona	202.—
Funt šterling	2180.—	Portugalski eskudo	8.—
Irski šterling	1930.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	189.—	Avstralski dolar	840.—
Grška dramma	8.—	Debeli dinar	0,82
Kanadski dolar	930.—	Drobni dinar	0,82

čestitke

PAMELA bo danes 7 svečk ugasnila ter mamic in očeta razveselila. Bodi vedno pridna in vesela v bodočnosti. To ti želi Marta.

Ivo in Ana skupno s starši, nonoti, stricema in teto se veselijo rojstva male MARUŠKE. Mamic Danieli ter očku Sergiju iskrene čestitke.

Danieli in Sergiju se je pridružila hčerka **MARUŠKA**
 Srečnima staršema čestita, njuni prvorojenki pa želi, da bi zrastle v lepo in brhko dekle
 KD Kraški dom

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 4. februarja
 ANDREJ
 Sonce vzide ob 7.24 in zatone ob 17.14 - Dolžina dneva 9.50 - Luna vzide ob 18.54 in zatone ob 8.18.

Jutri, PETEK, 5. februarja
 AGATA
PLIMOVANJE DANES: ob 4.17 najnižja -17 cm, ob 9.48 najvišja 38 cm, ob 16.22 najnižja -58 cm, ob 23.00 najvišja 42 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 7,8 stopinje, zračni tlak 1021,2 mb ustaljen, brezvetrije, vlaga 73-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 10,7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Susanna Penko, Barbara Ziz, Francesca Clapcich.

UMRLI SO: 74-letni Isacco Orbach, 89-letna Maria Donaggio, 46-letni Lorenzo Terzon, 80-letni Fausto Voltolina, 64-letna Anita Bolzan, 73-letni Armando Battilana, 90-letna Maria Valle, 80-letna Giovanna Rustja, 91-letna Antonia Pestotnik, 85-letna Giovanna Bevilacqua, 23-letni Bruno Simonit, 84-letni Agostino Pizziga, 70-letni Tommaso Demola, 77-letna Rosina Gregoretta, 64-letna Silvana Brandolin, 75-letni Pietro Travan, 78-letna Giuliana Gelovizza, 67-letna Giovanna Lucchini por. Bravini, 83-letni Vincenzo Hrovatin, 82-letni Giuseppe Tomasi, 85-letna Maria Rieder, 37-letni Emiliano Mercadante, 88-letna Livia Carozzi, 79-letna Olga Lukman por. Solari, 86-letna Carla Levi.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 1., do sobote, 6. februarja 1988
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
 Ul. Giulia, 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Flavia 89 (ZAVLJE).
BOLJUNEC (tel. 228124), **SESLJAN** (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
 Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Flavia 89 (ZAVLJE).
BOLJUNEC (tel. 228124), **SESLJAN** (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
 Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Flavia 89 (ZAVLJE).
BOLJUNEC (tel. 228124), **SESLJAN** (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
 Nočna služba ob 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

mali oglasi

OSMICO je odprl v Ricmanjih na št. 118 Berto Pregarc. Toči belo in črno vino. **DRVA ZA KURJAVO** prodajamo po 15.000 lir stot. Tel. 040/421508 po 20. uri.

AKACIJEVE KOLE prodajamo. Tel. 040/421508 po 20. uri.
PRODAM avto primula, v dobrem stanju, po ugodni ceni. Telefonirati v večernih urah na št. 280675 ali 221441.

PRODAM četrto belih vrat - 0,80 m X 2,10 m. Tel. 229250.
PRODAM otroške smučki rossignol, dolžina 140 cm. Tel. 231864.

PRODAM mladiče nemškega ovčarja, rodomniške, odličnih staršev, cepljene. Informacije na tel. 0481/882317.

PRODAM traktor landini DT, 53 konjskih sil, skoraj nov, in traktor goseničar landini, 67 konjskih sil, letnik 1977. Tel. 0481/84741.

METRO MG TURBO (letnik april 1985) z radijskim sprejemnikom in bogato opremo, vzorno vzdrževan in garžiran, prodam za 6.900.000. Informacije po tel. 228906 (od 19. do 20. ure).

3-SOBNO POČITNIŠKO HIŠO-BRUNARICO pod Starim vrhom nad Škofjo Loko dajem v najem. Tušek - Cankarjeva 30 - Radovljica ali tel. 003864/74921.

NUDIM lekcije angleščine. Tel. na št. 200002 v večernih urah med tednom.

ZNANO gostišče "Pri studencu" v Dolini sporoča, da sprejema naročila za skupinska kosila ali večerje za kakršnokoli priložnost na primer za poroke, krste, birne in družinska ali druga slavlja.

NUDIMO zaposlitev uradnici/ku knjigovodji, tudi začetnici/ku. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika v Gorici, Drevored 24 maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro "Uradnik".

VEŠČEGA knjigovodjo/kinjo z znanjem nemščine zaposli trgovsko podjetje. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika v Gorici, Drevored 24 maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro "Izkušeni".

KDOR pozna dr. Sfarčiča naj se javi nujno na tel. št. 746468 po 18. uri.
PRODAM seno v balah. Tel. 227240.

prispevki

Ob obletnici smrti dragega očeta daruje N. N. 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Ob 6. obletnici smrti dr. Jožka Modica darujejo žena in hčerki 300.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Nado Ronzani darujejo učiteljice in otroci otroškega vrtca v Križu 160.000 lir za KD Vesna, ŠD Mladina in otroški vrtec.

Namesto cvetja na grob Frančiške Krošelj vd. Semolič daruje Alojz Semolič 50.000 lir za zbor Fantje izpod Grmade.

Namesto cvetja na grob Lizete Albi darujeta Ivan in Marčeta Ban 20.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V spomin na Ignija Bogatca darujeta Marija in Pepi Prašelj 30.000 lir za ŠD Vesna.

V spomin na Nado Ronzani darujeta Marcellina in Gigi 10.000 lir za ŠD Vesna.

V spomin na Ivana Andolška daruje Ana Terbižan 50.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na pok. dr. Jožo Vilfana daruje Stanislav Renko 20.000 lir za sedež pevskih zborov v Devinu.

V spomin na Ivana Andolška daruje Avguštin Kalc z družino 30.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na drage pokojne daruje Ana Terbižan 50.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na Ninija Kobaua darujeta Marija in Nadja Zeriali 30.000 lir za KD Vesna.

V spomin na Nado Ronzani-Ferfolja darujeta Ivanka Zaharija in Magda Berdon 25.000 lir za pevski zbor V. Mirk s Proseka in 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

N. N. daruje 50.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Lidija daruje 4.800 lir za Skupnost družina Opčine.

Namesto cvetja na grob Ivana Kobala daruje Lina Delich 10.000 lir za vzdrževanje Ljudskega doma v Križu.

V spomin na Ignija Bogatca daruje Mario Simič 30.000 lir za ŠD Mladina.

Ob 10. obletnici smrti Milčka Škrapa daruje žena Nada 20.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na pok. Nado Ronzani daruje Danila (Gškeva) 10.000 lir za Godbeno društvo Vesna-Križ.

Namesto cvetja na grob pok. Nade Ronzani darujejo Justina, Meri in Petrina 30.000 lir za Godbeno društvo Vesna.

V spomin na Ignija Bogatca daruje Dario (Gškov) 10.000 lir za ŠD Mladina.

V spomin na Nado Ronzani daruje Dario (Gškov) 10.000 lir za Godbeno društvo Vesna-Križ.

Namesto cvetja na grob Nade Ronzani darujejo Nandi in Zofka Košuta 10.000 lir ter Adelina z družino 10.000 lir za KD Vesna.

V spomin na Nado Ronzani darujeta Maja in Angelo Bogatec 25.000 lir za KD Vesna.

V spomin na Nado Ronzani por. Ferfolja darujeta Vlasta in Andrej Nabergoj 20.000 lir za MPZ V. Mirk.

V spomin na Elizabeto Krečič vd. Albi darujejo Albina in Mario Verša z družino 20.000 lir ter Ida in Josip Regent z družino 20.000 lir za MPZ V. Mirk.

V spomin na pok. Nado Ronzani Kristina, Julka in Majda 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

Namesto cvetja na grob pok. Nade Ferfolja darujeta Gigi Sedmak in Sava Gabrovac 15.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

Namesto cvetja na grob pok. Ignija, Nade in Leonarda darujeta Jole in Marcello Soave 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

Rajonski svet v Štandrežu zahteva da občina zagotovi več denarja

Konzulti za slovensko manjšino priznati poseben status

Štandrež naj ohrani specifični status ob morebitni preureditvi rajonskih svetov. Kot nekdanja samostojna občina in zaradi obrobne lege so na območju rajonskega sveta, tako kakor tudi v Ločniku, Podgori, Pevmi in Štavrnu, posebne potrebe. Tako stanje terja tudi možnost razpolaganja z večjimi dotacijami denarja kakor do zdaj. Ob morebitni preureditvi rajonskih svetov pa naj bi območju Štandreža priključili naselje ob Tržaški cesti, v bistvu območje, ki sodi v sklop katastrske občine Štandrež. Razmejitev na območju Rojc bi ostala nespremenjena.

To so zaključki široke razprave na zadnji seji rajonskega sveta v Štandrežu, kjer so, poleg tega in nekaterih drugih vprašanj, vzeli v pretres tudi osnutek pravilnika o poslovanju Konzulte za slovensko manjšino.

Reorganizacija rajonskih svetov naj bi zagotovila večjo uspešnost teh perifernih organov, je v svopjem poročilu dejal predsednik konzulte Walter Reščič. Uspešnost pa je mogoče zagotoviti samo z večjo dotacijo finančnih sred-

stev, da bi bili vsaj približno kos številnim potrebam, ki so nedvomno drugače od tistih s katerimi se ukvarjajo v mestnem središču ali drugi območjih.

Tako je recimo rajonski svet v Štandrežu lani v celoti porabil razpoložljiva finančna sredstva za manjša popravila in vzdrževanje cest in trgov. V drugih rajonskih svetih ostajajo sredstva neizkoriščena.

S podobnimi vprašanji kakor v Štandrežu se spoprijemajo tudi v Ločniku, Podgori, Pevmi in Štavrnu. Koristno bi bilo zato iskati možnosti tesnejšega sodelovanja in izmenjave mnenj vsaj med temi ustanovami, ki imajo precej podobno zgodovinsko ozadje (v vseh treh krajih so bile do srede in konca dvajsetih let samostojne občine), danes pa stojijo pred podobnimi ali enakimi vprašanji na komunalnem področju.

Poglobljena razprava se je razvila tudi glede pravilnika o delovanju Konzulte za manjšinska vprašanja, ki deluje v sklopu goriške občine. Rajonski svet je mnenja, da je treba osnutek

temeljito izpopolniti, samo vlogo in pristojnosti konzulte pa spremeniti, če hočemo, da bo ta komisija zares delovala. Konzulti je treba priznati podoben status, kakor ga imajo rajonski sveti, zagotoviti ji je treba določen sklad, ki bo omogočal kolikor toliko samostojno nastopanje, poskrbeti za integracijo v sestavi. V komisijo naj bi imenovali tudi po enega predstavnika rajonskih svetov, ali vsaj tistih rajonskih svetov, kjer je pristojnost slovenskega življa precejšnja.

V rajonskem svetu v Štandrežu so pravilnik o delovanju Konzulte obravnavali prvi. V prihodnjih dneh bo to vprašanje na dnevnem redu drugih svetov.

Ob koncu seje je predsednik Reščič seznanil člane sveta o pomembnem srečanju, ki bo v kratkem v Štandrežu in sicer o avtoportu in možnostih, ki jih ta objekt odpira za razvoj krajevnega gospodarstva. Na začetku seje pa so člani sveta prislunili predlogom koordinacijskega odbora o nujnih posegih na socioasistencialnem področju.

Koncert za zbiranje pomoči otrokom v nerazvitih deželah

Dijaki Zavoda združenega sveta v Devinu prirejajo v soboto večer petja in plesov za mednarodno organizacijo UNICEF, ki skrbi za pomoč otrokom v svetu. Pokroviteljstvo nad večerom je prevzela občinska uprava, poleg mednarodnega programa devinskih gojencev pa bodo gledalci lahko sledili tudi nastopu pevskega zbora Seghizzi in folklorne skupine Santa Gorizia. Večer za UNICEF bo v soboto s pričetkom ob 20.30 v avditoriju v Ul. Roma.

nist dodal malo poprčka, kar je dijake nad vse zabavalo, da so večkrat padali v glasen smeh. Čudoviti posnetki in čustvene Jelinčičeve pripombe so dijake zelo pritegnili, škoda le, da je prehitro pozvonilo...

4. razred trgovskega zavoda I. Cankar

Konferenca o obrtništvu

Pokrajinsko združenje obrtnikov prireja jutri, 5. t. m., javno srečanje na temo *Obrtništvo kot dejavniki gospodarskega razvoja: instrumenti in sredstva za pomoč v deželni zakonodaji*. Uvodni poseg bo imel predsednik Pokrajinskega združenja Luciano Sacchetti, nato pa bodo o naslovni temi srečanja razpravljali deželni odbornik za obrtništvo Vinicio Turello, odbornik za delo Mario Brancati, predsednik deželne ustanove za razvoj obrtništva ESA Carlo Faleschini in predsednik Goriške trgovinske zbornice Enzo Bevilacqua. Srečanje bo na sedežu Trgovinske zbornice s pričetkom ob 17. uri.

Dušan Jelinčič na zavodu Cankar

Na trgovskem zavodu I. Cankar je bilo v petek, 29. januarja, v sklopu rednega šolskega zborovanja zanimivo in poučno predavanje znanega slovenskega alpinista Dušana Jelinčiča na temo »himalajsko gorovje«. Jelinčič nam je prikazal čudoviti svet gorske verige Karakorum in njegov vzpon na osemisočak Broad Peak.

Predavanje je bilo izredno zanimivo, saj se je Jelinčič mojstrsko vživel med stoterico posebno živahnih dijakov. V komentarju k vsaki diapozitivu je alpi-

Prilagoditev načrta ureditve okolice Doberdobskega jezera

Manjša razpoložljivost finančnih sredstev

Na dnevnem redu zadnje seje občinskega sveta v Doberdobi so bila tudi vprašanja v zvezi z načrtovanimi posegi na Doberdobskem jezeru. Finančna sredstva za izpeljavo načrta so dajala na razpolago Dežela. Slednja je lani preklicala financiranje v znesku sto milijonov lir. Zaradi tega je bila potrebna ponovna izdelava posameznih načrtov in torej ponovno preverjanje načina porabe denarja, ki ga je občina dobila. Manjša razpoložljivost denarja (na razpolago ima občina za posege pri jezeru 319 milijonov lir) je privedla do sklepa, da se bodo odpovedali čiščenju jezerskega dna in širjenju kanalov, saj bi to privedlo do dodatnih birokratskih zapletljivosti, ki bi se lahko vlekli več let.

Občina bo za urejanje okolja ob jezeru razpolagala tudi z 74,5 milijoni lir, ki jih je v dveh obrokih namenila Kraška gorska skupnost. S tem denarjem bodo preuredili hišico pri bivšem vodovodu. Prvotno so načrtovali, da bi tu uredili prostor za daljše postanke obiskovalcev jezera. Poleg tega pa bodo na tem mestu organizirali informativni center.

Razprava o novem, oziroma preurejenem načrtu, je bila dokaj razvejana. Najprej je posegel svetovalec Občinske liste Franko Ferfoglia, ki je vprašal, ali bi ne bilo mogoče zamašiti luknje odkoder izteka voda iz jezera. V odgovoru je odbornik za okolje Karlo Černic dejal, da so ta poseg odsvetovali vsi poznavalci jezera in kraških pojavov, ker bi se voda, zaradi značil-

nosti kraških tal, nedvomno iztekala kje drugje. Černic je ob tem dejal, da bi morebitna uspešna zamašitev luknje, spremenila jezero v anonimno jezero, kolikor jih je več. Černic je potrdil stališče uprave, da moramo jezero spoštovati takšno kot je in mu moramo kvečjemu »pomagati«, ne pa poseči tako, da bi povsem spremenilo svoje značilnosti.

Pri glasovanju se je Franko Ferfoglia vzdržal.

K besedi se je prijavil tudi svetovalec Slovenske skupnosti Mario Soban. Ugotavljal je, da jezero umira, glasoval pa je proti posegu, zaradi skvarjenega videza, ki ga je ACEGA iz Trsta pustila ob Sabeljskem jezeru, ko je gradila tržaški vodovod. Proti občinskemu načrtu je, kot vselej doslej, glasoval tudi Maks Gergolet, načelnik svetovalske skupine Slovenske skupnosti.

Občinski svet o upepeljevalniku

Na zadnji seji je doberdobski občinski svet zavzel stališče tudi glede možnosti gradnje upepeljevalnika na območju sovodenjske občine. Svetovalci so menili, da je ta lokacija neprimerna, ker bi upepeljevalnik deloval preblizu vasi in ker se s to izbiro ne strinjajo krajan.

Občinski svet je zato povelil Pokrajinski nalogu za izdelavo načrta za

prevoz in pobiranje smeti. Doberdobski svetovalci so s tem podprli sovodenjsko občino v boju proti gradnji upepeljevalnika v neposredni bližini Sovodenj.

Laboratorij za maske

Ob letošnjem pustu prirejajo v socialnem večnamenskem središču v Ul. Baiamonti delavnico za izdelovanje mask in drugih pustnih papirnatih izdelkov. Delavnica bo obratovala od jutri, 5. do srede, 10. t. m., vsak popoldan (razen nedelje). Animatorke bodo na razpolago vsem, ki bi želeli spoznati tehniko oblikovanja mask in drugega. Informacije nudijo v središču, Ul. Baiamonti 22, tel. 32441.

razne prireditve

KD Danica na Vrhu prireja Prešerno-vo proslavo v nedeljo, 7. t. m., ob 17. uri v središču Danica.

izleti

SPD GORICA obvešča, da bo avtobus, ki bo v nedeljo, 7. t. m., odpeljal smučarje na Dobrač, vozil po sledečem razporedu: ob 7. uri s Korna, ob 7.10 iz Štandreža, ob 7.15 iz Sovodenj. Priporoča se točnost.

KD Briški grčič vabi v nedeljo, 7. februarja, na smučarski izlet na Krvavec. Prijave in informacije pri Robertu Juretiču, tel. 884018, in Silvanu Komicu, tel. 884078.

razna obvestila

Društvo slovenskih lovcev "Doberdob" obvešča, da bo danes, 4. februarja, ob 20. uri seja za člane društva z Goriškega. Seja bo v gostilni Pri Ušarju v Sovodnjah. Priporoča se udeležba.

Mladinski odbor KD Sovodenj prireja tečaj aerobike. Prijave do 6. 2. 1988 pri Nadjji Fajt (tel. 882345) in Veri Lukman (tel. 882242).

SMREKK priredi 13. februarja v Kulturnem domu pustno zabavo. Vstop samo z vabili.

kino

Gorica
CORSO 17.30-22.00 »Attrazione fatale«. Prepovedan mladini pod 14. letom.
VERDI 20.30 Molierova komedija »Il borghese gentiluomo«. Predstava za vojak. Nastopa gledališče Terzo Teatro.
VITTORIA 16.00-22.00 »Fievel sbarca in America«.

Tržič
EXCELSIOR 18.00-22.00 »La calda pelle della bestia«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
COMUNALE 18.00-22.00 »La casa dei ghiocchi«.

Nova Gorica
SOČA 18.00 in 20.00 »Oporoka«. DESKLE Ni predstave.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Providenti, Travnik 34, tel. 84972.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
San Nicolò, Ulica Primo Maggio 94, tel. 790338.

Izjava upravnega odbora Kulturnega doma v Gorici

Upravni odbor Kulturnega doma v Gorici obvešča javnost o vandalskem dejanju, katerega tarča je bila naša kulturna ustanova v noči med 31. januarjem in 1. februarjem 1988. Neznanci so z granitnimi kockami, ki so jih namensko prinesli od drugod, razbili stekleno pregrado ob vhodu v telovadnico in nekaj zunanjih lestencev.

Gmotna škoda je velika, toda neznačajna v primerjavi z moralno škodo, ki so jo ti nesrečneži povzročili ne samo naši skupnosti, temveč celemu mestu.

Zato Upravni odbor Kulturnega doma obsoja vandalsko nacionalistično početje, ki se žal v zadnjem času na Goriškem stopnjuje (ne gre več zgolj za napisne ak-

cije) in je vpirjeno proti raznim slovenskim ustanovam. Poleg tega izražanja sovraštva do slovenske narodnostne skupnosti, je njihov namen kaliti sožitje med tu živječimi narodi. Ni slučaj, da se to dogaja po meddržavnem stiku Italije in Jugoslavije na najvišnji ravni. Upravni odbor Kulturnega doma ostro obsoja tovrstna dejanja in želi ponovno podčrtati svojo vlogo pri gradnji skupne kulturne rasti in sožitja med Slovenci, Italijani in Furlani na Goriškem.

Upravni odbor se zahvaljuje raznim ustanovam, organizacijam in posameznikom, ki so ob tej priložnosti izrazili svojo solidarnost.

Gorica, 1. februarja 1988

pismo uredništvu

Konzulta za toponomastiko

Prejeli smo s prošnjo za objavo, sledeče pismo:

Pred časom je bila ponovno ustanovljena, po desetletnem nedelovanju prejšnje, Konzulta za toponomastiko goriške občine, ki ni več odraz političnih sil v občinski upravi, pač pa je sestavljena iz 7 "izvedencev - i 7 saggi", ki naj bi bili posvetovalni organ pri poimenovanju in preimevanju ulic in trgov v tem prostoru.

Ne vem, na kakšni osnovi je občinska uprava imenovala tudi mene v to skupino "modrih", čeprav se v tem oziru ne smatram za izvedenca.

Vsekakor je zanimanje meščanov za predmet večje od pričakovanja. Pred časom je Primorski dnevnik objavil pismo g. Zvanut Franka, 27. januarja pa Il Piccolo pismo uredništvu g. Pini Luciana. V obeh pismih se podarja nesmiselnost preimevanja nekaterih ulic in trgov, ki se je izvršila v preteklosti, in zahteva po vrnitvi imen v prvotno obliko. Tako mnenja prihajajo tudi od mnogih drugih občanov. Res je težko uokviriti v zgodovinsko, kulturno, etnično in zemljepisno goriško območje pre mnogo poimenovanj ulic in trgov, toponimov, ki bi pričali o italijanski in slovenski bitnosti na Goriškem v daljnji ali polpretekli dobi. Za Goričane italijanske narodnosti je Piazza della Vittoria še danes Piazza Grande, za Slovence pa Travnik, da ne govorimo o Malti in Bellinzoni, Divisione Julia, Cavalleggeri di Lodi itd., Impero, Vittorio Veneto in druge je zgodovinsko izbrisala.

Vse to, kar se pravi, bo tudi držalo, vendar je treba pomisliti, da stvar ni tako enostavna, kakor bi izgledalo, kajti preimevanje trga ali ulice pomeni za zainteresirane tudi popravek na anagrafskem uradu in na dokumentih (izkaznici, vozniskem dovoljenju itd.). Največje težave so še na katastrskem uradu.

Komisijo za toponomastiko je občinska uprava imenovala predvsem za poimenovanje ulic in trgov, ki še nimajo imena, to je v glavnem na območju Štandreža, Ločnika in Sv. Ane (približno 14). Ker je nujno, da se v tem oziru izpriča tudi slovenska prisotnost v goriškem prostoru, bi bilo primerno, da bi rajonski sveti in Konzulta za slovenske probleme iznesli svoje predloge, ki naj jih podpisani posreduje Konzulti za toponomastiko.

Vprašanje preimevanja ulic in trgov stopa torej na drugo mesto in bo zahtevalo večje poglobitve.

Gorica, 1. februarja.

Albin Sirk

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE GORICA
JANEZ EVANGELIST KREK (70 let po smrti)
Nocoj ob 20.30 v mali dvorani Katoliškega doma v Gorici.
Prof. Peter Stres:
KREK NA GORIŠKEM

Sindikati zahtevajo poenotenje treh podjetij

V soboto celodnevna stavka osebja avtobusnih podjetij

V soboto se dijakom, delavcem in drugim uporabnikom javnih avtobusnih prevozov v pokrajini obetajo dokajšnje težave. Sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL napovedujejo namreč za ta dan celodnevno stavko osebja treh avtobusnih podjetij, ki upravljajo krajevne in medkrajevne zveze v pokrajini. Od polnoči v petek do polnoči v soboto se bo vzdržalo dela osebje pokrajinskega podjetja APT, goriškega občinskega avtobusnega in konzorcija, ki upravlja avtobusne zveze v Tržiču in sosednjih občinah.

Razlog za stavko je v prepočasnem izvajanju načrta za poenotenje vseh javnih avtobusnih podjetij. Pokrajinska uprava se že nekaj let zavzema, da bi združili v enem podjetju vsa tri danes obstoječa, vendar - ugotavljajo sindikati - vsa zagotovila in obljube doslej še niso obrodili konkretnih rezultatov.

Z letakom, ki ga delijo v teh dneh, se sindikalna predstavnost osebja prevoznih podjetij zavzemajo za solidarnost uporabnikov in skupen pritisk tako njih kot tudi političnih in družbenih sil na pokrajinsko upravo in na deželno odborništvu za prevoze, da se končno uresniči napovedano poenotenje podjetij. Pri tem ne gre zgolj za poenostavitve in zmanjšanje stroškov v upravljanju javnih prevozov, pač pa bi enotno podjetje imelo pozitivne učinke tudi za uporabnike. Racionalizacija v prometnih zvezah bi prišla naproti potrebam dijakom in delavcem, ki se vsakodnevno poslužujejo avtobusov, hkrati pa naj bi z njo iz-

boljšali povezave v mestu in tudi s tem prispevali na kvaliteto življenja.

Ob tem osnovnem temelji odločitev za stavko tudi na partikularnih problemih. Kar zadeva Gorico se osebje APT pritožuje zaradi tesnosti in nevarnosti avtobusne postaje, skozi katero gre dnevno več kot 3.500 potnikov.

S kolesom po stopnišču in naravnost pod avto

Zaradi nepredvidne vožnje s kolesom se je včeraj zjutraj lažje ponesrečil 12-letni dijak. Nesreča se je pripetila v Ul. Manzoni okrog 8. ure. Manuel Vitale iz Ul. Fabiani 26, se je s kolesom spustil kar po stopnišču, ki gre iz Ul. Goldoni do Ul. Manzoni. Na koncu stopnišča mu ni uspelo, da bi se pravočasno ustavil in tako se je kar na lepem znašel pred alfo 75, ki jo je vozil 37-letni Walter Tommasi. Na srečo trčenje ni bilo posebno silovito in posledice ne prehude.

Samotna smrt v Koštaboni

Samotne smrti očitno niso omejene na velika mesta, kjer ostarele osebe živijo same in zapuščene in je lahko zaradi tega tudi trenutna slabost usodna. Včeraj dopoldne so v Koštaboni pri Štavrnu našli truplo 82-letne Veronike Draffuco. Ležalo je pred hišnimi vrati. Ženico je doletela smrt že pred kakšnim dnevom.

utrinki iz naše preteklosti

boris kuret

O tatovih, prosjakih in... očimih

»V imenu zakona« izvršena tatvina. Policija je našla izvoščeka, ki je »slavno tatinsko komisijo« odpeljal izpred hiše, v kateri stanuje gospa vdova Del Moro. A ta je vedel povedati le malo. Iz njegovega pripovedovanja izhaja, da niso bili sami štirje, ampak še eden, ki je najbrž med operacijo stražil na cesti. Prišedši pred hišo, je »Kobau« odšel po stopnjicah, a kmalu za tem je prišlo po stopnjicah doli v vežo 5 oseb. Trije so bili čedno oblečeni, dva pa slabše. Eden teh poslednjih je imel pod pazduho velik omoto. V tem omotu je bila najbrže »komisarjeva« uniforma, kajti izvošček ni videl nobenega v uniformi. Gospod »komisar« je namreč na stopnjicah skel komisarsko skuknjo, zamenjal komisarsko kapo z navadnim klobukom, in odloženo sukunjo in klobuk zvil v omot.

V izvoščekovo kočijo so sedli oni trije, ki so bili čedno oblečeni, dočim sta odšla ostala dva po ulici del Farneto navzgor. Izvoščeku so ukazali peljati k sv. Andreju. Pred ladjedelnico sv. Marka pa so izstopili in plačali vožnjo, na kar se je izvošček, ne meneči se dalje za nje, vrnil v mesto. In to je vse, kar se je zvedelo.

Tatovi. Ta naslov moramo dati stereotipirati, ker ga rabimo vsak dan. Res ga ni sedaj več dneva, da bi nam ne bilo treba pisati o tatovih.

Predsinčnjim so - seveda neznani - tatovi vlomili v neko stanovanje v hiši št. 180 na Martezinu (Scala Santa). V stanovanju so pa iz neke omare vkradli dve popolni moški obleki, 6 možkih srajc, eno srebarno uro in zlato veržico, 3 zlate prstane in 45 kron denarja. Beležnja vredno pa je dejstvo, da je lastnik stanovanja v isti čas mirno spal v bližnji sobi, in da ga niso tatovi prebudili.

(Edinost, z dne 21. 4. 1905)

Čuden prosjak. V II. nadstropju hiše št. 18 v ulici Romagna stanuje gospa Leopolda vd. Bartoletti. Gospa, ki je precej imovita, prebiva v svojem stanovanju popolnoma sama. Včeraj popoldne, malo pred 2. uro, je gospa slišala, da nekdo trka na vrata njenega stanovanja. Stopila je k vratom ter, ne da bi odprla, je vprašala, kdo da je in kaj hoče.

— Odprite — se je odzval nekdo.

A gospa ni hotela odpreti. Oni je pa dalje trkal in zahteval, naj mu odpre. Videči, da mu gospa noče odpreti, je pa začel razbijati po vratih. Gospa je, vsa preplašena, stopila k oknu in od tam je priklicala redarja, ki je prišel in aretoval razbijalca. Ta je bil 36-letni pohajač Ivan Martini, ki stanuje v ulici delle Scuole israelitiche št. 2. Na policiji, kamor ga je redar odvedel, je Martini dejal, da je hotel gospo prositi miloščine in da ni imel nikakega slabega namena. Ptček pa je policiji predobro znan; dovolj je, če povemo, da je včeraj v jutro prišel iz zapora. Seveda so ga dali zopet pod ključ, kajti če je že prosjačenje sploh prepovedano, je pa še posebno prepovedano prosjačiti na tak način.

Očim! 31-letni čevljar Ferdinand Avallona, doma nekje iz južne Italije, stanujoči v ulici sv. Nikolaja št. 9, je bil včeraj predpoludne aretovan, ker je nečloveško pretepal svojega pastorka, imenoma Gildo Santa Maria. Avallona je že prestal 12 letno ječo, v katero kaznen je bil obsojen v Neapelju radi zločina umora.

Evo, taki so oni bratci, ki prihajajo, k nam iz Italije!

(Edinost, z dne 3. 5. 1905)

M. SALARINI
v ulici Ponte della Fabbra št. 2.
(Vogal ul. Torrente.)

Pomlad! Poletje!

Zaloga oblek in površnikov

za gospode, dečke in otroke, velik izbor platnene obleke in kostumov, raznovrstne jope ter rumena in modra obleka za delavce.

Nov dohod blaga za obleke po meri, koje se izvrše točno in hitro po zelo nizkih cenah.

Na deželo vzorci brezplačno in franko.

PODRUŽNICA:

„ALLA CITTA DI LONDBRA“

ul. Poste nuove št. 5. (vogal ul. Torre bianca)

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

Presaditev hrbtničnega mozga

Prav gotovo je, da se okolica drugače obnaša do otrok, ki jih je zaznamovala taka bolezen kot je rak, čeprav so ti otroci že ozdraveli. Dr. Matjaž Zwitter iz ljubljanskega Onkološkega inštituta meni, da največkrat zasledimo pri takem nenormalnem odnosu okolice do teh otrok znake hiperprotekcije. »Nad njimi preveč bedijo tako starši in tete kot bratje in babice, kar je za samega otroka pravzaprav škodljivo.«

»Pravzaprav zasledimo tako obnašanje vedno, ko gre za šibkejše ali bolj izpostavljene, zasledimo ga tudi v zvezi s prizadetimi otroki... Tudi to je subtilen splet posledic zdravljenja raka. Tudi psihološko moras slediti otroku in se seveda izogibati žarčenju, kolikor je mogoče.«

»Obsevanje hrbtnice je torej omejeno?«

»Včasih se mu ne moreš izogniti. Zdi se, da je pri otroku predvsem pomembno, da mu ne damo prevelike doze žarčenja; ali z drugimi besedami: veliko lahko naredimo tudi z zmanjšanjem doze.«

»Kdaj pa pride do presaditve kostnega mozga?«

»Kostnega mozga v Ljubljani še ne presajamo. Zdi se pa, da bomo v tem letu začeli s to tehniko tudi za otroke.«

»Kaj pomenijo take presaditve?«

»To je pravzaprav princip zdravljenja, ki bo postal, vsaj tako se zdi, za nekatere vrste boleznih in v določenih situacijah najbolj priporočeno zdravljenje.«

»V zvezi z zadnjimi dogodki v tržaški otroški bolnišnici, smo brali o dečku, ki mu na tak način zdravijo levkemijo...«

»Pri levkemiji je tako zdravljenje potrebno, če se bolezen ponovi. Za primarno zdravljenje se bomo verjetno posluževali tega načina le v primerih oblike levkemije, ki je zelo odporna proti zdravilom.«

»Torej so pri ponovitvi boleznih možnosti za uspešno zdravljenje z zdravili majhne.«

»V taki situaciji je presaditev kostnega mozga za bolnika ugodnejša rešitev. Ponuja se nam možnost, da otroku vrneš njegov lastni mozeg, kar ni pravzaprav prava presaditev...«

»Je kostni mozeg prej obdelan?«

»Tudi to je mogoče. Ko je otrok v fazi, ko nima nobenih znakov boleznih, mu vzameš dovolj kostnega mozga. To je manjša operacija, približno pol ure trajajoča anestezija, med katero s številnimi vbodi odvzameš dovolj kostnega mozga. Sam poseg nima komplikacij, če ga izvedejo izkušene roke. Potem ta kostni mozeg globoko zamrznejo in ga uporabijo, če je potrebno. V teoriji naj bi se prej tak mozeg očistil preostalih levkemičnih celic pred ponovno vsaditvijo. V praksi pa vedno bolj prevladuje mnenje, da to ni potrebno.«

»Vendar se še prečiščuje?«

»Preden ga vrnemo v telo, ga obdelamo z monoklonskimi protitelesi, ki ga prečistijo. To so snovi, ki bi jih sicer bolniku ne mogli dati v prvi koloniji.«

»Kako pa potem vrnete v telo tako obdelan mozeg?«

»Če se bolezen razvije ponovno, vrnemo mozeg v bolnikovo telo zelo preprosto, z infuzijo. Mozeg gre v kri in sam najde pot, da se ponovno naseli na svoje pravo mesto. Pri ponovitvi boleznih izredno agresivno zdravimo, tako, da bi bolnik zagotovo umrl, če bi ne dobil nazaj kostnega mozga.«

»Katero se te agresivne metode zdravljenja?«

»To je obsevanje celega telesa in visoke doze citostatikov, kar je res skrajna način zdravljenja, vendar ima tudi veliko prednost pred drugimi načini — je kratkotrajno.«

»Kaj pa bitje — človek v tem bolniku.«

Dr. Zwitter je to vprašanje navezal na svoje nekajmesečno bivanje v Kaliforniji, kamor mu je bila na standfordsko univerzo omogočena pot s štipendijo, ki so mu jo podelili zaradi njegove znanstvene zagnanosti.

»V Kaliforniji sem se pogovarjal z gospo, ki se ji je levkemija ponovila in je dala skozi agresivno fazo zdravljenja. Rekla mi je: 'Bala sem se presaditve kostnega mozga, kot ne vem česa. Res, bilo je en mesec obupno, ker so me zdravili z obsevanjem celega telesa in z visokimi dozami citostatikov, pri čemer so vsi krvni elementi izginili... Res nekaj časa samo čakaš, da se bo mozeg prijel, moraš biti v popolnoma sterilnem okolju, ker je tvoja imunost enaka ničli, vse dobivaš kozmoplastsko sterilno pripravljeno... Popolnoma si ločen od vsega zunanega sveta... Vendar po enem mesecu si zdrav. Vsaj zame je bilo takol!«

(se nadaljuje)

današnji televizijski in radijski sporedi

<p>RAI 1</p> <p>7.15 Inf. oddaja: Uno Mattina 9.35 Nanizanka: La duchessa di Duke Street 10.30 Dnevnik 10.40 Rubrika: Okrog nas 11.30 Nan.: La tata e il professore 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Pronto... è la Rai? 13.30 Dnevnik 14.00 Pronto... è la Rai? (2. del) 14.15 Dokumentarec: Quarkov svet 15.00 Rubrika: Primissima 15.30 Aktualno: Italijanska kronika 16.00 Otroška oddaja: Big!, vmes igre in risanke 17.35 Rubrika: Spaziolibero 18.00 Dnevnik - kratke vesti 18.05 Variete: Ieri, Goggi, domani 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Film: Condorman (pust., ZDA 1981, r. Charles Jarrott, i. Oliver Reed, Barbara Carrera, Michael Crawford) 22.05 Dnevnik in politična tribuna 22.55 Nanizanka: Diciottanni - Versilia 1966 24.00 Dnevnik - zadnje vesti</p>	<p>RAI 2</p> <p>8.00 Prva izdaja in telovadba 9.00 Matineja: Italija se prebujaja 10.00 Rubrika: V prijetnem počutju 11.05 Dok.: Obdelovanje keramike 11.30 Kviz: Paroliamo 11.55 Variete: Mezzogiorno... 13.00 Dnevnik - ob trinaestih 13.40 Mezzogiorno... (2. del) 13.40 Nanizanka: Quando si ama 14.35 Športna oddaja: Oggi sport 15.00 Glasbena oddaja: D.O.C. 16.00 Nan.: L'assie, nato kviz Farfadè 17.05 Rubrika: Il piacere di vivere 18.05 Nan.: Il brivido dell'imprevisto 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nan.: Un giustiziere a New York 19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, šport 20.30 TV film: Piazza Navona - Amore a cinque stelle 21.55 Nanizanka: Occhi nel buio 22.20 Dnevnik - kratke vesti 22.30 Variete: Indietro tutta! 23.30 Dnevnik 23.45 Košarka: Švica-Italija 0.25 Film: Chaplin sconosciuto - I migliori anni della mia vita (1. del)</p>	<p>RAI 3</p> <p>10.30 Sport: hokej na ledu 12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - Srečanje z umetnostjo 14.00 Deželne vesti 14.30 Mladinska oddaja: Jeans 2 15.30 Izobraževalna oddaja: S.O.S. 011/8819 - Pomoč pri domačih nalogah dijakov nižje srednje šole 16.00 Športna rubrika: Fuoricampo 17.30 Športni dnevnik: Derby 17.45 Dokumentarna oddaja: Geo 18.30 Nanizanka: Vita da strega 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Rubrika: 20 anni prima 20.00 Informativna oddaja: Handicap - rekreacije je konec 20.30 Aktualno: Scenarij - Politika kot spektakel 21.25 Film: Pazzo pazzo West (kom., ZDA 1975, r. Howard Zieff, i. Jeff Bridges, Andy Griffith, 1. del) 22.15 Dnevnik 22.20 Film: Pazzo pazzo West (2. del) 23.15 100 najlepših Carosellov 0.15 Dnevnik - zadnje vesti</p>	<p>RTV Ljubljana</p> <p>9.00 Zimski počitniški spored: 9.05 Biskvitki, 9.30 Kam, kje, kako med počitnicami 9.40 Dokumentarec: Čudovit ptič je pelikan 10.05 Risanka 10.10 Mladinska oddaja: Ex libris - O Arnoldu Tovorniku 11.15 Rubrika: Enajsta šola 12.25 Rubrika: Otroci rocka 12.00 Film: Krik divjine (Kan.) 17.30 Mladinska oddaja: Pisma iz TV klobuka 18.15 Folklorna oddaja: Slovenski ljudski plesi Primorske (nastopata skupini iz Tolminskih Raven in Avberja na Krasu) 18.45 Risanka 19.00 Vreme, nato Obzornik 19.24 Zrno, dnevnik in vreme 20.05 Tednik 21.10 Nadaljevanje: Na robu teme (r. Martin Campbell, 3. del) 22.05 Dnevnik 22.50 DP v alpskem smučanju: ženski in moški supervešlalom (posnetki iz Kranjske gore)</p>	<p>TV Koper</p> <p>14.00 TVD Novice 14.05 Film: Noi due senza domani 15.50 Risanke 16.05 Dokumentarec: Divja narava 16.35 Nanizanka: A New Day in Eden 17.35 Nadaljevanje: Mamma Vittoria 19.00 Odprta meja</p> <p>V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki:</p> <p>TRŽIČ — V preteklem letu živahnejši promet v pristanišču TRST — Ob občnem zboru Sindikata slovenskih šolnikov ŠPETER — Pust prihaja</p> <p>19.30 TVD Stičiče 19.45 Rubrika: Mesto danes 20.00 Nanizanka: Doctors 20.30 Film: Oh, che bella guerra (kom., r. R. Attenborough, i. Dirk Bogarde, Phyllis Calvert) 22.40 TVD Novice 22.50 Film: Quando torna l'inverno (kom., r. H. Verneuil, i. Jean Gabin, Jean Paul Belmondo)</p>	
<p>CANALE 5</p> <p>7.00 Rubrika: Dobro jutro, Italija 7.20 Risanke 9.00 Nanizanki: Arcibaldo, 9.30 General Hospital 10.30 Kviz: Cantando cantando, 11.15 Tutinfamiglia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito 13.30 Nad: Dynasty 14.30 Kviz: Fantasia 15.00 Film: Quel tipo di donna (kom., ZDA 1959, r. Sidney Lumet, i. Sophia Loren, Tab Hunter) 17.15 Nanizanka: Alice 17.45 Kviz: Doppio Slalom 18.15 Nan.: Webster, 18.45 I cinque del quinto piano, 19.15 Robinson 19.45 Kviz: Tra moglie e marito, 20.30 Telemike 23.15 Variete: Maurizio Costanzo show - Night 0.30 Rubrika: Première 0.40 Nanizanki: Gli intoccabili, 1.40 Bonanza</p>	<p>11.00 Nanizanke: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini 13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Dolce Katy, Occhi di gatto, Isidoro 14.30 Nadaljevanje: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.30 Aspettando il domani, 17.15 Febbre d'amore 18.15 Kviz: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppe 19.30 Nanizanki: Quincy, 20.30 Arsenio Lupin 21.35 Film: Telefon (dram., ZDA 1977, r. Don Siegel, i. Charles Bronson, Lee Remick) 23.35 Šport: golf 0.35 Nanizanki: Switch, 1.25 Il Santo</p>	<p>15.00 Nanizanka: Chips 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Belle e Sebastian, Denni, Kiss me Licia 18.00 Nanizanki: Hazzard, 19.00 Starsky e Hutch 20.00 Risanki: Piccola bianca Sibert, 20.15 Maple town 20.30 Film: Incontri ravvicinati del terzo tipo (fant., ZDA 1977, r. Steven Spielberg, i. Richard Dreyfuss, Francois Truffaut) 23.10 Dokumentarna oddaja: Jonathan 0.10 Nanizanke: Hardcastle and McCormick, 1.10 M.A.S.H., 1.40 Ai confini della realtà</p>	<p>TELEFRIULI</p> <p>13.00 Rubrika: Zdravstvo danes 13.30 Nadaljevanje: Amor gitano 14.30 Dražba 15.30 Risanke 16.00 Glasbena oddaja: Music Box 17.00 Nadaljevanje: Diario di un maestro 18.15 Nadaljevanje: Papà Goriot 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Nanizanka: Si è giovani solo due volte 20.30 Variete: Buinesere Friuli 22.30 Dnevnik 23.00 Rubrika: Dan za dnem 23.30 Dražba 0.30 Informativna oddaja: News dal mondo</p>	<p>RADIO TRST A</p> <p>7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, (7.40) pravljica; 8.10 Od Milj do Devina (pon.); 8.40 Za vsakogar nekaj; 9.00 Telovadba; 9.20 Estetika; 9.40 Misel dneva; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega reperorja; 11.30 Zbornik: Svet, v katerem živimo (1. del); 12.00 Med nebom in zemljo; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu; 15.00 Roman: Doberdob (3. del); 15.30 Zbornik (2. del); 15.30 Sodobna družba; 15.45 Glasbeni telefon; 17.10 Zbor Te Deum in finska vokalna skupina Octagon; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Povejmo glasbo: Naši toni.</p>	<p>RADIO KOPER (slovenski program)</p> <p>13.30, 14.30, 17.30, Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutra-njik in kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Na valu Radia Koper; 14.40 Reportaže, intervjuji in zanimivosti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem; 18.30 Naši zbori; 19.30 Zaključek, nato prenos Radia Lj.</p>
<p>RETEQUATTRO</p> <p>8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.00 Film: Processo e morte di Socrate (dram., It. 1940, r. Corrado D'Erri-co, i. Ermete Zacconi, Rossano Brazzi)</p>	<p>ITALIA 1</p> <p>8.30 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold 13.50 Variete: Smile 14.20 Glasbena oddaja: Deejay Television</p>	<p>TELEPADOVA</p> <p>11.30 Nadaljevanje: Dancing Days, 12.30 Una vita da vivere 13.30 Risanke 14.00 Nadaljevanje: Ai confini della notte, 15.00 Dancing Days 16.30 Nanizanka: Orazio 17.00 Risanke: Flash Gordon, 17.30 Ken il guerriero, 18.00 Mazinga, 18.30 Giatrus, 19.00 Masters 19.30 Nanizanka: New York New York</p>	<p>TELEQUATTRO</p> <p>(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi</p>	<p>LJUBLJANA</p> <p>5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Šola; 8.35 Koncert; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Melodije; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Učenci glasbenih šol; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Kvartet godal; 18.15 Jezikovni pogovori; 18.30 Spored APZ Prešeren iz Kranja; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Big band RTV Lj; 20.00 Domači napravi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Glasba; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Pop-evke; 00.05 Nočni program.</p>	<p>RADIO OPČINE</p> <p>10.00 Za vsakogar nekaj; 15.00 Hit lestvica diskoteke Amadeus; 16.30 Oddaja za filateliste; 18.00 Gremo v gledališče; 19.00 Te zanima tvoja prihodnost; 20.30 Oddaja za obrtnike; 21.00 Radijski bazar, vmes Kupim-prodam-podarim; sledi Nočna glasba.</p>

Pri naših onkraj Velike luže (5) Oj Triglav, moj dom

JOŽE KOREN

Za svojo prvo obveznost, potem ko smo s slovenskimi gostitelji že postali »stari znanci«, je Tržaški oktet imel obisk na Inštitutu za italijansko kulturo, organizatorju prireditve »Italy on stage« (Italija na odru), v okviru katerih je bil na sporedu tudi okteto koncert. V odsotnosti ravnateljice dr. Valentejeve, nas je s pristno italijansko prijaznostjo sprejela njena namestnica dr. Rebecchinijeva. Doreči je bilo treba namreč še kakšno podrobnost okrog koncerta predvsem v zvezi s programom. Razdelila nam je tudi obsežno gradivo o prireditvah, ki so se vrstile skozi ves mesec oktober, našo pozornost pa je še posebej zbudil razkošni katalog velikega formata, v katerem so vse nastopajoče umetniške skupine in posamezniki dobili svoje mesto. Tržaški oktet je v katalogu predstavljen s celostransko fotografijo in z eno stranjo besedila z izvirnim slovenskim imenom (s strešicami vred) v naslovu in prikazom okteto dosežanje umetniške poti z obrazložitvijo njegovih programskih smernic s posebnim poudarkom na gojitvi slovenske pevske tradicije v deželi Furlaniji-Juljski krajini. Pa tudi sicer je Inštitut poskrbel za obilno reklamiranje okteto koncerta s plakati, vabili in članki v tisku, pa tudi z organiziranjem razgovora nekaterih članov okteta z novinarjo italijanskega dnevnika »Corriere canades«.

Žal pa tega, kar je potem znala napisati, nismo utegnili prebrati. Čeprav izhaja dnevnik v veliki nakladi, ga prodajajo le v tistih predelih, kjer strnjeno živijo italijanski izseljenci. Sicer pa naj kar zdaj omenim, da smo imeli naslednjega dne popoldne tudi razgovor na slovenski radijski postaji, ki jo vodi prekmurska rojkinja iz Spodnje Bistrice, Frančiška Lebar, poročena z makedonskim rojakom Starčevom. Oddaja v okviru programa »Karavana prijateljstva« je na sporedu vsak dan od ponedeljka do petka in potem še v nedeljo. Delovati je začela leta 1968. Poleg novic iz sveta in iz Jugoslavije, oddaja vesti iz življenja izseljencev ter koledar njihovih prireditev, pa seveda narodno glasbo in reklamo slovenskih podjetij. Dvakrat tedensko, v ponedeljkih in sredo, pa se preko satelita poveže za osem minut z jugoslovanskimi radijskimi postajami od Ljubljane do Skopja. Njeni valovi sežejo skoraj do vseh krajev južnega Ontarija in ima okrog 80.000 poslušalcev. Sicer pa deluje postaja v okviru radijske mreže, katere lastnik je neki Italijan, Lombardi po priimku, in ki oddaja programe v 36 jezikih vseh celin.

V sproščenem razgovoru smo seveda predstavili oktet in njegovo delovanje, s posebnim poudarkom na ameriško-kanadski turneji v teku, pri čemer nismo pozabili poudariti našega zadovoljstva, da smo prišli v goste slovenskim rojakom v Torontu in našo srčno željo, da bi jim s slovensko pesmijo prinesli košček domovine.

Ko smo zapuščali radijsko postajo v latinskem predelu mesta, smo zavili na kavico v prvi bar in padli smo v italijanski oz. pristni napoletanski ambient: lokal precej umazan, stene preplepljene s posterji Maradone in drugih nogometnih zvezd neapeljske enajsterice, s klubsko igralnico, nad katero je pisalo, da je vstop dovoljen samo članom... Toda kava je bila dobra, skoraj taka kot pri nas...

Koncert v dvorani »Royal Conservatoryja«

Za okteto koncert v koncertni dvorani »Royal Conservatoryja«, mogočni zgradbi s patino preloma stoletja, je vladalo izredno zanimanje. Dvorana, opremljena z orglami, ni posebno velika, je pa zelo akustična še posebno za komorne ansamble. Sprejme lahko nekaj več kot 300 ljudi, vendar samo toliko kolikor je sedežev, stojišča niso dovoljena. Tako je moralo kakih 100 ljudi poslušati okteto petje kar na hodniku. Občinstvo je bilo zelo mešano in morda je Italijanov bilo še najmanj. Poleg Slovencev iz Toronta, in kakšen tudi od drugje, je bilo največ domačih, angleško govorečih ljudi, in med njimi v velikem številu profesorski zbor konservatorija in slušatelj, pa seveda kompletno predstavnštvo Inštituta za italijansko kulturo.

Spored koncerta sta tokrat sestavila oba umetniška vodje Slosar in Janko Ban, vendar pod očitno prevlado Jankove estetske izbire. Tako je oktet zapel najprej štiri polifonske skladbe nabožne vsebine (Palestrina, Gallus, Dvorecki in Schubert) in potem pet italijanskih, med katerimi dve ljudski iz Furlanije in Tridentinske ter tržaškega skladatelja Gianpola Corala »Ed è subito sera«. V drugem delu koncerta so bile na vrsti slovenske narodne in prirejene (Volarič, Kogoj, Merku, Švikaršič in Jež), v zadnjem delu pa še štiri iz mednarodnega repertoarja, po ena škotska, makedonska, ruska in za zaključek kanadsko-francoska Vive l'Amour.

Čeprav je oktet nastopal že pred najrazličnejšo publiko, je bila ta po sprejemanju gotovo najbolj kompetentna in dovtetna za pestro izraznost izvajanih pesmi. Da so navdušile italijanske in skoraj razumljivo, zato pa je bilo še toliko bolj prijetno, da so še posebej vžgale prav slovenske, in še zlasti zahtevnejše, ki so jih fantje tudi odlično podali. In prav pri slovenskih se je prvič dogodilo, da je občinstvo začelo plaskati stoje in sicer tako, da so začeli vstajati najprej tisti v zadnjih vrstah in potem vsi naprej do prvih, kar velja v tej dvorani za posebno priznanje izvajalcem. Prav tako so navdušile škotska Auld Lang syne, makedonska Ne sedi Dje-mo, ruska Kalinka in kanadska Vive l'Amour, po kateri je aplavz z medklici trajal nekaj minut, dokler ni oktet zapel še pet pesmi, kar se po zahtevanju domačinov v tej dvorani še ni zgodilo.

Po koncertu so čestitke kar deževale in sama ravnateljica italijanskega inštituta di Valente je z vso iskrenostjo dejala, da se tako prodornega uspeha ni nadejala. Iz nje je kar žarelo zadovoljstvo in nič manj ni bil srečen njen mož... kot se je na sprejemu po koncertu na sedežu Inštituta sam izpovedal - primorski Slovenec Gorup. Pa še to, na koncert je prišla tudi naša stara tržaška oz. goriška znanka, pianistka in sedaj profesorica klavirja v Londonu, Damjana Bratuževa. Radost nad srečanjem je kar žarela iz njenih oči.

Sprejem pri županu

Župan takšnega velemesta kot je Toronto seveda ne more sprejeti vsakogar, zato pa je bila za Tržaški oktet toliko večja čast in priznanje, da se je uvrstil med redke izbranec, za kar je seveda poskrbel naš zvesti in simpatični organizator dr. France Habljan.

Župan - mayor Arthur C. Eggleton nas je pričakal v svojem kabinetu, v velikem dvokrilnem in polkrožnem nebotičniku City Halla.

Dr. Habljan mu je na kratko predstavil pevce in njegovo spremstvo, potem pa so se fantje postavili v polkrog in zapeli svojo himnično pesem na tej turneji »Oj Triglav, moj dom« in Auld Lang syne. Župan je pozorno poslušal in njegov prvi komentar je bil: »Vi bi mi morali priti zapet vsako jutro, da bi bil moj delovni dan lažji in prijetnejši...« V svojem nagovoru je izrazil zadovoljstvo, da lahko pozdravi v mestu, v katerem živi poleg drugih narodnosti tudi številna slovenska kolonija, pevce iz domovine slovenskih priseljencev. Zazelel nam je prijetno bivanje in veliko uspehov. V spomin na okteto obisk na županstvu se je podpisal v spominsko knjigo, članom okteta pa je poklonil kravate z mestnim simbolom in spominske značke. Nekaj besed zahvale za sprejem sta na župana naslovila Boris

Pangerc v slovenščini in Vinko Milič v angleščini.

V primorskem društvu »Simon Gregorčič«

Popoldan in večer tega dneva smo preživeli med našimi primorskimi rojaki društva »Simon Gregorčič« v njihovem letovišču kakih 50 km iz Toronta proti severu, kamor nas je s kombijem odpeljal eden od organizatorjev, Blaž Potočnik, brat bivšega predsednika Slovenskega planinskega društva dr. Mihe Potočnika, ki v župnijski skupnosti vodi sedemrazredno slovensko zasebno šolo. Take šole za otroke slovenski izseljenci imajo pri skoraj vsaki slovenski fari.

Vozili smo se po podeželski, lepi asfaltni cesti, mimo številnih kmetij in njih mastne črne in zelo rodovitne zemlje, kjer pridelujejo poleg koruze v velikih količinah tudi razno povrtino, predvsem čebulo. Spremljevalci so nam povedali, da se je zadnje čase tudi marsikak slovenski priseljencec odločil za farmarstvo, kar se še do pred leti ni dogajalo.

Pred prihodom v letovišče društva »Simon Gregorčič« smo se ustavili v bližnjem cerkvenem letovišču Bolton, z mnogimi lesenimi vikend hišami in Baragovim domom med raznovrstnim sadnim drevjem, kjer smo si naklestili tudi domačih jabolok, kar

Ob naslovu prizor s koncerta v veliki dvorani Royal Conservatoryja v Torontu za prireditve »Italy on Stage«; pod naslovom pa razgovor z županom Toronta Eggletonom, ki je sprejel Tržaški oktet.

jih je še ostalo na neobranih drevesih.

V letovišču društva »Simon Gregorčič« so nas pričakovali predsednik društva Metod Seražin, rojak iz okolice Sežane, in večje število primorskih rojakov, ki so se v Kanadi naselili po zadnji vojni in med katerimi prevladujejo Tolminci, Kobaridčani, nekaj pa je tudi tistih iz okolice Ilirske Bistrice in tudi kakšen Brčnin je vmes. Primorsko letovišče se razteza na kakih 6 do 7 ha lahko valovitega zemljišča, ki so ga za malo denarja kupili na začetku šestdesetih let.

Postopno so si tam začeli postavljati poletne lesene hišice, pred dvema letoma pa so si dogradili še veliko leseno dvorano s kuhinjo in drugimi prostori, kjer se shajajo in imajo skozi vse leto razne prireditve. Na vzpetini kraljuje na kamnitem podstavku z vzdano ploščo bronasto oprsje Simona Gregorčiča (delo kiparja Kalina), ki so ga leta 1975 prinesli iz Ljubljane. Vsako leto 3. junija priredijo Gregorčičev dan, na katerem se zbere veliko rojakov na versko in narodno svečanost.

Mračilo se je že, ko smo se od spominskega obeležja velikemu sinu in rodoljubnemu pevcu Primorske vrnili v dom, kjer so nam pridne gospodinjice pripravile pristno primorsko večerjo: »njoke« z golažem pa take porcije, da so se zdele kot gore, pa seveda še druge dobrote. Še kostanj so nam spekli pa dalmatinski kaštetel smo pili in briško vino. In potem je

zapela harmonika pa še druga in v zaporedju so nategovali meh naši oktetočevci in gostitelj in spet se je prepevalo tja do pozne noči.

Z nami je bil tudi mladi kaplan Tine Batič, po rodu iz Ajdovščine, ki živi že 20 let v Kanadi in je med rojaki zelo priljubljen. V Torontu sem se vračal z njegovim avtom. Mnogo sva se pogovarjala o vsem mogočem, predvsem pa seveda o zdomstvu in o eksistenčnih problemih slovenstva v tujini. V njem sem vse bolj odkrival človeka širokih pogledov, predvsem pa rodoljuba, ki ima slovensko domovino v srcu. Ker se mnogo ukvarja z mladino, predvsem s šoloobveznimi otroki, se dobro zaveda nevarnosti njihove asimilacije, če ne bodo v stalnem stiku s slovensko matico. Zato je pobornik skupinskih obiskov otrok izseljencev ne toliko pri nas na Tržaškem ali na Koroškem, kot predvsem v Sloveniji, kjer med spoznavanjem domovine pristneje zadihajo zrak svojih očetov in dedov. Sam je že dvakrat v zadnjih letih popeljal slovenske otroke iz Toronta v Slovenijo, v Ljubljano in druga slovenska mesta, pa na slovenske gore in celo na Triglav. Naj vidiijo in vzljubijo slovensko domovino, je dodal in pomenljivo pogledal dr. Franceta na zadnjem sedežu, kot da bi iskal njegovega soglasja. In dobil ga je! Tudi zaradi tega mi je ta dan ostal globoko v spominu.

(Odlomki iz dnevnika Jožeta Korena z gostovanja Tržaškega okteta v ZDA in Kanadi)

napravi dobro kupčijo

izkoristi posebno

februarsko promocijsko prodajo

3.000.000 lir

za vsa krzna iz kune zlatice

1.500.000 lir

za jakne iz lisičjega in svizčevega krzna in za konfekcije iz rat musqué in perzijanerja swakara

Obročno plačevanje na 24 mesecev brez menic

Za nakup v gotovini še dodaten 10 % popust

TRST, Ul. Palestrina 10 - BRESCIA, Korzo Zanardelli 24
MONZA, Drevored Italia 50 - COMO, Drevored Masia 61 - VARESE, Ul. Cavour 3

popusti

Novella
PELLICCERIA

Vuković v TK Galeriji Neposredna simbolika

Predstavljena kolekcija skulptur akademskega kiparja Moma Vukovića iz Ljubljane v Galeriji TK daje pregled nad nekajletno ustvarjalnostjo tega samosvojega likovnika.

Njegov ustvarjalni koncept se dosledno posveča specifični problematiki vegetabilnih oblik, ki se jim v novejših skulpturah pridružuje še motiv človeške figure, vendar izpeljane iz ustaljene motivike. Gre za domiselno transformacijo, ki ima v sebi skrito hotenje doseči monumentalne učinke tudi v skulpturah manjšega formata.

Vukovićeve kiparske dejavnosti se z izjemo nekaterih spomeniških del posveča plastikom manjšega formata, ki pa s svojo dosledno formalno usmerjenostjo poudarjajo predvsem izhodiščne motive in jim dajejo vso težo izvirnega kiparskega izražanja.

Vukovićeve izrazne svet išče inspiracijo v živih oblikah narave, vendar presega raven realističnega odslkavanja stvarnosti, ker ga zanimajo notranji vzgibi humaniziranja rastlinske oblike in medsebojna asociativna povezanost oblik. Morda je v zgodnjih plastikah ta moment ostal še prikrit in neaplikativen, zato pa se odločneje pojavi na nekaterih najnovejših bronastih kipih. Dokazuje tudi, da je ikonografija v umetnosti živa in razvijajoča se prvina, ki daje razmišljajočemu umetniku bogato paleto možnosti, če zna prisluniti skrivnostni narave.

Prezezi plodov in sadežev, ki se kot motiv pojavljajo v pretežni večini njegovih kiparskih rešitev, so v bistvu sredstvo za pripravo kiparsko učinkovitih razmišljanj. Njihova radodarnost postaja radodarnost kiparske govornice, ki temelji na razvoju osnovne forme, z njenim razgrinjanjem pa si umetnik poišče možnost oblikovanja odnosov med različno razgibanimi površinami in strukturami. Zastavljen je proces, ki vodi v abstrakcijo, katere namen je v obliki odkriti jedro, odkriti ga in poudariti kot estetsko prvino. In če je teh jeder več, se med njimi razvije bogata igra odnosov, ki v plastičnem jeziku zazivajo v ritmičnem gibanju, kroženju, nabrekanju in pritrjevanju naravnim ritmom. V formalnem pogledu kipar to doseže s kontrasti med grobo in temno površino osnove, nad katero se bočijo in izstopajo spolirane, svetleče obline, napovedujoče življenje in živost motivike.

V nekaterih rešitvah se kiparju zdi dovolj skleniti svoja hotenja v reliefnih izpeljavah, pri drugih pa zgradi polne forme s središčnimi, vertikalnimi in horizontalnimi podarki. Te je mogoče opazovati z vseh strani in če želi kipar še stopnjevat pomen in smisel njihove vizualne učinkovitosti, jih sestavi v mobilne, vrtljive kompozicije.

Simbolika Vukovićeve skulpture je zelo odkrita in neposredna. Njeno spregovarjanje sproža vrsto asociacij in kipom prinaša poleg oblikovne učinkovitosti še notranjo bogato vsebino.

IZTOK PREMROV

Igralčeva nedeljska razmišljanja

Trst, 31. januarja 1988. Danes zapadejo igralskemu ansamblu SSG delovne pogodbe in je tako rekoč na cesti.

Kje so pravzaprav vzroki za tako situacijo? Kaj nas je pahnilo v to skrajnost? V zavest mi prihajajo predstave iz preteklosti, ko so naši predhodniki-igranci in režiserji tudi takrat posegali v sam vrh slovenskega gledališkega ustvarjanja in prebijali obroč zaprtega prostora ter se uveljavljali v jugoslovanskem merilu. Koliko je bilo priznanj! Naša umetniška moč je bila vedno neoporečna. V preteklosti smo imeli tudi v številnem pogledu soliden umetniški ansambel. Naše težave so se začele pravzaprav neke v obdobju, ko se je ansambel (celotna gledališka skupina) preselila v Kulturni dom. Do takrat se je delalo tako rekoč neprekinjeno, potekala je redna sezona, poletna sezona, celo opereta... Osebni dohodki so bili, čeprav skromni, nekako zagotovljeni. Z obdobjem Kulturnega doma pa smo naenkrat zaradi nenehnih finančnih težav in tudi zaradi različnih predpisov o gledališčih v Italiji izgubili tri mesece zaposlitve (od tod famozna številka 273 dni ali devet mesecev). In tu se začne naša kalvarija. — Upoštevat bi bilo treba specifičnost našega položaja. Smo slovenski igralci v Italiji, torej umetniki naše manjšine in ta oznaka nas postavlja a priori v podrejen položaj. Zakaj? Če nam zmanjka dela, kje naj ga iščemo? V Turinu? Milanu, Rimu, Neaplju? Za italijanskega igralca je v tem oziru lažje in ni problemov. Rešitev za nas bi bila, da bi se reorientirali ali prekvalificirali za italijansko jezikovno področje ter bi morali na ta način opustiti svoj materni jezik.

O tej specifičnosti bi bilo vredno razmišljati tudi ob zaščitnem zakonu za našo manjšino (če bi do njega sploh kdaj prišlo) z oziroma na naše kulturne delavce in kulturne ustanove.

Specifičnost slovenskega manjšinskega gledališča v Italiji se bije tudi s predpisi ministrstva, ki določajo zelo visoko število predstav v lastni hiši in v lastni produkciji. V preteklosti je bilo šest do sedem premier na sezono v naši izvedbi. Ne smemo pozabiti, da smo uokvirjeni v formulo Teatro Stabile Sloveno: mi ne moremo poklicati na gostovanje kakšno slovensko gledališko skupino iz Milana! Eksploatacija predstav je nizka zaradi majhnega ozemlja, kjer živimo, na katerega smo priklenjeni in tudi (če ga primerjamo z italijansko publiko) zaradi sorazmerno majhnega števila slovenskih duš, ki prisostvujejo našim predstavam. Seveda je tudi razumljivo, da ne moremo eksploatirati predstave z gostovanji po italijanskih gledališčih. Ker so nam samovoljno zmanjšali število lastnih premier na sezono in tudi številčno okrnili umetniški in tehnični ansambel, kličejo na pomoč gledališča iz Slovenije in tudi posamezne goste. Vendar ni v tem nobene rešitve, ker tako zanemarjamo svojo lastno zmogljivost, dušimo lastno substanco in uničujemo že vnaprej tudi razvoj lastne kulturne tradicije. Vsaka kultura mora rasti iz lastnih korenin in zemlje, na kateri živi.

Seveda je prav in primerno, da iščeš občasno pomoči tudi v matici, že zaradi tako imenovanega skupnega slovenskega kulturnega prostora. Vendar dokončne rešitve v tem ni, ker to vodi v nekakšno »agenturo«, posredovalnico gledaliških predstav. Tako gledališko agenturo ali posredovalnico pa bi brez škode lahko prevzela kakšna tukajšnja turistična agencija. Še bolje: naj se taka agencija ustanovi raje v ostruži slovenskega kulturnega prostora v Ljubljani. Potem bi hvalabogu odpadli vsi stroški, vse skrbi in težave za vzdrževanje naše zamejske gledališke hiše... skratka: vsi problemi za Teatro Stabile Sloveno bi bili rešeni dokončno in za zmeraj. Naredili bi radikalni rez v redke svetovni fenomen, v profesionalno gledališče neke manjšine. Kdove, če ne bi bilo tako dejanje tudi komu v veselje in zadovoljstvo!

Na ta fenomen bi morali biti še posebej ponosni... Skrbeti bi morali za rast tega gledališča, skrbeti, da raste naša gledališka kultura iz naših tal, skrbeti za naš mladi naraščaj, ne ukinjati gledališke šole, vzgojne gledališke dejavnosti. Pošiljati naše nadarjene mlade ljudi na višje šolanje na igralno Akademijo v Ljubljano. Naše politične stranke in grupacije bi morale take iniciative odločno podpirati, če nečemo utoniti, če nečemo, da bi nas končno požrl asimilacijski proces. Samo z lastno kvaliteto se bomo ohranili in prodrli. Samo lastna močna kultura nas bo ohranila. A pri nas v zamejstvu se pojavlja in je prisotna neka čudna anomalija in kontradiktornost. Tudi na drugih področjih naše dejavnosti v Italiji. V upravnih organih, v našem primeru v Upravnem svetu, sedijo naši ljudje — Slovenci — ki so ekspONENTI različnih političnih strank in gledanj. Seveda jim vsi priznava, da si brez izjeme res požrtvovalno prizadevajo za rešitev naših težav, vsi se zavedajo svojih odgovornosti in vsi se hočejo uveljaviti v teh prizadevanjih. Dejstvo pa je, da se ta prizadevanja pojavljajo simptomatično nekoliko prepozno: ponavadi iščejo rešitve šele takrat, ko nam voda že močno teče v grlo.

Seveda lahko iščemo objektivne ovire in vzroke. Vendar sem prepričan, da je napaka v strategiji, v operativi in planiranju iskanja rešitev. Občutek imam seveda, da tudi notranja nasprotja raznih komponent v Upravnem svetu ustvarjajo ozračje neučinkovitosti in počasnosti.

Bistveno je, da pravočasno koordiniramo skupno strategijo in borbo navzven. Notranje rešitve pa bodo potem lahke. Dejstvo je: Upravni svet je v svoji zadnji konsekvenci naš delodajalec. Pogodb ne podpisujemo z italijansko državo, temveč le z njenim posrednikom in predstavnikom, tj. z Upravnim svetom SSG v Trstu.

Kadar razmišljam o naši globalni in kulturni politiki, mi prihaja na misel tista basen, ko so živali soglasno sklenile, da bodo voz porinile naprej... Toda: rak je lezel nazaj, riba je silila v vodo, ptica v zrak, osel pa naprej, itd. itd... Pa še o tem razmišljam danes, v nedeljo, da pravzaprav takega gledališča, kot je zdaj, ne ljubimo preveč in hrepenimo po delovnem ponedeljku, ko bomo lahko delali še več in še bolje v prid naše zamejske kulture.

ANTON PETJE

O Vodnikovih obletnici

V včerajšnji številki smo nehote pomladili Valentina Vodnika za celih 100 let. Nehote smo napačno zapisali, da je bila 3. februarja 130-letnica njegovega rojstva, kar ni res, saj se je Vodnik rodil »3. svíčana 1758 ob 3. uri zjutra v Gornji Šiški na Jami per Žibertu iz očeta Jozefa inu matere Jera Pančič«, kot sam pravi. Skratka, šlo je za 230 let od rojstva pomembnega slovenskega književnika. Za napako se bralcem opravičujemo.

O slovenščini in študiju slovenistike v zamejstvu

Dopolnila in popravki k pisanju v Jeziku in slovstvu

V letošnji tretji številki Jezika in slovstva je objavljenih kar nekaj člankov, ki posredno ali neposredno seznanjajo našo strokovno javnost s položajem slovenščine na zahodnem robu našega narodnostnega ozemlja. Sonja Starc: Lektorstvo na Obali, str. 68; Marija Bešter: Ekскурzija v slovensko zamejstvo v Italiji, str. 70; Zoltan Jan: Vpogled v delo Instituta za slovansko filologijo v Trstu, str. 79. Žal so se ponekod vtihotapile nekatere netočnosti, ki bi utegnile podati bralcu izkrivljeno podobo teh vprašanj, ki so vsekakor pomembna tako s strokovnega kot tudi nacionalnega stališča. Prav zato bi želel nekatere informacije v teh prispevkih dopolniti.

V informativnem članku Lektorstvo na Obali (str. 69) je Sonja Starc upoštevala med sredstvi javnega obveščanja tudi revijo Primorska srečanja, pri kateri sodelujem od njenega nastanka pred več kot desetletjem.

Avtorica navaja: »Revija Primorska srečanja je lektorirana. Lektor je zunanji sodelavec.« Ta nekoliko ohlapna formulacija lahko zbuja vtis, da tudi tu podcenjujejo jezikovno podobo revije ter da je lektorstvo tudi tu »povsem zanemarjeno« kot povsod drugod na Obali. Pripomniti želim, da revija Primorska srečanja skrbno pazi na svojo jezikovno podobo. Ta skrb ni nič manjša kot prizadevanja na kate-remkoli drugem področju uredniškega dela. Lektor je resda zunanji sodelavec, vendar to ni odraz podcenjevanja te dejavnosti, pač pa posledica dejstva, da revija nima niti enega profesionalnega delavca in da so vsi sodelujoči pač »zunajši sodelavci«. Vseeno se je prenekateri avtor in recenzent pohvalno izrazil tudi o jezikovni podobi revije, kajti lektor - prof. Jože Hočevar - opravlja svoje delo vestno, natančno, skrbno in strokovno, pri tem pa si pomaga z izkušnjami, ki si jih kot lektor nabira že kar nekaj desetletij. Za svoje delo tudi javno odgovarja, saj je njegovo ime napisano na vidnem mestu v kolofonu.

Dopolnitev je potrebna tudi zanimivemu in bogatemu članku Ekскурzija v slovensko zamejstvo v Italiji, ki ga je prispevala Marija Bešter. Prispevek podaja množico spoznanj, s katerimi so se obogatili študentje 4. letnika ljubljanske slavistike na svoji ekscurziji ob koncu lanskega akademskega leta. Med drugim so v Trstu obiskali tudi Inštitut za slovansko filologijo (in ne inštitut za katekoliki filologijo, kot bi lahko sklepali iz pomanjkljivega zapisa) ter o delu te ustanove med drugim zapisali: »Slovenščina ima na tej univerzi status lektorata (v Italiji tako še na univerzah v Vidmu, Padovi, Rimu in Neaplju). Poleg zgoraj omenjenih učiteljev prihajajo sem poučevati tudi profesorji FF iz Ljubljane. Lektorat obsega 3 ure učenja slovenščine tedensko (v 1. letniku 4 ure); povedali so, da dajejo prednost literaturi (pred jezikom). Študent lahko diplomira iz slovenske književnosti, napiše diplomsko nalogo - v italijanščini - in jo v italijanščini tudi zagovarja pred 11 docenti.«

Ker sem tudi sam sodeloval pri obisku ljubljanskih gostov, se čutim soodgovornega za zapisane netočnosti. Več desetletij boja in prizadevanj je bilo potrebnih, da smo dosegli bistveno izboljšanje položaja slovenistike na tem inštitutu, ki ima izreden pomen tudi za delo in življenje naše manjšine v Italiji. Pot je vodila od stopnje, ko je bila slovenistika komajda prisotna in jo je gojil le en profesor, ki je slovenščino obvladal le pasivno, pa do današnjega položaja, ko poučuje to stroko en izreden profesor, lektor in zunanji sodelavec. Vedeti pa moramo tudi, da v Trstu ne bomo nikoli dosegli takšnega položaja kot ga ima ta stroka na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je njen maticni sedež. V Trstu je slovenščina pač eden izmed študijskih predmetov, vendar nič manj pomemben kot študij kakšnega drugega svetovnega jezika. Pomembno je, da je v Trstu mogoče vpisovati ne le slovenski lektorat, pač pa je mogoče študirati slovenistiko tudi kot glavni diplomski predmet, kar pa bistveno presega status lektorata. To, da lahko študent pripravi svojo tezo tudi s področja slovenistike, da lahko to nalogo napiše tudi v slovenščini (ne le v italijanščini!) ni majhna stvar. Lektorat teh možnosti na tržaški filozofski fakulteti pač nima.

Poleg tega dopolnila o statusu slovenistike bi bilo potrebno pojasniti še nekaj stvari o organiziranosti študija na tržaški univerzi, kar naj osvetli že citirani stavek, da se daje prednost literaturi pred jezikom.

Institut za slovansko filologijo deluje v okviru fakultete za književnost in filozofijo (Facoltà di lettere e filosofia), kjer je študij bistveno drugače organiziran kot na jugoslovanskih univerzah in podobnih fakultetah. V Italiji so študijski programi zelo heterogeni in študentje se praktično ne morejo ozko specializirati le za eno ali dve znanstveni disciplini (npr. za slavistiko ali celo za slovenistiko). Tudi diploma (oziroma doktorat, kot imenujejo v Italiji to javno listino) priznava le strokovne nazive: dottore in lettere, in filosofia, in lingue e letterature straniere moderne, in storia (doktor književnosti, ali filozofije, tujih jezikov in književnosti, zgodovine). Zaradi tega morajo italijanski študentje poleg filoloških ved vpisovati zemljepis, zgodovino in nekatere druge predmete.

S stališča slovenistike so stvari še bolj zapletene kot zgoraj, ker se vpisujejo študentje z zelo različnim predznanjem in tudi znanje, ki ga potrebujejo in si ga skušajo osvojiti, je zelo različno: nekateri slovenščine sploh nikoli ne bodo potrebovali, drugi bodo učili na šolah s slovenskim učnim jezikom, nekateri med njimi bodo učili materinščino na razredni ali predmetni stopnji, morda bo med njimi tudi kakšen raziskovalec slovenskega jezika ali literature. To zahteva od profesorjev ogromno individualnega dela s študenti, razmeroma maloštevilne skupine je treba cepiti na različne kurse, prilagajati je treba programe, metode dela itd.

Opisan koncept študija humanističnih ved študentom omogoča in hkrati od njih zahteva, da so pri oblikovanju svojih študijskih programov precej svobodni in vsak si lahko sestavi poljuden individualen študijski program, v katerega vključi pač tiste predmete, za katere meni, da mu bodo koristili pri pisanju teze. Seveda mora pri tem tudi upoštevati, kakšno znanje bo potreboval na svoji poklicni poti, pogosto pa se ravna tudi po zahtevnosti in obsežnosti študijske snovi pri posameznih predmetih. Med študijem mora namreč opraviti dvajset izpitov, ni pa točno in povsem določeno, kateri predmeti so to. In tako se dogaja, da se namerava študent posvetiti npr. slovenski literarni zgodovini, vendar mora vpisati tudi zemljepis, paleografijo in latinščino, ker šole pač zahtevajo tudi usposobljenost za poučevanje teh predmetov. Prav tako pa je iz že navedenega tudi povsem jasno, da študij na italijanskih univerzah daje prednost vsemu drugemu prej kot pa čistim jezikoslovnim vedam. In to velja tudi za študij slovenščine.

Študentje tako vpisujejo slovenščino na različnih stopnjah. Nekateri opravijo le kolokvij iz slovenskega jezika (na ljubljanski filozofski fakulteti so temu podobni izpiti iz tujih jezikov za nefilologe) lahko pa študira in opravlja od enega do največ štirih izpitov iz slovenistike. Torej tudi tisti, ki bo pripravil tezo s področja slovenistike in se namerava kasneje celo specializirati na tem področju, lahko opravi največ štiri od obveznih dvajsetih izpitov. Izpiti so resda precej obsežni in so ustni ter pisni, zajemajo pa snov iz jezika in literarne zgodovine, seveda pa ne morejo dati tistega znanja, ki ga ima povprečen absolvent slovenistike v Ljubljani. Tega se zavedamo tudi sodelavci tržaškega inštituta za slovansko filologijo in zato si skušamo pomagati na različne načine. V goste vabimo vrsto profesorjev z drugih univerz, seveda predvsem z maticne fakultete za slovenistiko, to je s Filozofske fakultete v Ljubljani, iščemo pa tudi druge možnosti za to, da nudimo možnosti vsaj za fakultativno širjenje znanja. Predvsem pa si na vse načine prizadevamo, da bi dosegli možnost, ko bi se dalo opravljati več izpitov s področja slovenistike. Študij slovenistike je torej prilagojen splošnim študijskim konceptom na fakulteti, položaj študija slovenskega jezika in književnosti je izenačen s položajem, ki ga ima študij angleškega, francoskega ali npr. ruskega jezika in njihovih književnosti. Ne moremo torej govoriti, da se daje prednost jeziku ali literarni zgodovini, pač pa se prilagajamo razmeram in študijskemu konceptu, ki je uveljavljen na tej fakulteti.

Zaenkrat smo zadovoljni vsaj s tem, da je slovenistika izenačena s študijem drugih jezikov. Malokdo prisluhne utemeljevanju, da je slovenščina materinščina neke narodne manjšine, da je za nekatere potrebno drugačno znanje, da imajo Slovenci enake pravice za študij materinščine, kot ga imajo Italijani za študij svojega materinega jezika.

ZOLTAN JAN

Valeria Moriconi v De Filippovi drami

Bitka za uveljavitev zakonov vesti

»Filumena Marturano« je brez dvoma ena najbolj znanih iger Eduarda De Filippa. Igrali so jo domala po vsem svetu (leta 1954 tudi Drama SNG iz Ljubljane z Nadjo Gabrijelčič v naslovni vlogi, ena zadnjih »tujih« predstav pa je bila na splitskem festivalu leta 1983), z naslovnim likom so se spoprijemale najslavnejše svetovne igralkice. Sam De Filippo pa pravi, da je Filumeno najboljše posredovala njegova sestra Titina, ki je znala na odru idealno upodobiti vso stisko in usodo zavržene, a ponosne ženske. No, sedaj jo na sceni oživlja Valeria Moriconi, ki gostuje te dni v gledališču Rossetti s skupino »Teatro e società«.

Bivša prostitutka Filumena Marturano že petindvajset let živi z bogatim Domenicom Sorianom, a nista poročena. Poroka se »posreči«, ko Filumena hlini strahotno agonijo, pravzaprav umira, tako da se je Domenico na smrtni postelji usmili in jo oženi. Filumena pa je seveda zdrava kot riba. Kljub dvajsetletnemu sožitju prevara Domenica razkrije, saj bi se hotel poročiti z mlado in prikupno Dianoo, hoče takojšnjo razvezo, Filumena pa se ne da, ker bi hotela dati »legalen« priimek svojim trem nezakonskim sinovom, za katere ni nihče vedel (rodila jih je med opravljanjem svojega »poklica«). Domenico kljub vsemu ne popusti. Razveza je tu, Filumena pa mu v zadnjem dramatičnem besednem spopadu razkrije, da je

Valeria Moriconi

eden izmed sinov plod Domenicovega semena, nakar se odseli z otroki. Preteče deset mesecev. Filumenino odkritje popolnoma spremeni egoistično dušo Domenica. Kesa se, išče jo, hoče jo spet poročiti. Obenem bi rad zvedel, kateri od treh je njegov sin. Tega

pa mu Filumena ne pove, kajti »otroci so otroci, vsi so enaki«.

To je torej dramatična zgodba De Filippove drame, ki je tipično delo velikega neapeljskega komediografa in igralca. V Filumeni De Filippu izpostavlja vprašanje »pravice revnih«, ki ni vedno v sozvočju z zakonom. Filumena Marturano vse življenje trpi: od začetnih korakov v razklani in lačni družini, ki jo prisili na cesto, do sožitja s človekom, ki mu krađe, da bi preživela svoje otroke in jim zagotovila bodočnost. Na sinove prenese svojo ljubezen, zanje bi šla v ogenj, v smrt. To je lik izjemnih psiholoških in človeških razsežnosti. Znano je, da je De Filippo pisal tekste predvsem za igralce, zato se tudi v tej igri vse vrtili okoli osnovne figure. Valeria Moriconi je vlogo izdelala z vso kreativnostjo in odenki, ki jo premore njena umetniška izraznost: bila je v svojih stremeljenjih odločna, skoraj diabolična, a tako humana, tako stisnjena v tragično usodo, da je prevzela dvorano. Dostojen partner ji je bil Massimo De Francovich — na eni strani lahkoživ in razposajen, na drugi pa močno zadet od Filumeninega odkritja.

Ob vsem tem je treba na koncu povedati, da režiser Egisto Marcucci ni hotel dinamizirati predstave, povsem je zabilskal komične utrinke in igral predvsem s karto drame in tragedije. To mu je v dobršni meri uspelo.

MARIJ ČUK

Košarka: v kvalifikacijski tekmi za EP Polom Jugoslavije

Bolgarija - Jugoslavija 97:74 (44:40)

BOLGARIJA: Kolev 2, Vlačev 2, Koev 10, Vezenkov 17, Cenov 10, Mladenov 28, Antov 13, Amjorkov 15.

JUGOSLAVIJA: Petrović 29, Pavičević, Paspalj 4, Zdovc 5, Žurić 8, Djordjević 2, Vranković 2, Pečarski 3, Radja 9, Cvjetičanin 12.

PON: Cenov (33), Amjorkov (35) in Petrović (37). TRI TOČKE: Koev 1, Vezenkov 1, Cenov 1, Mladenov 3, Antov 1, Petrović 1, Zdovc 1. SODNIKA: Poyger (Av.) in Surkas (SZ). GLEDALCEV: 2.500.

PAZARDŽIK — Kakšna sramota! To je eden najtežjih porazov jugoslovanskih košarkarjev doslej sploh, doživeli pa so ga proti nasprotniku, ki so ga pred dobrimi tremi meseci premagali z 49 točkami razlike (140:91).

Čeprav je Jugoslavija kljub neuspehu gotov udeleženec finalnega dela evropskega prvenstva 1989, ki bo v Zagrebu ali Rimu, utegne imeti večrajšji poraz zelo neljubje posledice, saj je spravljal Jugoslavijo v dokaj ko-

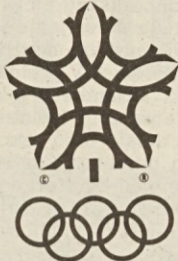
čljiv mednarodni položaj. Kako bo namreč mogoče poraz proti šibkim Bolgarom upravičiti pred Zahodnimi Nemci, ki so po kakovosti gotovo drugo najboljše moštvo B kvalifikacijske skupine, a zdaj jih bodo Bolgari skoraj gotovo izločili. Noben tuj strokovnjak ne bo pripravljen verjeti, da so modri izgubili proti Bolgariji, ker so nastopili brez Divca in Kukoča.

Včerašnji poraz prekinja serijo 18 uspehov Jugoslavije. Zadnjič so modri izgubili v Atenah 12. junija 1987 v polfinalu EP proti Grčiji.

Danes Švica - Italija

ŽENEVA — Azzurri bodo v zadnji kvalifikacijski tekmi za nastop na EP igrali v Ženevi s samo šestimi igralci, ki so prejšnji teden v Trstu premagali Španijo. Novinca sta Pessina in član Stefanelo Cantarello, za katerega je nastop nagrada in spodbuda, kot je dejal selektor Gamba, ki seveda mladega dolgina ne misli še stalno vključiti v reprezentanco. Sodila bosta Belgijec Byrs in Waležan Jones.

Zimske OI v Calgaryju - le še nekaj dni do začetka Niti skromno niti pretirano

Do pred nekaj dnevi so še obstajali objektivni razlogi, da so bile zimske OI v Calgaryju relativno malo pričakovane. Javnost, in ne samo športna, je pričakovala uradno potrđitev SZ o ude-

ležbi na igrah v Seulu, ki je bila sicer zanesljiva že zdavnaj. Do iger v Kanadi nas loči že izredno kratko obdobje, saj bo otvoritev v soboto, 13. februarja, in olimpijski ogenj je že od 17. novembra na poti skozi to ogromno in izredno redko obljudeno državo. Do usodnega dne bo v rokah kakih 6500 tekačev prepotoval kar 18 tisoč kilometrov.

Calgary, ki je zaradi razvitega poljedelstva in naftnih ležišč mesto velikega gospodarskega pomena, se je

dela lotil z resnostjo. Nad celotno zadevo bedijo vladni organi, ki so z bistveno gmotno pomočjo pripomogli, da bi se OI ne sprevrle v dolgo klobaso trgovske reklame, kot se je zgodilo v Los Angelesu. Vsi objekti so zrasli na podlagi javnega finansiranja, v mejah možnosti pa so bili zgrajeni za večnamensko uporabo in v duhu trezne presoje. Igre res ne bodo v znamenju skromnosti, pretiranega razkošja pa naj bi ne bilo.

Calgary leži na ravnini, za njim pa se na zapadu ježi veriga Skalnatga gorovja. Z izjemo smučarskih panog (tako alpskih kot klasičnih), so vsi objekti v samem mestu.

Izredna novost teh OI bo brez dvoma pokrito hitrostno drsališče, ki je bilo predano namenu lani jeseni in je že gostilo preizkusno mednarodno tekmovanje, sicer slabše kakovosti.

Gre za dvorano, ki je v uradni terminologiji znana pod imenom

»Olympic Oval«. Razpologa s predpisano progo, dolgo 400 metrov, ob njej pa bo prostora za 4000 gledalcev.

Umetni led v zaprtem prostoru nima v hitrostnem drsanju še nobene ocene prejšnjih izkušenj. Našli so se tudi nekateri, ki so napovedali izjemno dobre čase; celo take, ki bi se lahko kosali s tistimi iz čudežnega drsališča Medeo v gorah Kirgizije.

Ne gre pozabiti, da bodo v marsičem te zimske OI tesno povezane s sarajevskimi. Da bi ne iskali novih in tudi tvevanih poti pri graditvi računalniškega sistema, ki bo upravljal celotni potek, so Kanadčani že po koncu prejšnje prireditve odkupili od organizacijskega odbora celoten program za registracijo udeležencev in za izdajanje rezultatov. To bi znala biti nekakšna zlata kolajna za Jugoslavijo.

BRUNO KRIZMAN

Nogomet: disciplinski ukrepi Kazen tudi za Costantinija

V zvezi z nedeljskimi nogometnimi tekmami A in B lige je športni sodnik sprejel sledeče disciplinske ukrepe. V A ligi je bil za dve koli diskvalificiran Virdis (Milan), za eno pa Jozić (Cesena), Benini (Pescara), Di Chiara (Fiorentina), Faccenda in Paciocco (Pisa), Verza (Veroni).

V B ligi je bil za tri kola diskvalificiran Caricola (Genoa), za eno kolo pa Beccalossi in Corini (Brescia), Borello in Nicolini (Catanzaro), Brunetti (Lazio), Casagrande (Padova), Chierico (Udinese), Chirri (Cremonese), Costantini (Triestina), Marangon (Sambenedettese), Paolucci (Taranto), Parapiglia (Lecce) in Salvadori (Atalanta). Orlando in Santonocito (oba Triestina) sta dobila opomin.

Otvoritev v Viareggio

VIAREGGIO — V otvoritveni tekmi mladinskega nogometnega turnirja v Viareggio sta se Torino in Steaua iz Bukarešte razšla pri 1:1 (1:1).

Prvo kolo v Davisovem pokalu

Teško za azzurre in modre

V svetovni skupini teniškega Davisovega pokala bodo od jutri do nedelje odigrali prvo kolo. Italijani se bodo v Palermu pomerili z Izraelom, ki azzurrom vzbuja skrb, čeprav ni velesila. Canè in Cancellotti naj bi bila slabša od Masdorfa, a boljša od Glicksteina.

Jugoslavija bo igrala v New Delhiju proti lanskemu finalistu Indiji. Edini adut modrih na travnati površini je Živojinović, Indijci pa napovedujejo zanesljivo zmago.

Pet dvobojev z že vnaprej znanimi zmagovalci bodo odigrali na pokritem. Švedska bo zlahka opravila z Novo Zelandijo, čeprav ne bo igral Wilander. Mečirjeva Českoslovaška igra proti Paragvaju, ki je brez svojega asa Peccija. Švica doma proti Franciji brez poškodovanega Hlaska (zlomil si je zapestje) nima možnosti. ZRN bo doma igrala s šibko Brazilijo, a Španija bi morala zmagati na Danskem.

Pred najtežjo nalogo bodo na mehiških peščenih igriščih Avstralci. Domačin Lavalle utegne presenetiti samega Casha.

Menea 10"1 na 100 m

CANBERRA — Na mitingu v Avstraliji je šprinter Pietro Mennea zmagal v teku na 100 m. Dosegel je ročno merjeni čas 10"1, kar je za kakih štiri desetinko bolje od tega, kar je pričakoval.

kratke vesti - kratke vesti

Rally po Švedski za SP

KARLSTADT — Rally po Švedski, druga preizkušnja za SP, se začel danes, končal pa se bo v soboto po treh etapah, 36 posebnih preizkušenj in 1669 km. Lancia bo kratkkrat imela več nasprotnikov kot v Montecarlju.

Gullit proti apartheidu

MILAN — Nogometiš Milana Ruud Gullit je preko predstavnika afriškega kongresa v Milanu simbolično izročil svojo »zlato žogo« borcu proti apartheidu Nelsonu Mandeli, ki je zaprt v južnoafriških zaporih že od leta 1962.

Junija Tyson - Spinks

NEW YORK — Eden od tolikih »dvobojev stoletja« v težki boksarski kategoriji, tokrat med Tysonom in Spinksom, bo junija v ZDA. Tyson bo za dvoboj prejel kar 22 milijard lir, a Spinks sedemnajst. Oba sta še nepremagana. Tyson je že dobil 33 dvobojev (29 s KO), Spinks pa 21 (21 s KO).

Donadoni in De Napoli obnovila pogodbo

MILAN, NEAPELJ — Reprezentanta Donadoni in De Napoli sta obnovila pogodbo s svojima kluboma. Donadoni bo igral za Milan do junija 1990, De Napoli pa se je z Neapoljem dogovoril kar za štiriletno pogodbo, se pravi do leta 1992.

V igri med dvema ognjema

V soboto spet turnir ŠŠT

V soboto se bo v Borovem športnem centru nadaljeval letošnji turnir v igri med dvema ognjema, ki ga prireja v okviru osnovnošolske olimpiade Športna šola Trst. V zadnjem kvalifikacijskem kolu je Štepančič premagal Župančiča z 2:0, 4:0, nato pa še Milje z 1:0, 1:0, in končno so Milje odpravile Župančiča z 0:4, 2:0, 4:0.

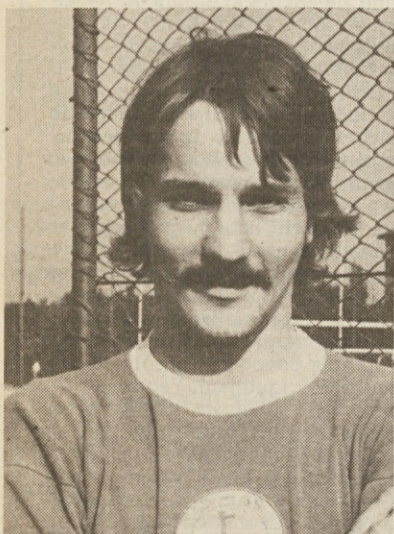
V repesažu najboljših vrst iz treh kvalifikacij je Širok slavil dve zmagi in se tako uvrstil v nadaljevanje tekmovanja. Najprej je odpravil Ketteja s 6:0, 5:0, nato Milje s 4:2, 7:0, končno pa so Milje premagale Ketteja z 2:0 in 4:0. V soboto bodo na sporedu te tekme, ki bodo veljale za osvojitve mest od 7. do 9.: 15.00 Bazoviški junaki - Župančič, 15.30 Bazoviški junaki - Milčinski, 16.00 Župančič - Milčinski. Polfinalni tekmi pa bosta: ob 16.30 Ribičič - Finžgar in ob 17.00 Štepančič - Širok.

Milje jo že zasedle končno 5., Kette pa 6. mesto.

- boj -

ob robu naših nogometnih igrišč

Ivo Strnad: »S požrtvovalnostjo do zadovoljivih rezultatov«

Ivo Strnad v Bregovem dresu

Kot si sam poudaril, so naše ekipe v 3. AL v idealnem položaju, da poskusijo »veliki skok« napredovanja. Kaj meniš o tem?

»Ločiti moramo ekipe, ki nastopajo v skupini L in M. V prvi omejeni mešani grupi imajo vse tri naše enajsterice, torej Breg, Gaja in Mladost, možnost, da napredujejo tako, da se prebijejo do drugega mesta (prvo je namreč že oddano enajsterici San Marco) in torej do dodatnega srečanja z drugouvrščenim iz skupine M, kjer je položaj drugačen. Tam žal Primorec nima možnosti za napredovanje, ker je že preveč zaostal. Vsekakor pa moram poudariti, da so naše ekipe v 3. AL vsekakor dobre za to kategorijo, in seveda lahko, kot že rečeno, računajo na napredovanje.«

Kako pa je s Primorjem, ki ima nekaj težav v deželni ligi?

»Primorje je sicer dobra ekipa, ki pa nastopa v zelo solidni kategoriji, predvsem pa plačuje davek novince v ligi v obliki neizkušenosti in nepoznavanja nekaterih razmer. Do konca prvenstva manjka še 12 kol, menim pa, da se lahko proseška enajsterica s programom ene točke na tekmo vsekakor reši. Pri 27 točkah je namreč rešitev matematična.«

Kakšna je bodočnost naših enajsteric v drugi amaterski ligi?

»Zarja in Kras se borita proti izpadu, prepričan pa sem, da bosta v tem svojem namenu uspela. Tu pa gre predvsem za vero vase, iz katere izhaja požrtvovalnost, ki je na tem nivoju odločilna. Le s takim pozitivnim pristopom k igri se ekipe rešujejo izpadov, pa tudi napredujejo. Kar se napredovanja tiče, pa si je Vesna morda že zapravila priložnost. To je zelo dobra ekipa, ki je tudi lani prednjačila, žal pa je tudi letos dobila boljše enajsterico od nje. Menim namreč, da ima San Sergio realne možnosti napredovanja, Vesna pa bo odigrala mirno prvenstvo z vrsto zadoščenj.« (dj)

Disciplinski ukrepi

Disciplinska komisija nogometne zveze je za eno kolo diskvalificirala Krasovega igralca Pisanija in Zarjinega igralca Gottija.

Pohvala Bregovim smučarjem

Čeprav nam letošnja zima s svojimi snežnimi padavinami ni bila posebno naklonjena, si smučarski izleti in tečaji pri naših športnih društvih sledijo kot na tekočem traku. Tako so se štiri januarske nedelje odpravili na smučanje v Sappado tudi športniki ŠD Breg. Na smučišča so se podali ljubitelji snega, približno trideset pa je bilo tudi tečajnikov različnih starosti in znanja, od pravih začetnikov pa do malo bolj veščih. Zadnje januarske nedelje se je smučarski tečaj končal. Popoldne so odborniki smučarskega odseka ŠD Breg priredili krajše tekmovanje v veleslalomu. Za marsikoga je bilo to prvo smučarsko tekmovanje, zato je tudi marsikoga izdala trema, da je spustil kaka vratca ali padel, seveda brez posledic. Čisto vsi, z najmlajšo, komaj 4-letno Petro na čelu, pa zaslužijo za vloženi trud vso pohvalo.

1. SKUPINA (Začetniki)
MOŠKI: 1. Matevž Peterlin 28"06; 2. Ivan Gabrovec 32"04; 3. Denis Uzenič

46"03; 4. David Brišček 2'04"02; nastopal je še Ivan Kral.
ŽENSKE: 1. Karin Gabrovec 30"08; 2. Petra Dilli 53"09; 3. Paola Bertolato 1'22"06; nastopili so še Tjaša Kral, Katrin Dilli in Marina Čok.

2. SKUPINA
MOŠKI: 1. Boris Sancin 24"06; 2. Cristiano Bartolato 25"01; 3. Sergio Petaros in David Slama 27"02.

ŽENSKE: 1. Irina Petaros 24"06; 2. Neda Sancin 25"03; nastopili sta še Eva Sancin in Roberta Vidonis.

Ob zaključku tečaja je smučarjem spregovoril predsednik ZŠSDI dr. Odo Kalan, ki se je udeležil tega zadnjega smučarskega izleta. Pohvalil je vse, tečajnike in izletnike, še zlasti pa je poudaril, da je Breg edino naše športno društvo, ki skrbi tudi za vzgojo smučarskih kadrov. Že pred nekaj leti so namreč Claudio Dilli, Marjo Rapotec in Igor Vodopivec v Sloveniji opravili tečaj za smučarske vaditelje in tako zdaj skrbijo za rast svojih članov. Upati je, da bodo njihovem zgledu sledila tudi druga naša športna društva.

naše šesterke v pokrajinskih prvenstvih

1. MOŠKA DIVIZIJA

V četrtem kolu prvenstva je šesterka Olympie zabeležila svojo prvo zmago. Goričani so namreč s 3:1 odpravili ekipo iz Gradeža; po petih setih razburljivo igre pa so igralci Našega prapora potegnili krajši konec v Ronkah.

Kar zadeva vrh lestvice, je ekipa Caldinija zabeležila svojo četrto zaporedno zmago in se vse resneje kandidira tudi za končni uspeh.

IZIDI 4. KOLA: Caldini - Intrepida 3:0, Corridoni - Torriana 3:1, Olympia - Grado 3:1, Mossa - S. Luigi 3:2, Acli Ronchi - Naš prapor 3:2, Capriva - Fincantieri 3:1.

LESTVICA: Caldini 8, Corridoni 6, Naš prapor, S. Luigi in Torriana 4, Olympia, Fincantieri, Ronchi, Capriva, Grado in Mossa 2, Intrepida 0. Mossa in Intrepida imata tekmo manj.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Igralke iz Krmina nadaljujejo z zmagami in so doslej potrdile, da so najboljše pripravljene šesterke. Za njimi pa se uvrščajo odbojkarice Olympie,

ki so v zadnjem kolu, po 3 setih igre, zmagale proti Lucinici.

IZIDI 4. KOLA: Olympia - Lucinico 3:0, Capriva - San Luigi 3:0, Cormons - Azzurra 3:1.

LESTVICA: Cormons 6, Olympia, Azzurra in San Luigi 4, Lucinico in Capriva 2.

UNDER 16 ŽENSKE

Presenečenje 13. kola vsekakor predstavlja poraz vodeče šesterke iz Krmina, ki je z 0:3 zgubila v Fari. Neuspeh so zabeležila tudi dekleta Villacher Biera, ki so bila na 2. mestu razpredelnice, kar seveda so dobro izkoristile igralke Agoresta, ki so jih dohitele. Princičeve varovanke so namreč proti San Luigiju slavile svojo 10. zmago in se ponovno vključile v boj za končno zmago.

IZIDI 13. KOLA: Farra - Cormons 3:0, Torriana - Villacher 3:0, Agorest - San Luigi 3:0, Corridoni - Grado 3:0, Morarese - Lib. Gorica 3:1, Villesse - Sagrado 3:1.

LESTVICA: Cormons 24, Agorest in Villacher 20, Farra 18, Villesse 16, Lib. Gorica 14, San Luigi 10, Sagrado 8, Corridoni in Morarese 6, Grado 0.

UNDER 16 MOŠKI

Nadaljuje se zmagovita pot Soče Čerimpex, ki se vse bolj bliža naslovu pokrajinskega prvaka. Sovodenjci so v zadnjem srečanju, brez večjih težav, odpravili Krminčane. Druga slovenska ekipa v tem prvenstvu, štandreski Val, pa je podlegla v Gradišču.

IZIDI 10. KOLA: San Luigi - Grado 3:0, Torriana - Val 3:0, Soča - Cormons 3:0.

LESTVICA: Soča 18, San Luigi 16, Val 10, Torriana 8, Turriaco 4, Grado in Cormons 2.

UNDER 15 ŽENSKE

Igralke Soče so se v zadnjem kolu otrele Fincantierija in zdaj vodijo na lestvici. Sovodenjke so namreč zmagale proti postavi iz Ronk, Fincantieri pa je potegnul krajši konec v Moši.

IZIDI 4. KOLA: Soča - Ronchi 2:0, Mossa - Fincantieri 2:0, Azzurra - Pieris 2:0, Fossalon - Lucinico 2:0.

LESTVICA: Soča 8, Fincantieri in Mossa 6, Ronchi in Azzurra 4, Lucinico in Fossalon 2, Pieris 0.

trener ivan furlanič o tekmah farca mebla

Podobna slika kot v Ferrari

Odbojkarice Farca Mebla so po štirih zaporednih porazih (dveh prepričljivih v gosteh ter dveh tesnih pred domačimi gledalci s 3:2) končno le pospravile dve zlata vredni točki. Tudi drugi letošnji prvenstveni obračun med Farcom Meblom in Solvayem iz Ferrare je ubral povsem enako pot kot prvi sredi Ferrare 31. oktobra. Tako v gosteh kot tudi v Trstu v telovadnici šole Suvich so slavile zastopnice Farca Mebla s istim izidom 3:1. Ob enakem koncu je bil tudi začetek skoraj isti. V Ferrari je Solvay zmagal s 15:11, v Trstu pa je bil končni izid v prvem nizu 15:12 za gostje. Končni seštevek točk je bil v drugem obračunu izrazišči v korist varovank trenerja Dolinška - prvič 56:43 torej +13 točk v korist naših odbojkaric, v drugem pa 59:41, kar znaša +18 točk. Pri vsem tem moramo še dodati, da je ekipa iz Ferrare igrala očitno bolje kot pred nekaj več kot tremi meseci sredi Ferrare.

Pri statistični obdelavi tega kot tudi vseh preteklih prvenstvenih nastopov Farca Mebla je izredno zanimiv trend glede napak pri sami igri vseh šesterek v naši skupini (kot verjetno tudi v drugih). Vse ekipe, ne glede na mesto na lestvici, vse manj grešijo. Za vsako menjavo in še toliko bolj točko je potrebno se prizadevno truditi. V soboto je moral Farco Meblo zadeti v črno kar 59 krat, preden sta predragoceni točki ostali doma. Ob vsem tem ne gre prezreti dejstva, da je Solvay iz Ferrare zadnji na lestvici in

s skromnima dvema točkama skoraj obsojen na izpad. Pri sami igri je napredek pri vseh šesterkah (tudi slabših) izreden. S tem dejstvom se morajo soočiti prav vsi trenerji in še posebej pri ženskih ekipah, ker je najbolj viden izreden napredek v obrambi. V preteklih dveh nastopih sta to v Trstu prav šolsko pokazala Cus iz Padove in Adamoli iz Mantove. Ob vse bolj učinkovitem in kombinatornem napadu je možen največji napredek v igri v polju (veliko več pri ženskah kot pri moških).

Naše igralke so bile glede produktivnosti pri serviranju enako dobre kot nasprotnice 107 servisov in 12 točk, nasprotnice pa 82 servisov in 7 točk. Pri Farcu Meblu je bil to pot nekoliko slabši blok (samo 7 točk). Odločilen pa je bil naš protinapad in seveda še prej zanesljiva igra v obrambi, ker s protinapadom so naše odbojkarice dosegle kar 18 točk.

V začetku prvenstva je delal Farco Meblu največ preglavic sprejem servisa. Najhujišji krivec za tri zaporedne poraze z Randi Sangiorgino, Coneglianom Venetom in Moglianom Venetom je prav sprejem servisa, ko je bilo skoraj nemogoče organizirati protinapad in so nasprotnice dosegle vrsto točk neposredno z začetnim odbojgarskim udarcem. Zadnje tekme pa so pokazale, da je Farco Meblo, če že ne boljše pa vsaj enakovredno tudi z ekipami glede tega igralnega elementa, ki so precej višje na razporednici. Na dlani je, da morajo naše igralke to odpravljeno slaboštkrbrno izkoristiti in seveda konkretizirati, ker točke so vse bolj krvavo potrebne.

trener zvonko brožič o valovih tekmah

Krizni trenutek čimprej odpraviti

Zadnja dva prvenstvena poraza, četudi smo igrali proti vodilnim ekipam, nam potrjuje, da smo zašli v določeno krizo. Sobotna tekma proti Volpatu je bila namreč podobna prejšnji in ponavljala so se iste napake. Predvsem v nekaterih igralcih sem pogrešal zbravnost in borbenost, ki sta bili značilni za srečanja ob izteku prvega dela prvenstva.

Valovci so igrali precej nepovezano med seboj in trenutkom dobre in učinkovite igre so sledili predolgi odmori, med katerimi smo veliko grešili in se nerodno zoperstavili nasprotniku. Za primer naj navedem, da smo v prvem setu, ko je bil Palin ob mreži, dosegli 7 zaporednih točk. Čim je naš tolkač zapustil napadalno črto, smo vso prednost izgubili in prepustili nasprotniku vodstvo igre.

Ob splošni krizi, ki je zajela skoraj vse igralce, je treba posebno pozornost nameniti dvema našima odbojkarjema, ki sestavljata nosilno ogrodje ekipe: Allesch in Stančič. Zaradi delovnih obveznosti sta oba na treningih večkrat odsotna in zato je težko delati, saj je njuna odsotnost večkrat pogojevalna, kar zaveza sestavo shem in njihovo uresničevanje.

Povsem jasno je, da razumem njune težave, toda treba bo čimprej to vprašanje rešiti in z resnim delom na treningih najti izhodišče za us-

pešnost med tekmami. Vsem fantom je treba vlti nove samozavesti in odločnosti, tako da bomo ponovno prisotvovali borbenim srečanjem, kjer bo boj za točke nepopustljiv.

Zahtevati kaj takega ni nič nemogočega. V zadnjih srečanjih pred novim letom, predvsem na domačem igrišču, so fantje to že pokazali, to se pravi, da so take igre sposobni. Tega se je treba dobro zavedati. Škoda bi bilo, da zaradi vrste nerodnih nastopov zapravimo vse, kar smo doslej dobrega storili. S tem bi tudi postavili v nevarnost naš obstanek v tej ligi. V zadnjih srečanjih so se nam naši neposredni nasprotniki približali, tako da trenutno imamo točki prednosti pred tržaškim Cusom ter 4 točke pred Cessalatom, Moglianom in Ferroalluminio. Ob tem pa velja povedati, da bomo več srečanj proti tem ekipam odigrali na tujem, kar bi znalo še bolj zakomplicirati naša prizadevanja, da si predčasno zagotovimo obstanek v tej ligi. Zelo nevarno bi bilo namreč, da bi naš obstanek postavili na kocko v zadnjih srečanjih, ko se zna marsikaj pripetiti.

Zaradi zgoraj navedenega, je nujno potrebno, da že v soboto jurišamo na zmago. Zavedam se, da spada Maniago v krog favoritov za končno zmago in se poteguje za prestop v B-1 ligo. To pa nas ne sme ustrašiti. Dejstvo je, da je Maniago že izgubil proti tržaškim vseučiliščnikom, mi pa smo CUS premagali s 3:0. Zmaga proti drugouvrščeni šestki je torej možna. Novi dve točki pa bi na ekipo odločilno vplivali, predvsem s psihološkega vidika.

šport na primorskem

Odbojkarji in košarkarji konec tedna na igriščih

Po nekajtedenskem premoru se bodo konec tedna nadaljevala tekmovanja v odbojgarskih in košarkarskih ligah. Primorski odbojgarski drugoligaši bodo imeli zanimiv program: v primorskem derbiju se bodo pomerile igralke Kopra in Nove Gorice, kanalški Salonit pa gostuje v Vukovarju, kjer računa na novo zmago. Začel se bo tudi drugi del tekmovanja v obeh slovenskih košarkarskih ligah.

Ajdovski keglaši so zabeležili tretjo zmago v prvi zvezni ligi; uspeh je toliko dragocenejši, ker so zmagali v gosteh, in sicer proti Partizanu. Novogoričanke so nezadržne v slovenski ligi, zmaga proti Krškemu je bila že šesta zaporedna. Tretji par točk so osvojile Izolanke, medtem ko je Tekstilna izgubila.

V Postojni poteka balinarsko tekmovanje v okviru zirske lige, na katerem ima največ uspeha domači Sovic. Z nastopi v dvoranah so začeli tudi atleti in na enem takšnih tekmovanj v Ljubljani je osvojil drugo mesto Postojčan Bilac v skoku v daljavo.

Smučarji doslej niso imeli sreče z vremenom. Kljub temu je bila na Sorici druga preizkušnja v okviru Primorske tekmovalne skupnosti. V veleslalomu so prva mesta osvojili tekmovalci tolminskega Matajurja in Gorice.

Za nedeljo je napovedana največja takšna prireditve v Sloveniji - tradicionalni trnovski maraton v Črnem vrhu nad Idrijo. Vendar sredi tedna snežne razmere še niso bile primerne in organizatorji se bodo v teh dneh odločili o njegovi usodi. (dk)

Atletika: I. Sedmaku prvo mesto

Konec januarja pomeni za atlete hkrati konec 3 mesece trajajočega mukotrnega dela, ko se v tipično atletskem smislu prav nič ne dogaja. Zato ta prvi del bazičnega treninga atleti tudi najtežje prenašajo. In vendar je prav ta pot od uvodnega, preko gradilnega do prvega dela bazičnega treninga za rezultat temeljnega pomena. Drugi del bazičnega treninga pripravljalne dobe, ki jo nekateri povezujejo z vrinkom tekmovalne, drugi pa tega ne marajo (pač odvisno od možnosti za zimsko tekmovanje in od pristopa k pojmovanju periodizacije treninga), je vendarle zanesljivi, saj so v tem času na vrsti testi, meritve in testna tekmovanja, ki vso zadevo poživljajo in so hkrati nujno potrebna priložnost za morebitne korekture planov. Za glavino atletov AD Bor Infodata ta prvi del pomeni zelo solidno opravljeno delo, v nekaterih primerih celo odlično. Prvi atlet društva, ki je opravljeno delo preizkusil s testom, je skakalec Igor Sedmak, ki se je preteklo nedeljo udeležil meddruštvenega mitinga v dvorani v Ljubljani. Čeprav brez enega samega dneva specialnih priprav za tekmovanje, je Igor v skoku v daljino z rezultatom 6,68 m med mladinci zmagal. Ta rezultat, ki je njegov absolutni rekord, tudi jasno govori o tem, da bi se njegovi rezultati v tej disciplini v tekmovalni sezoni morali pričenjati s številko 7. Tudi ostali atleti društva seveda ne spijo. Najboljši se bodo v tem mesecu udeležili nekaterih tekmovanj v Sloveniji (med drugim tudi prvenstva Slovenije ter meritve motorike in biomehanike na fakulteti za telesno kulturo v Ljubljani). V primerjavi s sprinterji, oviraši in skakalci so metalci, ki so najštevilnejša družina v društvu, na slabšem. Slednji se bodo pač morali zadovoljiti z internimi testi in meritvami. (I. P.)

Košarka: po prvem delu promocijske lige na Tržaškem

Dosedanji obračun naših ekip je skromen

Po prvem delu promocijskega košarkarskega prvenstva so Brežani od naših ekip najboljše uvrščeni

Delni obračuni prvenstev so včasih bolj, včasih pa manj zanimivi, če vzamemo za vzorec letošnje pokrajinsko košarkarsko promocijsko prvenstvo.

Na polovici poti je že jasno, da bo o končnem zmagovalcu, če ne bo medtem prišlo do nepredvidenih senzacij odločal spopad med prvouvrščenim Santosom, drugouvrščenim miljskim Interjem in Stello Azzurro, ki zaseda tretje mesto. Drugi udeleženci so, vsaj po našem mnenju, v prevelikem zaostanku za navedenimi tremi in praktično je skoraj nemogoče, da bi se še kakšna ekipa vpleta v boj za končno prvo mesto, ki je že samo po sebi jamstvo za napredovanje v D ligo. Kot kaže, so takoj občutne posledice ukinitve dodatnih tekem o končnici prvenstva, čeprav se je večina trenerjev v promocijski ligi izrekla proti ohranjanju »play-off« tekm. Tako se sedaj (v mnogo manjših razsežnostih seveda) dogaja to, kar se dogaja v prvoligaškem nogometnem prvenstvu, v katerem je Napoli po mnenju večine izvedencev že osvojil državni naslov. Seveda pa ima prva liga v nogometu tudi tako veliko dodatnih motivov za

vzbujanje zanimanja trum privrženec, medtem ko to ne velja za lokalno člansko košarkarsko prvenstvo, pri katerem sta odziv občinstva in delež sredstev javnega obveščanja kar precej odvisna od tekmovalnega sistema.

Santos je po prvem krogu zaslužen pristal na prvem mestu. Varovanci trenerja Meneghela so igrali praktično brez nihanj in utrpeli en sam poraz v dvanajstih tekmah. Zdi se, da je prihod Maritze na mestu centra zapolnil vse vrzeli v tržaški postavi, ki se je že lani povsem nepričakovano uvrstila v »play-off«. Največje presenečenje prvenstva pa je kajpak miljski Inter, ki se je po dolgoletnem životarjenju na nižjih legah preobrazil v zmogovito moštvo. To je toliko bolj čudno, če pomislimo, da Miljčani praktično nastopajo z isto postavo, ki se je lani borila za obstanek, kajti, čeprav so pridobili dobrega igralca, kot je Sterle, so se odpovedali prav tako učinkovitemu Canzianiju, ki se je vrnil k Interju 1904. Stella Azzurra je delno razočaranje letošnje lige, čeprav zaseda 3. mesto. Po našem mnenju razpolaga Cas-

tellarin z najkakovostnejšim izborom igralcev celotne lige, saj so lansko povsem solidno postavo okrepili še Diorio, Trani in veteran Forza.

O položaju slovenskih ekip smo že nekaj zapisali med vsakotredenskim napovedmi. Takoj moramo naglasiti, da je splošno stanje nezadovoljivo, saj je sam začetek tekmovanja obetal mnogo več. Prav vsak od naših predstnikov lahko obžaluje najmanj dve zamujeni makroskopski priložnosti, ki se sedaj negativno odražata na stanju v razporednici. Verjamemo, da bi bil ton komentarja popolnoma drugačen, ko bi košarkarji Brega, Poleta in Kontovela osvojili vse tekme, ki so bile v njihovem »dometu«.

Največ zaskrbljenosti vzbuja položaj Kontovela Electornic Shop, ki je v dvanajstih tekmah, reci in piši, dosegel samo tri zmage, tako da plava v kalnih vdah. Pri Kontovelu so letos resda radikalno pomladili postavo, vendar so to sami košarkarji, ki bi morali brez težav shajati na taki kakovostni ravni. Glavne težave Luxove ekipe so vezane na pomanjkanje igralcev, zato pa lahko računa na prav dobre zunanje igralce, katerim se je zadnje tri kola pridružil še Štefan Gulič.

Openki Polet si je nekajkrat prav naivno zapravil tekmo, sicer bi ne zasedal devetega mesta. Varovanci Sergeja Tavčarja bodo šli v povratni del z upanjem, da vsaj delno popravijo, kar so sami pokvarili, saj so v vseh pogledih prav čedna ekipa, ki bi ne smela imeti nobenih težav za obstoj.

Na osmem mestu najdemo Breg Adriatherm, ki je v začetnem povečanem učinku nekoliko padel v storilnosti. Brežani so bili po uvodnih kolih pri samem vrhu in igrali nadvse prepričljivo, vse dokler je lahko nastopal Henrik Maver, ki pa je moral spet prekiniti aktivno igranje zaradi poslabšanja stanja poškodovanega kolena. Nemara pa bodo Čokovi fantje spet zablesteli v povratnem delu.

Že ta teden se bodo ekipe spet zvrstile na igriščih. Do konca lige pa bomo redno in sproti spremljali dogajanja. (Cancia)

Naša društva podajajo letne obračune...

Čas je, ko naša društva polagajo obračune. Čas, namreč, rednih občinskih zborov, ki se v tem obdobju vrstijo skoraj kot na tekočem traku. Pred nekaj dnevi so tako imeli občne zbere ŠK Kras, ŠD Polet, ki je tudi proslavljala svojo 20-letnico delovanja, in KK Adria. Skoraj na vseh teh občinskih zborih so ugotovili, da so v zadnjem letu opravili uspešno delo, kar kaže tudi vitalnost ne samo teh društev, temveč vsega našega telesnokulturnega gibanja. Na slikah: z občnega zbora ŠK Kras (levo) in ŠD Polet (desno).

Košarka: državno prvenstvo kadetov

Proti koncu tekme prava farsa

DON BOSCO - JADRAN FARCO

84:62 (43:36)

JADRAN FARCO: Prelec 6 (2:2), Daneu 7 (2:3), Gherli 2, Šuligoj 17 (1:2), Sterni 8, Stanissa 4 (0:2), Paulina 14 (2:4), Pertot 4 (0:2), Lesizza, Sosič.

PM: 7:15. PON: Stanissa (29), Lesizza (34), Daneu (38). 3 TOČKE: Daneu 1.

Naši so tekmo začeli zbrano in z agresivno obrambo ter hitrimi protinapadi bili vse do končnice prvega polčasa v vodstvu. Le v zadnji minuti so nekoliko popustili, tako da so Tržačani rahlo polvedli. Tudi v drugem polčasu je potekala igra v stalnem ravnovesju vse do 12. minute, ko so se domačini ohrabрили, sodnika pa odločala kar jima je domača publika svetovala, tako da so jadranci brez moči in s krhkimi živci prisostvovali farsu, katere konec je bil verjetno že prej znan. (Andrej P.)

obvestila - obvestila

JK ČUPA
iz Sosljana vabi člane in prijatelje, še posebej mladino, na predavanji Jureta Šterka o regati »Mini transat 1987 - doživljaji na Atlantiku v besedi in sliki«. Predavanja bosta v soboto, 6. februarja, ob 16.30 za tečajnike in mladino (sledi nagrajevanje) in ob 20.00 za člane in prijatelje.

ŠD MLADINA
prireja v nedeljo, 7. februarja, avto-

busni smučarski izlet na Nevegal. Odhod z Opčin ob 5.45 in iz Križa ob 6. uri. Vpisovanje od ponedeljka do četrtega med 20. in o 21. uro v Domu A. Sirk v Križu.

SHINKAI
KARATE KLUB
obvešča, da je prostih še nekaj mest za avtobusni smučarski izlet na Civetto v nedeljo, 7. t. m. Telefon 227342.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir, v SFRJ številka 300 - din, naročnina za zasebnike mesečno 6.000 - din, trimesečno 17.000 - din, letno 60.000 - din, upokoenci in študenti mesečno 4.500 - din, trimesečno 12.000 - din, letno 45.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000 - din, letno 75.000 - din.

Poslani tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglasi 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

4. februarja 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Pred pričetkom razprave v poslanski zbornici

Vloga protimafijske komisije je v marsičem še zelo nejasna

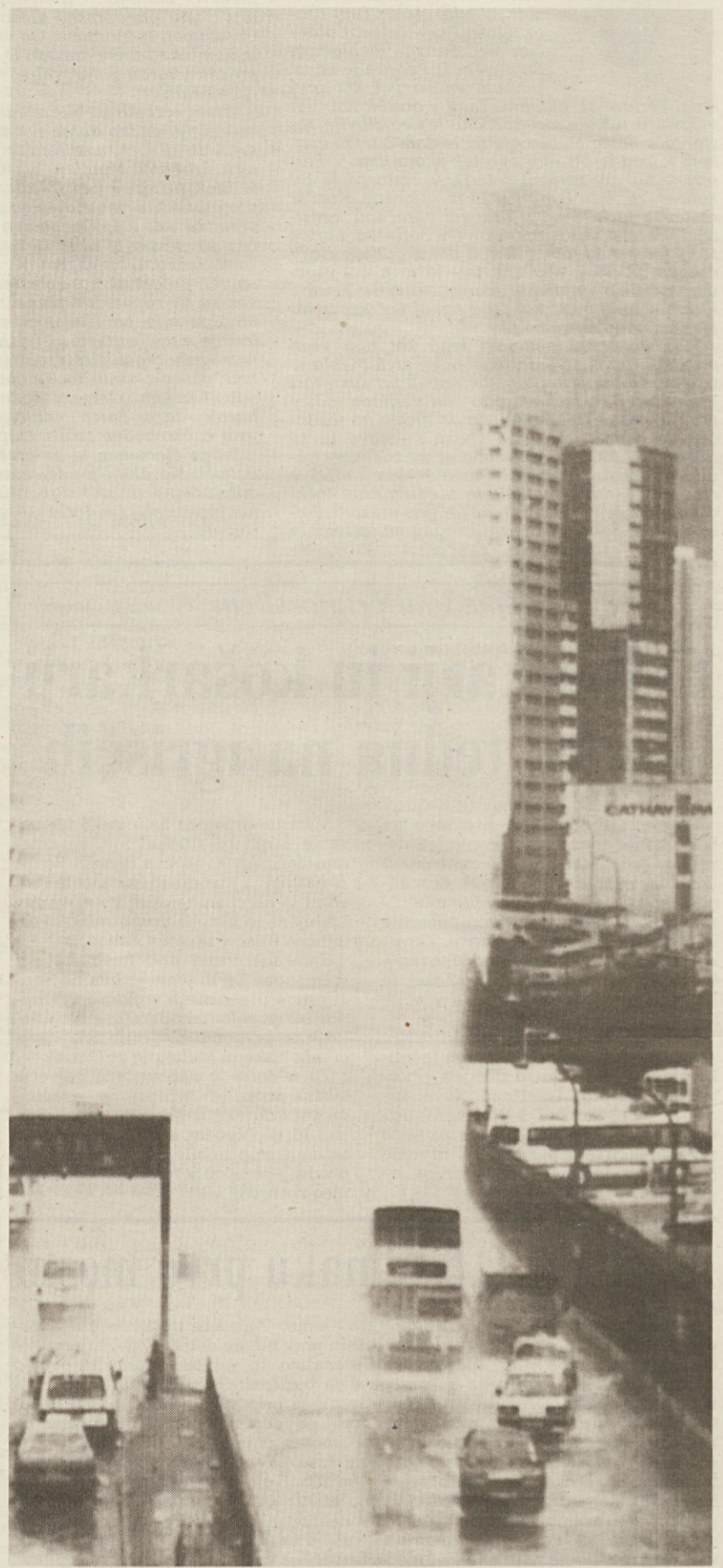
RIM — Poslanska komisija za ustavna vprašanja bo danes pričela postopek za odobritev zakona o ustanovitvi posebne protimafijske parlamentarne komisije, za katerega je senat že prižgal zeleno luč. Še pred pričetkom razprave pa so izbruhnile polemike o dejanski vlogi in o pristojnostih tega organa, ki je v preteklosti igral zelo veliko vlogo proti organiziranemu kriminalu na Siciliji, ne samo na preiskovalni ravni, ampak tudi pri poznavanju tega zapletenega družbenega pojava. Mnogi se namreč bojijo, da bi nova protimafijska komisija dejansko imela prevelike pristojnosti in nočejo, da bi v nekaterih aspektih nadomestila delo sodnih in preiskovalnih teles. Ti dvomi prihajajo predvsem iz vrst sodnikov in Višjega sodnega sveta, tudi v nekaterih strankah pa marsikdo ni prepričan o vsebini zakona, ki so ga pred kratkim odobrili senatorji. Ob tem se zastavlja kočljivo vprašanje odnosov med zbornicami, kar kaže na določena ljubosumja ter na določen korporativizem, ki je prisoten tako v Palacu Madama kot v Montecitorio. Te odvečne polemike znajo vsebako močno ošibiti prizadevanja vseh tistih, ki so v Palermu in v Rimu v prvi osebi angažirani v boju proti mafijski hobotnici.

O tem problemu je tekla beseda tudi na včerajšnjem zasedanju Višjega sodnega sveta, ki se ga je udeležil tudi

pravosodni minister, socialist Giuliano Vassalli. Predsednik komisije, ki je zadolžena za boj proti mafiji in vsemu organiziranemu kriminalu, Carlo Smuraglia je podrobno poročal o nedavnem obisku delegacije VSS na Siciliji. Po daljši razpravi, v kateri je sodeloval tudi Vassalli, je sodni svet odobril resolucijo, ki poziva vlado, naj čimprej odobri finančna sredstva za okrepitev sodnih teles, posebno v Palermu in v Catanii.

V Palermu se je medtem začel prizivni proces o umoru karabinjerskega častnika Emanueleja Basileja, ki je služboval v kraju Monreale, kjer je mafija od vedno zelo »aktivna«. Na zatožni klopi sedita domnevna morilca Giuseppe Madonia in Vincenzo Puccio, ki sta bila na prvi sodni obravnavi obsojena na 30 let zapora. Puccio so karabinjerji aretirali šele pred nekaj tedni, medtem ko je tretji domnevni morilec kapetana Armando Bonanno še vedno na prostosti. To je že drugi prizivni proces o tem zločinskem dogodku, saj je kasacijsko sodišče zaradi nekaterih proceduralnih netočnosti razveljavilo prvega. Pokojni Basile je bil v prvi osebi nagažiran v boju proti mafiji in je baje prišel na sled nekaterim njenim vidnim voditeljem. To svojo aktivnost je kasneje plačal z življenjem.

Brezplačna avtopralnica

V Hong Kongu je nenadoma eksplodirala vodovodna cev. Avtocesta se je tako spremenila v slikovito brezplačno avtopralnico (Telefoto AP)

Najlepša na svetu za leto dni

V Avstraliji so včeraj izbrali najlepšo na svetu. Ime ji je Pamela Nail, doma iz ZDA, prepoznate pa jo po traku z napisom »Mrs. World« (Telefoto AP)

Čipkasta bluza za 7 milijonov

LONDON — Morda se kdo še spominja (saj vem, da se) čipkaste bluze, ki jo je Marilyn Monroe nosila v filmu *Avtobusna postaja*. Na ovratniku bluze piše »20th Century Fox«, zraven napisa pa se je igrala še podpisala.

Dragoceno blužo je izdelala neka gospa Fulcher, zmagovalka posebnega natečaja, ki ga je sklicala producentka hiša. Hollywoodski umotvor je zdaj naprodaj pri Sotheby's v Londonu, kjer bi jo lahko prodali za 7 milijonov lir.

Znatno manj bi morali oboževalci filmskih mitov odšteti za copate iz črnega žameta, v katerih se je svoj čas sprehajal Cecil Beaton.

Pripadnice ameriške armade žrtve spolnega nadlegovanja v vojašnicah

NEW YORK — Medtem ko so v zahodnoevropskih armadah v glavnem prebrodili zaplete zaradi prisotnosti žensk v uniformi (nezaželeno nosečnosti in padecov), pa se v ameriški vojski še vedno ubadajo predvsem s spolnim nadlegovanjem in celo s spolnim nasiljem. Če so pred leti zakonske družice pripadnikov nizozemske vojske mornarice protestirale, ker so njihovi možje skakali čez plot po zaslugi spolne promiskuitete na ladjah, pa se lah-

ko pripadnici ameriške mornarice zgodi, da jo poveljnik vojne ladje »skuša prodati« pošadki zavezniške južnokorejske vojske ladje.

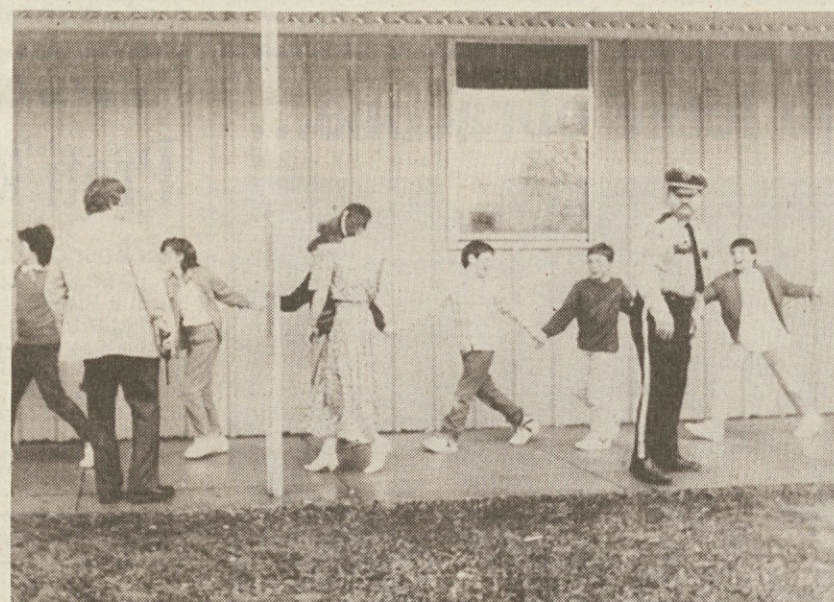
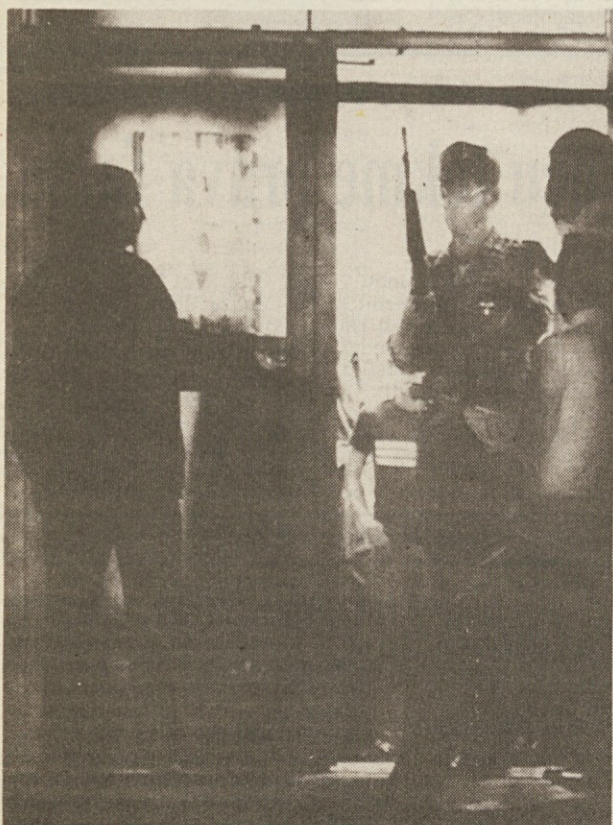
Posebna preiskovalna komisija je tudi ugotovila, da je bila kar polovica žensk v ameriški armadi žrtve raznih oblik spolnega nadlegovanja. V glavnem se vse omeji na prostaške izraze in namigovanja, včasih pa se taka besedna grobost izrodi v pravo nasilje.

Pentagon je tudi dal nekaj nasve-

tov, ki naj bi omejili spolno nadlegovanje. Poveljnikom ameriških oporišč so svetovali, naj odpravijo »neokusne in pornografske prireditve, ki žalijo dostojanstvo žensk«. Pentagon seveda pozablja, da je nasilje stalnica v ameriškem življenju in da so korenine tega zla drugje in ne v vojašnicah in v pornografiji.

Kljub temu pa je Pentagon prepričan, da so za ameriške uniformirane najbolj nevarne muslimanske države in seveda Sovjetska zveza.

Srečen konec ugrabitve v Tuscaloosi

NEW YORK — Konec dober, vse dobro. Tega reka se še posebno veselijo šolarčki in učiteljice osnovne šole iz Tuscaloosa v Alabami, ki so bili do včeraj zjutraj v rokah dveh vietnamskih veteranov. Možakarja sta predvčerajšnjim vdrla v šolske prostore in zadržala kakih sto otrok in nekaj učitelj, ki so ju nato izpustili v dveh etapah. Pozno ponoči se je policiji predal veteran James Harvey, zjutraj pa mu je sledil še »kolega«. Oba sta skušala pritegniti pozornost na socialne težave, v katere so zabredle ZDA. Na slikah (Telefoto AP): izpuščeni šolarčki in učiteljice ter silhueta Jamesa Hrveya (s puško v roki) takoj po predaji policiji.

Pianist Pogorelič veleposlanik dobre volje UNESCO

BEOGRAD — Ivo Pogorelič, 29, jugoslovanski pianist svetovnega slovesa, je na beograjski televiziji izjavil, da mu veliko pomeni imenovanje za prvega veleposlanika dobre volje UNESCO, ker je to enkratno in veliko priznanje. »Zdaj bom imel potni list veleposlanika dobre volje in na vsakem koraku bom skušal upravičiti izkazano zaupanje,« je dejal Pogorelič. Dodal je, da je v Parizu najprej vprašal, kakšne so njegove obveznosti, saj nikoli ni bil veleposlanik. »Zame je to priznanje kljub vsemu izključno delovno,« je dejal Pogorelič, ki so mu to čast namenili v konkurenci kandidatov iz 158 držav. (dd)

Nevšečnosti velemesta

BEOGRAD — Bolj ko Beograd postaja velemesto, več se pojavlja spremljajočih sindromov, med katerimi je tudi narkomanija. Samo v lanskem letu je zaradi mamila umrlo 12 Beograjčanov, večinoma zelo mladih ljudi. Zdravstvene oblasti imajo registriranih 1281 narkomanov. Heroin kupujejo preko verig, ki vodijo z Bližnjega vzhoda, samo v lanskem letu pa so miličniki zaplenili 9,5 kilograma tega mamila. Beograd je mednarodno križišče in do droge je relativno lahko priti, čeprav je tudi tu zelo draga (125.000 din za gram). Dodatna nevarnost, ki je zelo blaga kaznovanja politika ne bo mogla izkoreniniti, predstavlja aids, saj so kar pri 60 testiranih narkomanih ugotovili pozitivno reakcijo. Med vsemi seropozitivnimi je tako kar 88 odstotkov narkomanov... (dd)